
Dokument na rokovanie

A9-0156/2023

26.4.2023

SPRÁVA

o posúdení nového oznámenia Komisie o najvzdialenejších regiónoch
(2022/2147(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca: Álvaro Amaro

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	37
STANOVISKO VÝBORU PRE ROZPOČET	40
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI.....	45
STANOVISKO VÝBORU PRE DOPRAVU A CESTOVNÝ RUCH	60
STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA.....	68
INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM.....	79
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	80

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o posúdení nového oznámenia Komisie o najvzdialenejších regiónoch (2022/2147(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), ktorý priznáva najvzdialenejším regiónom EÚ ich štatút,
- so zreteľom na články 174 a 355 ZFEÚ, v ktorých sa okrem iného stanovuje územná pôsobnosť zmlúv a osobitné ustanovenia vzťahujúce sa na najvzdialenejšie regióny,
- so zreteľom na článok 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja najvzdialenejších regiónov môže byť zlučiteľná s vnútorným trhom,
- so zreteľom na článok 7 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že Únia musí zabezpečiť vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami, zohľadňujúc všetky svoje ciele a podriaďujúc sa zásade prenesenia právomocí,
- so zreteľom na hlavu XVIII ZFEÚ, ktorá stanovuje cieľ hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a vymedzuje štrukturálne finančné nástroje na jej dosiahnutie,
- so zreteľom na rozsudok veľkej komory Súdneho dvora Európskej únie z 15. decembra 2015¹,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. mája 2022 s názvom Ľudia na prvom mieste, zabezpečenie udržateľného a inkluzívneho rastu a využívanie potenciálu najvzdialenejších regiónov EÚ [COM(2022)0198],
- so zreteľom na záverečné vyhlásenie 27. Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie, ktorá sa konala 15. a 16. novembra 2022 v Európskom parlamente v Bruseli,
- so zreteľom na záverečné vyhlásenie 26. Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie, ktorá sa konala 17. až 20. novembra 2021 v Ponta Delgada na Azorských ostrovoch,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie, ktoré je výsledkom medzizasadnutia konaného 3. mája 2021,
- so zreteľom na záverečné vyhlásenie 25. Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie, ktorá sa konala 26. a 27. novembra 2020 na Mayotte,

---

¹ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 15. decembra 2015, Európsky parlament a Európska komisia proti Rade Európskej únie, spojené veci C-132/14 až C-136/14, ECLI:EU:C:2015:813.

- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov²,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie³,
- so zreteľom na závery Rady z 1. decembra 2022 s názvom Európsky program pre cestovný ruch do roku 2030,
- so zreteľom na výročnú správu EÚ o stave regiónov a obcí, ktorú v októbri 2022 uverejnil Európsky výbor regiónov,
- so zreteľom na 8. environmentálny akčný program a koncepcie, ktoré sú v ňom stanovené,
- so zreteľom na štúdiu o vplyve pandémie ochorenia COVID-19 na najvzdialenejšie regióny, ktorú v januári 2022 uverejnila Komisia⁴,
- so zreteľom na štúdiu Cohesion Policy and Climate Change (Politika súdržnosti a zmena klímy), ktorú 15. apríla 2021 zverejnilo Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky⁵,
- so zreteľom na správu Komisie z 9. februára 2022 s názvom Súdržnosť v Európe do roku 2050 – ôsma správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. decembra 2020 s názvom Stratégia pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu – nasmerovanie európskej dopravy do budúcnosti [COM(2020)0789],
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. novembra 2020 s názvom Stratégia EÚ na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti [COM(2020)0741],
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 – Prinavrátanie prírody do našich životov [COM(2020)0380] a na uznesenie Európskeho parlamentu z 9. júna 2021 o tejto stratégii⁶,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. októbra 2017 s názvom Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ [COM(2017)0623],

² Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82.

³ Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135.

⁴ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, Study on the impact of the COVID-19 pandemic on the outermost regions (OR): final report (Štúdia o vplyve pandémie ochorenia COVID-19 na najvzdialenejšie regióny: záverečná správa), Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2776/541180>.

⁵ Štúdia s názvom Cohesion Policy and Climate Change (Politika súdržnosti a zmena klímy), Európsky parlament, Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, tematická sekcia B pre štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, 15. apríl 2021.

⁶ Ú. v. EÚ C 67, 8.2.2022, s. 25.

- so zreteľom na správu Komisie z 23. marca 2020 o vykonávaní oznámenia Komisie o silnejšom a obnovenom strategickom partnerstve s najvzdialenejšími regiónmi EÚ [COM(2020)0104],
- so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov z 10. decembra 2020 k správe Komisie o vykonávaní oznámenia Komisie o silnejšom a obnovenom strategickom partnerstve s najvzdialenejšími regiónmi EÚ (2021/C 37/10),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. júna 2012 s názvom Najvzdialenejšie regióny Európskej únie: smerom k zabezpečeniu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu [COM(2012)0287],
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 17. októbra 2008 s názvom Najvzdialenejšie regióny: prínos pre Európu [COM(2008)0642],
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. septembra 2007 s názvom Stratégia pre najvzdialenejšie regióny: výsledky a vyhliadky [COM(2007)0507],
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. mája 2004 s názvom Posilnené partnerstvo pre najvzdialenejšie regióny [COM(2004)0343],
- so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o obnove prírody, ktorý predložila Komisia [COM(2022)0304],
- so zreteľom na svoje uznesenie z 3. mája 2022 s názvom Na ceste k udržateľnému modrému hospodárstvu v EÚ: úloha odvetví rybolovu a akvakultúry⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2021 o novom prístupe k námornej stratégii v oblasti Atlantického oceánu⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2021 o posilnení partnerstva s najvzdialenejšími regiónmi Únie⁹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. júla 2017 o podpore súdržnosti a rozvoja v najvzdialenejších regiónoch EÚ: vykonávanie článku 349 ZFEÚ¹⁰,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 27. apríla 2017 o riadení rybárskych flotíl v najvzdialenejších regiónoch¹¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. februára 2014 o optimalizácii rozvoja potenciálu najvzdialenejších regiónov vytváraním súčinnosti medzi štrukturálnymi fondmi a ostatnými programami Európskej únie¹²,

---

⁷ [Ú. v. EÚ C 465, 6.12.2022, s. 2.](#)

⁸ [Ú. v. EÚ C 117, 11.3.2022, s. 30.](#)

⁹ [Ú. v. EÚ C 117, 11.3.2022, s. 18.](#)

¹⁰ [Ú. v. EÚ C 334, 19.9.2018, s. 168.](#)

¹¹ [Ú. v. EÚ C 298, 23.8.2018, s. 92.](#)

¹² [Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 58.](#)

- so zreteľom na svoje uznesenie z 18. apríla 2012 o úlohe politiky súdržnosti v najvzdialenejších regiónoch Európskej únie v súvislosti so stratégiou Európa 2020¹³,
  - so zreteľom na svoje odporúčanie z 20. januára 2022 Rade a Komisii v nadväznosti na vyšetovanie údajného porušenia práva Únie a nesprávneho úradného postupu pri jeho uplatňovaní v súvislosti s ochranou zvierat počas prepravy v rámci Únie a mimo nej¹⁴,
  - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na stanoviská Výboru pre rozpočet, Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, Výboru pre dopravu a cestovný ruch a Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka,
  - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj (A9-0156/2023),
- A. keďže najvzdialenejšie regióny – Francúzska Guyana, Guadeloupe, Martinik, Mayotte, Réunion a Svätý Martin (Francúzsko), Azory a Madeira (Portugalsko) a Kanárske ostrovy (Španielsko) – sú domovom piatich miliónov európskych občanov a predstavujú významný geostrategický prínos pre Európsku úniu (EÚ) a jej členské štáty; keďže majú obrovský potenciál, ako to uznala Komisia, ktorý im prináša najmä ich mladá populácia, rozsiahle námorné hospodárske oblasti, bohatá biodiverzita a veľké množstvo obnoviteľných zdrojov energie, ktoré sú dôležité pre dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti klímy, ako aj schopnosť rozvíjať činnosti EÚ v oblasti vesmírnych vied a astrofyziky;
- B. keďže najvzdialenejšie regióny zároveň čelia trvalým štrukturálnym obmedzeniam v dôsledku kombinácie ich ostrovného charakteru (s výnimkou Francúzskej Guyany), geografickej rozptýlenosti, odľahlosti, malej rozlohy, drsného terénu a drsného podnebia; keďže súčasné demografické ukazovatele poukazujú na dramatický úbytok obyvateľstva vo väčšine najvzdialenejších regiónov¹⁵, ktoré sa musia vyrovnávať aj so sezónnym demografickým tlakom; keďže ich miestne trhy sú vo všeobecnosti malé a ich hospodárska závislosť od niekoľkých miestnych výrobkov a od dovozu mnohých iných výrobkov vedie k značným obchodným deficitom;
- C. keďže tieto štrukturálne obmedzenia sú vážnou prekážkou rozvoja najvzdialenejších regiónov a EÚ preto prijala osobitné opatrenia v oblasti colnej a obchodnej politiky, daňovej politiky, slobodných colných pásiem, poľnohospodárskej politiky a politiky rybolovu, podmienok zásobovania surovinami a základným spotrebným tovarom, štátnej pomoci a podmienok prístupu k štrukturálnym fondom a horizontálnym programom Únie; keďže je potrebné prijať ďalšie osobitné opatrenia na vytvorenie podmienok pre harmonické uplatňovanie zmlúv vrátane spoločných politík bez toho, aby sa narušila súdržnosť právneho poriadku Únie, a s cieľom prispieť k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v EÚ;

¹³ Ú. v. EÚ C 285 E, 7.9.2013, s. 1.

¹⁴ Ú. v. EÚ C 336, 2.9.2022, s. 20.

¹⁵ Guadeloupe, Martinik, Réunion, Svätý Martin, Azory, Madeira a Kanárske ostrovy (Súdržnosť v Európe do roku 2050, ôsma správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2022, s. 200, https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en).

- D. keďže rozsudok veľkej komory Súdneho dvora EÚ z 15. decembra 2015 objasnil široký rozsah pôsobnosti článkov 349 a 355 ZFEÚ pre najvzdialenejšie regióny;
- E. keďže najvzdialenejšie regióny majú v rámci nariadenia o spoločných ustanoveniach osobitné dodatočné prostriedky v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) a Pomoci pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT EU), osobitnú časť v rámci programu Interreg na programové obdobie 2021 – 2027 a osobitnú dotáciu v rámci nariadení o Fonde na spravodlivú transformáciu;
- F. keďže hospodárstva najvzdialenejších regiónov utrpeli ťažké následky po zavedení reštriktívnych opatrení v dôsledku pandémie v marci 2020¹⁶; keďže hrubý domáci produkt (HDP) na obyvateľa v najvzdialenejších regiónoch je pod priemerom EÚ, ako aj pod priemerom ich vlastných krajín a keďže miera chudoby v týchto regiónoch patrí často k tým najvyšším v Európe;
- G. keďže mladí ľudia sú kľúčovým prínosom pre obnovu a rozvoj všetkých regiónov EÚ, najmä najvzdialenejších regiónov; keďže na Mayotte je polovica obyvateľov mladšia ako 18 rokov, zatiaľ čo vo Francúzskej Guyane je každý druhý obyvateľ mladší ako 25 rokov; keďže v najvzdialenejších regiónoch je vysoký podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania¹⁷ alebo odbornej prípravy (NEET), ako aj vysoký podiel osôb, ktoré predčasne ukončili vzdelávanie a odbornú prípravu, najmä vysoká miera predčasného ukončenia školskej dochádzky; keďže tieto čísla sú vyššie ako priemer EÚ a ich príslušných členských štátov;
- H. keďže prítomnosť dlhodobej nezamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch možno vysvetliť nesúlalom medzi kvalifikáciou a očakávaniami trhu práce, pričom na týchto územiach sú nedostatočné, ako aj nevhodné pracovné príležitosti a možnosti odbornej prípravy; keďže je potrebné zabezpečiť, aby odborná príprava zodpovedala potrebám podnikov v najvzdialenejších regiónoch;
- I. keďže mladí ľudia z najvzdialenejších regiónov musia často cestovať a presúvať sa do iných regiónov, aby získali špecifické vzdelanie a odbornú prípravu; keďže nedostatok pracovných príležitostí v najvzdialenejších regiónoch viedol k masívnemu odlivu mladých ľudí, čo malo silný vplyv na demografiu a rozvoj týchto území¹⁸; keďže mnohí z tých, ktorí sa odsťahovali, sa neskôr nevrátia;
- J. keďže rozvoj digitálnych zručností v najvzdialenejších regiónoch je nevyhnutným predpokladom na dosiahnutie digitálnej transformácie, v rámci ktorej sa na nikoho nezabudne;
- K. keďže nedostatočná infraštruktúra a úroveň digitalizácie v najvzdialenejších regiónoch neumožňujú efektívne zaviesť dištančné vzdelávanie, prácu na diaľku alebo digitálne poskytovanie verejných služieb v oblasti zamestnanosti a sociálneho zabezpečenia;

¹⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2216604f-7420-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-en>.

¹⁷ Priemerná miera nezamestnanosti mladých ľudí v EÚ dosahovala v roku 2022 16,8 %, pričom viac ako 50 % na Mayotte a Kanárskych ostrovoch, takmer 40 % na Réunione, Guadeloupe a Martiniku a takmer 30 % vo Francúzskej Guyane;

¹⁸ [COM\(2022\) 0198, s. 2.](#)

- L. keďže prostriedky z ESF na obdobie 2014 – 2020 neboli v najvzdialenejších regiónoch plne využité, zatiaľ čo toto programové obdobie sa blíži ku koncu;
- M. keďže mobilitu v rámci programu Erasmus+ na obdobie 2014 – 2020 využilo len 28 500 osôb z najvzdialenejších regiónov;
- N. keďže nie všetci obyvatelia najvzdialenejších regiónov majú prístup k základným službám, ako je pitná voda, dôstojné bývanie, elektrina, vzdelávanie, zdravotná starostlivosť, verejná doprava a internet;
- O. keďže miera zamestnanosti žien v najvzdialenejších regiónoch je výrazne nižšia ako priemer EÚ a členských štátov (47 % v porovnaní so 62 % v EÚ27)¹⁹; keďže ženy v najvzdialenejších regiónoch často čelia nestabilnému a krátkodobému zamestnaniu; keďže nezamestnanosť žien je vyššia ako nezamestnanosť mužov vo všetkých najvzdialenejších regiónoch okrem Réunionu²⁰;
- P. keďže je potrebné účinne využívať ESF+ na riešenie vysokej miery nezamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch, ktorá postihuje najmä mladých ľudí;
- Q. keďže problém drogovej závislosti prispieva k sociálnemu a hospodárskemu vylúčeniu, neúčasti na trhu práce v najvzdialenejších regiónoch a zároveň predstavuje riziko pre zdravie mladých ľudí a bezpečnosť obyvateľstva²¹;
- R. keďže pandémia ochorenia COVID-19 ešte viac odhalila nestabilitu hospodárstiev najvzdialenejších regiónov v dôsledku ich ostrovej a/alebo geografickej polohy, a najmä fungovanie ich dodávateľských a spotrebiteľských reťazcov; keďže pandémia odhalila aj nestabilitu verejného sektora najvzdialenejších regiónov, najmä zdravotníctva; keďže ruská invázia na Ukrajinu zhoršila vplyv pandémie vrátane nárastu miery nezamestnanosti, najmä mladých ľudí, a rastu inflácie, konkrétne zvýšením cien pohonných hmôt, námornej nákladnej dopravy, potravín, hnojív a niektorých surovín, ako sú obilniny určené na výrobu krmiva zvierat; keďže zatiaľ nie je možné plne odhadnúť vplyv týchto kríz, a to najmä na zamestnanosť v najvzdialenejších regiónoch;
- S. keďže vzhľadom na súčasnú hospodársku situáciu sa európske hospodárstva boria s nedostatkom pracovných síl a surovín a všeobecným nárastom cien; keďže táto situácia nadobúda v najvzdialenejších regiónoch znepokojujúci rozmer;
- T. keďže Komisia sa domnieva, že oživenie hospodárstva po pandémii ochorenia COVID-19 bude v najvzdialenejších regiónoch pomalšie v porovnaní s národnými makroekonomickými priemerami²²; keďže EÚ by mala podporovať najvzdialenejšie

¹⁹ SWD(2022)0133 z mája 2022 ilustruje mieru zamestnanosti žien v najvzdialenejších regiónoch v porovnaní s priemerom Európy. https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/outermost-regions/rup-2022/comm-rup-2022-glance_en.pdf.

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0198&from=EN>, s. 5.

²¹ Relatório anual 2021 – a situação do país em matéria de drogas e toxicodependências, 2022, s. 20, https://www.sicad.pt/BK/Publicacoes/Lists/SICAD_PUBLICACOES/Attachments/178/RelatorioAnual_2021_%20ASituacaoDoPaisEmMateriaDeDrogasEToxicodependencias.pdf; Drogues et addictions dans les outre-mer, OFDT, 2020, s. 48, <http://www.ofdt.fr/BDD/publications/docs/epfxio2a6.pdf>.

²² <https://data.europa.eu/doi/10.2776/541180>.

regióny, aby im pomohla reagovať na neustály nárast inflácie, ktorý výrazne ovplyvňuje primárne hospodárske odvetvie najvzdialenejších regiónov;

- U. keďže je dôležité zvýšiť rozpočtové prostriedky pre najvzdialenejšie regióny a zjednodušiť postupy potrebné na získanie finančných prostriedkov;
- V. keďže letecká a námorná doprava sú nevyhnutné na zabezpečenie územnej kontinuity a prepojenie najvzdialenejších regiónov s európskou pevninou, ako aj medzi sebou navzájom a so zvyškom sveta, najmä krajinami a územiami, ktoré ich obklopujú; keďže tieto regióny nemajú alternatívy k týmto druhom dopravy, ktoré sú drahšie ako na pevnine; keďže táto závislosť má priamy vplyv na ich konkurencieschopnosť vzhľadom na dodatočné náklady, ktoré im vznikajú v súvislosti s dovozom a vývozom tovaru a služieb, a na životy občanov; keďže v prípade súostroví dvojité ostrovný charakter tieto výzvy zhoršuje; keďže najvzdialenejšie regióny sú veľmi závislé od dobrého stavu údržby a udržateľného rozvoja prístavov, pretože zohrávajú kľúčovú úlohu z hľadiska prepojenosti, hospodárstva a súdržnosti týchto regiónov; keďže pravidlá finančných nástrojov a programov EÚ by mali lepšie zohľadňovať obmedzenia v oblasti mobility, prístupnosti a prepojenosti najvzdialenejších regiónov;
- W. keďže hospodárstvo najvzdialenejších regiónov je neoddeliteľne spojené s primárnym sektorom, najmä s poľnohospodárstvom a rybolovom, ktoré okrem potravinovej bezpečnosti a dostatku potravín vytvárajú pracovné miesta a prispievajú k zachovaniu rozmanitosti krajiny, ekológie a územia týchto regiónov;
- X. keďže primárny sektor, najmä poľnohospodárstvo, chov hospodárskych zvierat a rybolov, je pre najvzdialenejšie regióny veľmi dôležitý; keďže program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter pre poľnohospodárstvo (POSEI) má preto zásadný význam pre sociálno-hospodársky rozvoj a územnú súdržnosť týchto regiónov, rovnako ako predchádzajúci program²³ kompenzácie dodatočných nákladov spojených s rybolovom pre určité najvzdialenejšie regióny, známe ako POSEI pre rybolov, ktorý bol začlenený najskôr do Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) a potom do Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ENRAF);
- Y. keďže poľnohospodárske podniky v najvzdialenejších regiónoch čelia ťažkostiam vyplývajúcim z ich odľahlej polohy, obmedzenej rozmanitosti výroby v dôsledku miestnych a klimatických podmienok a historického vývoja, z vysokej závislosti od miestnych trhov, klimatickej krízy, zhoršovania životného prostredia, straty biodiverzity a nedostatku energie a často čelia nedostatku sladkej a čistej vody;
- Z. keďže vzhľadom na svoju geografickú osobitosť sa musia najvzdialenejšie regióny sústrediť na potravinovú sebestačnosť založenú na udržateľných cykloch a na energetickú sebestačnosť vďaka energii z obnoviteľných zdrojov;
- AA. keďže v najvzdialenejších regiónoch sa sústreďuje približne 80 % biodiverzity Európskej únie, pričom sa vyznačujú prírodným bohatstvom a jedinečnými ekosystémami v Únii, ktoré sú prevažne endemické, a preto aj zraniteľnejšie; keďže ekosystémy najvzdialenejších regiónov sú obzvlášť ohrozené vplyvom zmeny klímy a znečistenia morí a pobrežia a sú zraniteľným terčom nezákonného, nenahláseného a

²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003R2328&from=BG>.

neregulovaného rybolovu; keďže je potrebné ich lepšie chrániť pred takýmito hrozbami, aby sa znížili negatívne dôsledky na zamestnanosť, odvetvie maloobjemového rybolovu a miestne komunity; keďže najvzdialenejšie regióny by mali mať prístup k osobitným finančným prostriedkom na ochranu svojej biodiverzity;

- AB. keďže najvzdialenejšie regióny sú v prvej línii, pokiaľ ide o dôsledky zmeny klímy, ako je najmä stúpajúca hladina morí a otepľovanie a okysľovanie oceánov, a sú obzvlášť zraniteľné voči čoraz väčšiemu počtu extrémnych klimatických javov, ako sú cyklóny, tropické búrky a záplavy, ako aj seizmická aktivita alebo sopečné erupcie;
- AC. keďže riziká veľkých/regionálnych prírodných katastrof a núdzových zdravotných situácií sa stali systémovými a najmenej rozvinuté a najzraniteľnejšie územia, ako sú najvzdialenejšie regióny, sú často najviac postihnuté takýmito katastrofami;
- AD. keďže väčšina najvzdialenejších regiónov je sopečného pôvodu a keďže sopečná činnosť môže mať ničivé účinky na životné prostredie a hospodárstva, ako to bolo v prípade výbuchu sopky na ostrove La Palma na Kanárskych ostrovoch v roku 2021;
- AE. keďže hospodárstvo najvzdialenejších regiónov nie je vo všeobecnosti veľmi diverzifikované, pričom je zamerané najmä na cestovný ruch, čo spôsobuje, že tieto trhy sú krehkejšie, pokiaľ ide o sociálno-ekonomické a prírodné krízy;
- AF. keďže v záujme spojenia hospodárskeho rozvoja s ochranou zraniteľných ekosystémov by najvzdialenejšie regióny mali využiť svoj veľký potenciál na rozvoj kľúčových odvetví, ako je ekoturizmus a iné pododvetvia cestovného ruchu, udržateľná mobilita, obehové hospodárstvo a energia z obnoviteľných zdrojov, ktoré vyplývajú z ich prirodzenej polohy;
- AG. keďže najvzdialenejšie regióny zabezpečujú EÚ geostrategickú polohu v Indickom oceáne, Atlantickom oceáne, Karibiku a povodí Amazonky a prispievajú k tomu, že z EÚ je najväčšia výhradná hospodárska zóna na svete;
- AH. keďže najvzdialenejšie regióny sú skutočnými prírodnými laboratóriami vďaka svojej jedinečnej biodiverzite, ktorá z nich robí kľúčové miesto pre podporu výskumu a ochranu morských zdrojov;
- AI. keďže pretrvávajúca strata morskej biodiverzity spôsobí významný environmentálny, sociálny a hospodársky vplyv na odvetvie rybolovu EÚ, a najmä v najvzdialenejších regiónoch, a preto sa musí urýchlene zvrátiť;
- AJ. keďže chránené morské oblasti je potrebné zriadiť s prihliadnutím na verejné konzultácie s miestnymi orgánmi a zúčastnenými stranami, najmä rybármi, aby sa zabezpečilo primerané vykonávanie spoločnej rybárskej politiky EÚ (SRP) a rámcovej smernice o morskej stratégii; keďže vytváranie týchto oblastí by sa malo považovať za nástroj na zosúladenie ochrany biotopov a ekosystémov so sociálno-ekonomickou udržateľnosťou modrého hospodárstva;
- AK. keďže najvzdialenejšie regióny sú vzhľadom na svoju geografickú polohu schopné zohrávať vedúcu úlohu v modrom hospodárstve; keďže najvzdialenejšie regióny sú z hľadiska svojho sociálno-ekonomického rozvoja veľmi závislé od odvetví modrého

hospodárstva, najmä od rybolovu a udržateľného cestovného ruchu; keďže udržateľný rozvoj týchto odvetví v týchto regiónoch by mohol podporiť tvorbu pracovných miest a hospodársky rast; keďže pobrežný a námorný cestovný ruch predstavuje 60 % zamestnanosti v modrej ekonomike a potrebuje vysokokvalifikovaných a zručných odborníkov;

- AL. keďže najvzdialenejšie regióny posilňujú globálny rozmer EÚ tým, že rozširujú jej hranice na rôzne kontinenty, čím zvyšujú svoj význam pri presadzovaní hodnôt a zásad EÚ v regiónoch, v ktorých sa nachádzajú; keďže spolupráca so susednými krajinami a s členskými štátmi, ktorých sú súčasťou, je dôležitá pre ich regionálnu integráciu a hospodársky rozvoj;
- AM. keďže znižovanie rozdielov v rozvoji medzi najvzdialenejšími regiónmi a zvyškom Európskej únie musí zostať najvyššou prioritou Európskej únie a Európskej komisie;
- AN. keďže mnohé najvzdialenejšie regióny čelia silnému migračnému tlaku, ktorý má mimoriadne závažné dôsledky pre ich obyvateľstvo a výrazný vplyv na ich vlastné zdroje;

Lepšie uplatňovanie článku 349 ZFEÚ

1. víta viditeľný pokrok dosiahnutý v rámci stratégií EÚ pre najvzdialenejšie regióny, ktorý je znakom plodnej spolupráce medzi Komisiou, Parlamentom a Radou, regionálnymi a miestnymi orgánmi najvzdialenejších regiónov a občianskou spoločnosťou vrátane MVO; vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Komisia v tejto novej stratégii neprejavila dostatočnú angažovanosť v oblastiach dôležitých pre najvzdialenejšie regióny, najmä pokiaľ ide o podporu ich konkurencieschopnosti, aby sa posilnilo postavenie EÚ ako oceánskej mocnosti; žiada, aby sa táto stratégia začlenila do prípadnej revízie viacročného finančného rámca (VFR) v polovici trvania a do VFR na obdobie po roku 2027;
2. zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné realizovať mnohé z opatrení uvedených v tejto stratégii, ktoré majú v tomto krízovom období mimoriadny význam, s cieľom zabezpečiť udržateľnú (hospodársku, sociálnu, územnú a environmentálnu) obnovu týchto regiónov;
3. pripomína, že článkom 7 Zmluvy o Európskej únii (Zmluvy o EÚ) sa Komisii zveruje úloha strážkyne zmlúv; pripomína, že najvzdialenejšie regióny sú plne začlenené do Európskej únie a podliehajú jej právnomu poriadku, pričom ich osobitná situácia je uznaná v zmluvách, a najmä v článku 349 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje zásada a právo prispôsobenia týkajúce sa rozličných politík Únie;
4. vyjadruje poľutovanie nad tým, že článok 349 ZFEÚ sa stále automaticky neuplatňuje v každej legislatívnej iniciatíve Komisie, pričom však uznáva, že sa dosiahol určitý pokrok, pokiaľ ide o potrebu zohľadňovať osobitosti najvzdialenejších regiónov; domnieva sa, že tento článok sa používa obmedzeným spôsobom a že by sa mohol vykladať inovatívnejším a pozitívnejším spôsobom, najmä s cieľom vytvárať programy ad hoc a nové osobitné politiky; zdôrazňuje, že tento článok by sa mal v prípade potreby prierezovo uplatňovať na všetky politiky a iniciatívy Únie, a pripomína svoju požiadavku, ktorú predložil vo svojom uznesení zo 14. septembra 2021, aby Komisia a

Rada prijali tzv. reflex najvzdialenejších regiónov, t. j. systematické zohľadňovanie osobitostí najvzdialenejších regiónov v legislatívnych návrhoch EÚ a počas medziinštitucionálnych rokovaní, a to aj prípadným vykonávaním osobitných posúdení vplyvu, s cieľom prispôbiť právne predpisy EÚ konkrétnym výzvam a miestnej realite najvzdialenejších regiónov; odporúča Komisii, aby zvažila zavedenie mechanizmu overovania vplyvov na najvzdialenejšie oblasti podobný mechanizmu, ktorý bol navrhnutý pre vidiecke oblasti;

5. zdôrazňuje, že je potrebné uplatňovať článok 349 s cieľom zvýšiť investície Únie, členských štátov, územných samosprávnych celkov a verejných a súkromných subjektov v najvzdialenejších regiónoch, a to nie negatívnym spôsobom, t. j. vytvorením osobitných opatrení, ktoré by bránili doháňaniu omeškania a znižovaniu rozdielov v rozvoji;
6. žiada, aby sa v kontexte pripravovaného Dohovoru o reforme zmlúv Európskej únie bezpodmienečne zachoval súčasný osobitný štatút najvzdialenejších regiónov – článok 355 ods. 1, článok 349 a článok 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ – alebo aby sa prípadne rozšíril;
7. pripomína, že Súdny dvor zdôraznil, že „podmienky uplatňovania zmlúv“ v zmysle článku 349 ZFEÚ sa musia chápať tak, že zahŕňajú podmienky týkajúce sa uplatňovania primárneho práva Únie, ako aj podmienky týkajúce sa uplatňovania sekundárnych právnych predpisov prijatých na základe tohto primárneho práva; takisto pripomína, že Súdny dvor rozhodol, že zo znenia a cieľov článku 349 ZFEÚ a zo štruktúry zmlúv vyplýva, že pokiaľ ide o najvzdialenejšie regióny, územná pôsobnosť celého *acquis* práva Únie sa vymedzuje najmä v spojení s článkom 52 ZEÚ a článkom 355 ods. 1 ZFEÚ, ako aj opatreniami prijatými podľa článku 349 ZFEÚ;
8. opätovne potvrdzuje, že je potrebné zachovať a posilniť koordinovanú činnosť na úrovni EÚ a na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni; podporuje plné zapojenie regionálnych a miestnych orgánov najvzdialenejších regiónov do tvorby politík EÚ; zdôrazňuje, že toto zapojenie prináša výhody všetkým zainteresovaným stranám a posilňuje legitimitu rozhodovacieho procesu EÚ; zdôrazňuje, že takýto prístup zdola nahor umožňuje každému regiónu brániť svoje najlepšie záujmy; v tejto súvislosti zdôrazňuje pozitívny prínos Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov pri určovaní priorít a výziev, ktorým tieto regióny čelia, a pri stimulovaní ďalších opatrení vrátane výmeny najlepších postupov; pripomína dôležitú prácu komisárky pre súdržnosť a reformy pri obrane záujmov najvzdialenejších regiónov v rámci kolégia komisárov; v tejto súvislosti navrhuje, aby budúca Komisia pokračovala v monitorovaní udržateľného a inkluzívneho rozvoja najvzdialenejších regiónov v ich prospech na najvyššej úrovni a toto monitorovanie posilnila, najmä meraním pokroku dosiahnutého v rámci Komisie, pokiaľ ide o plné uplatňovanie článku 349;
9. opätovne zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa v každom ročnom cykle európskeho semestra zohľadňovali osobitosti najvzdialenejších regiónov a aby sa tieto osobitosti premietli do odporúčaní pre jednotlivé krajiny pre Portugalsko, Španielsko a Francúzsko;

10. vyzýva Komisiu, aby v plnej miere využívala nástroje európskeho semestra a odporúčania pre jednotlivé krajiny na analýzu a poradenstvo v oblasti verejných politík v najvzdialenejších regiónoch s cieľom dosiahnuť vzostupnú sociálnu konvergenciu;
11. domnieva sa, že EÚ by mala byť ambicióznejšia pri prehľbovaní integrovaných politík pre najvzdialenejšie regióny prostredníctvom aktívneho a konzistentného prístupu EÚ a prostredníctvom jasnej a silnej podpory udržateľného endogénneho rozvoja každého z týchto regiónov;
12. vyzýva Komisiu, aby uplatňovala model POSEI aj v ďalších hospodárskych odvetviach najvzdialenejších regiónov, prioritne v oblastiach rybolovu, dopravy, prepojenosti, energetiky a digitálnej transformácie; zdôrazňuje, že tieto konkrétne opatrenia majú zásadný význam pre podporu udržateľného zeleného a modrého hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch;
13. víta záväzok Komisie zintenzívniť dialóg s najvzdialenejšími regiónmi a poskytnúť im individualizovanú podporu, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Komisia sa vo svojom oznámení zaoberá niektorými obavami týchto regiónov len čiastočne; vyzýva Komisiu, aby prijala akčný plán pre túto stratégiu, a konštatuje, že v tejto súvislosti treba vyčleniť konkrétne a primerané finančné prostriedky, zohľadniť charakteristiky, prednosti a výzvy jednotlivých najvzdialenejších regiónov a pre každý z týchto regiónov vypracovať individuálny akčný plán, ak o to najvzdialenejšie regióny požiadajú; domnieva sa, že akčný plán stratégie by mal byť založený na prístupe zdola nahor a na rámci viacúrovňového riadenia; zdôrazňuje, že Komisia by mala spolupracovať s členskými štátmi, regionálnymi a miestnymi orgánmi a dotknutým obyvateľstvom prostredníctvom verejných konzultácií a mala by poskytovať ďalšiu podporu a/alebo konzultačné nástroje, a to aj na žiadosť orgánov samotných regiónov; žiada, aby sa tieto akčné plány uverejnili ešte pred predložením návrhov na nové programové obdobie po roku 2027;
14. vyzýva, aby sa pri revízii viacročného finančného rámca na obdobie 2021 – 2027 zohľadnili dôsledky súčasnej krízy v najvzdialenejších regiónoch;
15. vyzýva GR REGIO, aby pri svojich kontrolách zohľadnilo osobitné ťažkosti, ktorým čelia najvzdialenejšie regióny, najmä pokiaľ ide o výzvy na predkladanie ponúk či lehoty na získanie informácií od príjemcov štrukturálnych fondov;
16. odporúča, aby členské štáty podpísali s najvzdialenejšími regiónmi túto stratégiu, čím sa zaručí územná, sociálna a hospodárska súdržnosť týchto regiónov;
17. opätovne zdôrazňuje potrebu opätovného prehodnotenia právnych predpisov v oblasti štátnej pomoci pre podniky v najvzdialenejších regiónoch; v tejto súvislosti upozorňuje na prebiehajúcu revíziu nariadenia de minimis a všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, ktorým sa určité kategórie pomoci vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom a v ktorom sa stanovujú veľmi nízke prahové hodnoty; požaduje výrazné zvýšenie prahových hodnôt nariadenia de minimis a všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách a pozitívne rozlišovanie v prospech najvzdialenejších regiónov, aby sa zohľadnili dodatočné prevádzkové náklady, ktorým čelia podniky sídliace v najvzdialenejších regiónoch;

18. pripomína, že v dôsledku ostrovného charakteru a odľahlosti sú najvzdialenejšie regióny vystavené štrukturálnym a trvalým nevýhodám; vyzýva preto Komisiu, aby kompenzáciu za ostrovný charakter a odľahlosť, najmä v oblasti dopravy, nerátala za štátnu pomoc;
19. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť kontinuitu všetkých existujúcich daňových režimov v najvzdialenejších regiónoch vzhľadom na ich vplyv na miestne hospodárstva;
20. zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať aktuálne a harmonizované údaje o najvzdialenejších regiónoch, aby bolo možné riadne zistiť vplyv európskych politík; presadzuje rozdelenie údajov Eurostatu podľa najvzdialenejších regiónov;
21. domnieva sa, že na to, aby sa najvzdialenejšie regióny cítili ako skutočná súčasť EÚ, ktorá je plne začlenená do politickej činnosti EÚ, by EÚ mala byť politicky aktívnejšia a mala by prijať konkrétne opatrenia na podporu udržateľného rastu najvzdialenejších regiónov;

Investovanie do ľudí

22. víta skutočnosť, že Komisia sa zameriava na zásadu „ľudia na prvom mieste“; pripomína však, že podiel osôb ohrozených chudobou v najvzdialenejších regiónoch patrí medzi najvyššie v Únii²⁴; okrem toho pripomína, že HDP na obyvateľa v najvzdialenejších regiónoch je výrazne nižší ako priemer EÚ a jej členských štátov²⁵, a že Mayotte je jedným z najchudobnejších regiónov EÚ, kde HDP na obyvateľa dosahuje 30 % priemeru EÚ; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urobili všetko pre zabezpečenie prístupu k základným službám v týchto regiónoch, pretože je to kľúčový faktor v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu; pripomína záväzok členských štátov plne podporovať rozvoj najvzdialenejších regiónov potrebnými investíciami, najmä v najchudobnejších oblastiach; zdôrazňuje význam vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv v najvzdialenejších regiónoch s cieľom zabezpečiť väčšiu solidaritu medzi generáciami, podporiť sociálnu ochranu a začlenenie a vytvoriť nové kvalitné pracovné miesta v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou;
23. zdôrazňuje, že je potrebné prijať opatrenia na propagáciu a podporu stavu učiteľov, najmä v odboroch vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM), ktoré sú dôležité na sprevádzanie dvojakej transformácie, zabezpečenie gramotnosti v týchto oblastiach a vzbudenie záujmu mladých ľudí o ne;
24. poukazuje na to, že v najvzdialenejších regiónoch je stále značná potreba sociálneho bývania, ktorého infraštruktúra by mala spĺňať aj súbor požiadaviek udržateľnosti

---

²⁴ 37,8 % na Kanárskych ostrovoch, 27,5 % na Azorách a 29,2 % na Madeire v roku 2021, ako sa uvádza v dátovom súbore s názvom Persons at risk of poverty or social exclusion by NUTS regions (Osoby ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením podľa regiónov NUTS) za rok 2021, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps11n/default/table?lang=en.

²⁵ Z pracovného dokumentu útvarov Komisie z 3. mája 2022 s názvom Outermost regions at a glance – assets, challenges and opportunities (Prehľad najvzdialenejších regiónov – výhody, výzvy a príležitosti) [SWD(2022)0133] vyplýva, že v roku 2020 dosahoval percentuálny podiel HDP na obyvateľa v štandarde kúpnej sily v najvzdialenejších regiónoch 60 % priemeru EÚ²⁷: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/outermost-regions/rup-2022/comm-rup-2022-glance_en.pdf.

v súlade s cieľmi na dosiahnutie klimatickej neutrality; zastáva názor, že takéto požiadavky by nemali narušiť boj proti nerovnostiam ani sociálnu spravodlivosť v týchto regiónoch, a preto je povinnosťou členských štátov a regionálnych orgánov EÚ podporovať vytváranie a poskytovanie potrebných nástrojov;

25. podporuje vytvorenie pilotného projektu zjednodušeného programu EÚ s priamym prístupom zameraného na súkromné zariadenia sociálnej pomoci v najvzdialenejších regiónoch, s možnosťami nenávratných finančných prostriedkov pre projekty malého rozsahu, podporou odbornej prípravy technického a pomocného personálu v rôznych oblastiach intervencie, spolufinancovaním rozsiahlych projektov zahŕňajúcich cezhraničné partnerstvá a podporou iniciatív na výmenu najlepších postupov;
26. vyzýva Komisiu, aby zorganizovala sociálny samit v najvzdialenejších regiónoch s cieľom prediskutovať a realizovať ciele z Porta a Európsky pilier sociálnych práv na týchto územiach; zdôrazňuje význam zapojenia zainteresovaných strán z najvzdialenejších regiónov, aby sa zabezpečila zodpovednosť za sociálne politiky a ich riadne vykonávanie;
27. vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s príslušnými členskými štátmi na vytváraní a rozvoji tzv. oblastí zameraných na zamestnanosť v najvzdialenejších regiónoch, a to aj prostredníctvom slobodných pásiem, s cieľom podporiť hospodársku obnovu, vytváranie pracovných miest a rozvoj zručností v týchto regiónoch, najmä pokiaľ ide o mladých ľudí a ženy; zdôrazňuje, že takéto oblasti by sa mali zameriavať na najzraniteľnejšie a/alebo najslubnejšie odvetvia, pričom by sa mali zabezpečiť dôstojné pracovné podmienky a uplatniteľné pravidlá v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť miestne trhy, podporiť výrobu miestnych výrobkov, zlepšiť udržateľnosť hospodárskych činností vrátane cestovného ruchu a zvýšiť schopnosť podporiť hospodárske inovácie;
28. zdôrazňuje, že opatrenia na podporu hospodárstva a trhu práce v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19, napríklad uvoľnenie režimu štátnej pomoci, Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU) a balíky Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus (CRII) a CRII+, zabránili ďalšiemu znižovaniu počtu pracovných miest; zdôrazňuje, že je potrebné dôkladne zhodnotiť vnútroštátne politiky a podporné programy, ktoré boli v najvzdialenejších regiónoch zavedené na zmiernenie účinkov pandémie ochorenia COVID-19 na zamestnanosť, aby sa určili účinné nástroje, ktoré sa budú naďalej a v budúcnosti používať;
29. zdôrazňuje význam Európskej siete služieb zamestnanosti (EURES) a upozorňuje najmä na prioritné potreby trhu práce v rámci činností siete EURES s cieľom pomôcť nezamestnaným vrátiť sa do zamestnania a uľahčiť voľný pohyb pracovníkov do najvzdialenejších regiónov;
30. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú v najvzdialenejších regiónoch zohráva sociálne hospodárstvo ako partner regionálnych a miestnych orgánov v boji proti obmedzeniam spojeným s odľahlosťou, chudobou a sociálnym vylúčením a pri vytváraní pracovných miest a rozvoji iniciatív v týchto regiónoch; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účasť najvzdialenejších regiónov v Európskej sieti regiónov za sociálne hospodárstvo;

31. vyjadruje poľutovanie nad mierou nezamestnanosti, predčasného ukončenia školskej dochádzky a chudoby v najvzdialenejších regiónoch, ktoré sú v porovnaní s ostatnými územiami EÚ v mimoriadne nestabilnej situácii, ktorú ešte zhoršuje súčasný kontext početných a zložitých kríz, čo si vyžaduje väčšiu európsku solidaritu;
32. vyzýva Komisiu a Radu, aby v nadväznosti na štrukturálne problémy v súvislosti s nezamestnanosťou a chudobou mládeže plne a čo najlepšie využívali dostupné finančné prostriedky v rámci VFR na roky 2021 – 2027 bez toho, aby boli dotknuté programy, ktoré už boli vytvorené v rámci ESF+; pripomína, že najvzdialenejšie regióny sú obzvlášť postihnuté týmito problémami, a preto potrebujú osobitnú podporu;
33. upozorňuje na ťažkosti, ktoré sa vyskytujú pri získavaní a udržaní odborníkov v určitých oblastiach; žiada preto konkrétne opatrenia na zabezpečenie účinných riešení tohto problému, a to aj prostredníctvom dodatočného rozpočtového krytia pre ESF+;
34. v tejto súvislosti víta dostupnosť finančných prostriedkov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na opatrenia určené deťom a mladým ľuďom a očakáva, že to povedie k vytvoreniu značných príležitostí pre mladých ľudí v Európe; vyzýva na zapojenie mládežníckych organizácií a sociálnych partnerov do monitorovania a hodnotenia národných plánov obnovy a odolnosti; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že v rámci Fondu na spravodlivú transformáciu a ESF+ sa podporujú integrované plány na miestnej úrovni s cieľom pomôcť s rekvalifikáciou alebo so zvýšením úrovne zručností, a to najmä tým najzraniteľnejším skupinám, ktoré boli zasiahnuté transformáciou;
35. pripomína, že v najvzdialenejších regiónoch žije vysoký podiel mladých ľudí; zdôrazňuje význam mladých ľudí pre revitalizáciu tradičných odvetví v najvzdialenejších regiónoch, ako je rybolov, keďže konkurencieschopné, odolné a sociálne spravodlivé odvetvie rybolovu potrebuje kvalifikovaných a zručných odborníkov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prilákali mladých ľudí do primárneho sektora zabezpečením nových pracovných príležitostí a súvisiacich finančných prostriedkov a zavedením opatrení na zlepšenie pracovných podmienok, ako sú osobitné kurzy odbornej prípravy, spravodlivé a primerané mzdy a opatrenia na podporu rodovej rovnosti a rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom; vyzýva členské štáty, aby uľahčili prístup mladých poľnohospodárov v najvzdialenejších regiónoch k pôde; zdôrazňuje význam rozvoja zelených zručností a udržateľných pracovných príležitostí v uhlíkovo neutrálnom, energeticky účinnom a obehovom hospodárstve;
36. zdôrazňuje, že v najvzdialenejších regiónoch je rozšírená neformálna ekonomika, čo sťažuje presnú analýzu údajov o zamestnanosti a účinné vykonávanie sociálnych politík; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby bojovali proti nedeklarovanej práci napríklad prostredníctvom motivačných systémov a zjednodušených nástrojov na nahlasovanie;
37. vyzýva Komisiu, aby vytvárala lepšie možnosti mobility prostredníctvom modrého a zeleného programu Erasmus založeného na modeli Erasmus+ s cieľom umožniť mladým ľuďom využívať príležitosti, ktoré ponúkajú odvetvia modrého hospodárstva, obehové hospodárstvo a zelená transformácia vo všeobecnosti, pokiaľ ide o odbornú prípravu a nové povolania;

38. zdôrazňuje, že je nevyhnutné zvýšiť účasť najvzdialenejších regiónov na programe Erasmus+ a že Komisia a vnútroštátne subjekty by mali venovať osobitnú pozornosť potenciálu najvzdialenejších regiónov, pokiaľ ide o prijímanie mladých ľudí zúčastňujúcich sa programov mobility v týchto odvetviach, a to najmä prostredníctvom cielených komunikačných kampaní a špecifickej podpory pri prijímaní a vysielaní účastníkov týchto programov; víta skutočnosť, že Komisia bude využívať program Interreg na ďalší rozvoj regionálnych programov vzdelávacej mobility v súčinnosti s programom Erasmus+; ďalej vyzýva Komisiu a príslušné agentúry, aby v rámci programu Erasmus+ rozvíjala partnerstvá s tretími krajinami susediacimi s najvzdialenejšími regiónmi s cieľom ďalej podporovať univerzitné výmeny a obchodné výmeny s najvzdialenejšími regiónmi;
39. ďalej vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi a národnými agentúrami programu Erasmus+ s cieľom lepšie chrániť a podporovať mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov, ktorí sa zúčastňujú na programe mobility Erasmus v iných častiach EÚ, v súlade s kapitolou V o začlenení nariadenia, ktorým sa zriaďuje program Erasmus+²⁶, a to najmä prostredníctvom predbežného financovania mobility, dodatočných osobitných grantov a zvýšenej podpory;
40. vyzýva na väčšiu účasť mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov na dobrovoľníckej práci a projektoch miestnej solidarity, ktoré umožňuje Európsky zbor solidarity;
41. podporuje presadzovanie opatrení na podporu aktívneho starnutia v týchto regiónoch, ako je napríklad rozšírenie rozsahu činností programu Erasmus+ v oblasti športu o iniciatívy na podporu fyzickej aktivity starších ľudí a medzigeneračných športových aktivít; okrem toho v rámci prístupu celoživotného vzdelávania podporuje podnety na vytvorenie európskej siete univerzít tretieho veku v najvzdialenejších regiónoch s osobitnými vzdelávacími nástrojmi a prístupom k informáciám, výmenou najlepších postupov a výmenou študentov;
42. vyzýva Komisiu, aby pomohla členským štátom alebo najvzdialenejším regiónom, prípadne obom, čo najskôr vypracovať akčný plán na boj proti predčasnému ukončovaniu školskej dochádzky v najvzdialenejších regiónoch, ako aj na riešenie základných príčin tohto problému a na podporu výmeny osvedčených postupov s cieľom dosiahnuť konkrétne riešenia; zdôrazňuje model „školy druhej šance“ podporovaný ESF, ktorých účinnosť bola preukázaná pri návrate mladých ľudí, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku, na cestu k odbornej príprave a zamestnaniu; žiada, aby sa v najvzdialenejších regiónoch začali pilotné projekty zamerané nielen na tieto otázky, ale aj na modré hospodárstvo a odbornú prípravu a na podporu inovácií a výskumu, aby tieto regióny získali vedúce postavenie v správe oceánov;
43. zdôrazňuje, že podpora odbornej prípravy a certifikácie v najvzdialenejších regiónoch môže priniesť viac vysokokvalifikovaných a zručných odborníkov, ktorí sú zvyčajne pozornejší a otvorenejší voči zmenám v správaní, napríklad voči používaniu nových technológií; pripomína, že digitálna transformácia a využívanie nových technológií by

---

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/817 z 20. mája 2021, ktorým sa zriaďuje Erasmus+: program Únie pre vzdelávanie a odbornú prípravu, mládež a šport a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1288/2013 (Ú. v. EÚ L 189, 28.5.2021, s. 1).

mali byť riadne sprevádzané náležitou odbornou prípravou pre všetkých, miestne a regionálne orgány a občiansku spoločnosť;

44. vyzýva Komisiu, aby účinne podporovala účasť občanov najvzdialenejších regiónov, najmä mladých ľudí, na európskych programoch a aby posilnila svoje informačné kampane vo vzdialených miestach;
45. zastáva názor, že podnikanie môže vytvoriť pracovné príležitosti v najvzdialenejších regiónoch; vyjadruje v tejto súvislosti poľutovanie nad tým, že výzva na predkladanie návrhov s názvom Empowering youth in the EU Outermost Regions (Posilnenie postavenia mládeže v najvzdialenejších regiónoch EÚ) nemala očakávanú úroveň účasti; vyzýva na zlepšenie komunikačných kampaní o takýchto návrhoch, obhajuje rozšírenie iniciatívy na ľudí do 30 rokov a vyzýva miestne a regionálne orgány, aby lepšie informovali o konkrétnych súčasných iniciatívach v prospech najvzdialenejších regiónov, ktoré sú zamerané najmä na mladých ľudí a ktoré podporuje EÚ;
46. zdôrazňuje, že ústredným problémom v najvzdialenejších regiónoch je sociálna situácia mladých ľudí, a víta záväzok Komisie využívať ESF+ na zlepšenie vzdelávania, odbornej prípravy, mobility a zamestnanosti mladých ľudí; vyzýva preto Komisiu, aby najmä v rámci Európskeho roka zručností v roku 2023 vypracovala osobitné opatrenia v oblasti odbornej prípravy, vzdelávania, rozvoja a zmeny zručností v týchto regiónoch a aby zabezpečila riadne zavedenie posilnenej záruky pre mladých ľudí; zdôrazňuje, že je dôležité zaviesť programy učňovskej prípravy a služby profesijného poradenstva pre mladých ľudí s využitím fondov EÚ, najmä ESF+, a vyzýva zamestnávateľov, aby zlepšili poskytovanie účinnejšej učňovskej prípravy v súlade s európskym rámcom pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam programov na potvrdzovanie získaných skúseností v kontexte celoživotného vzdelávania;
47. víta vytvorenie iniciatívy Aim, Learn, Master, Achieve – vytýčiť si cieľ, naučiť sa, zvládnuť, dosiahnuť (ALMA) na aktívne začlenenie znevýhodnených mladých ľudí; zdôrazňuje, že táto iniciatíva má osobitný význam v najvzdialenejších regiónoch, kde je vysoký podiel ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že súčasťou tejto iniciatívy budú primerané finančné zdroje, ktoré zaistia čo najväčší počet príjemcov; domnieva sa, že by sa mali prijať pozitívne opatrenia na zabezpečenie účasti mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov;
48. zdôrazňuje, že je potrebné vymedziť stratégie na boj proti odlivu mozgov a na zvýšenie atraktívnosti najvzdialenejších regiónov, najmä pre mladých ľudí; zdôrazňuje preto osobitný význam oznámenia Komisie zo 17. januára 2023 s názvom Využitie talentov v regiónoch Európy²⁷ pre najvzdialenejšie regióny; v tejto súvislosti sa zasadzuje za zvýšenie podpory a pomoci inštitúciám vysokoškolského vzdelávania v týchto regiónoch, ako aj ich odborným školám, aby sa mohli lepšie vybaviť a zvýšiť kvalitu ponúkaného vzdelávania; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali s miestnymi zainteresovanými stranami vrátane súkromného sektora, univerzít, organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy na vytvorení jednotného digitálneho kontaktného miesta s cieľom pomôcť mladým uchádzačom

---

²⁷ COM(2023)0032.

o zamestnanie; zdôrazňuje, že treba rozvíjať a diverzifikovať pracovné príležitosti, ktoré umožňujú dôstojnú životnú úroveň;

49. zdôrazňuje, že treba zabezpečiť rodovú rovnosť, ako aj posilnenie sociálneho, hospodárskeho a politického postavenia žien v najvzdialenejších regiónoch, a to aj prostredníctvom politiky súdržnosti, podporou prístupu ku kvalitným pracovným miestam so zaručením rovnakej odmeny za rovnakú prácu a spravodlivého odmeňovania; zdôrazňuje význam cenovo dostupnej starostlivosti o deti, ako aj boja proti diskriminácii, rodovo motivovanému násiliu a sexuálnemu obťažovaniu, najmä na pracovisku; ďalej zdôrazňuje potrebu podporovať účasť žien na trhu práce s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti;
50. zdôrazňuje, že účinné vykonávanie Európskej záruky pre deti má zásadný význam pre boj proti chudobe detí v najvzdialenejších regiónoch, pokiaľ ide o zaručenie ich prístupu k zdravotnej starostlivosti a prelomenie začarovaného kruhu medzigeneračnej chudoby; vyzýva členské štáty, aby do svojich národných plánov vykonávania Európskej záruky pre deti a ich revízie zahrnuli osobitné opatrenia pre najvzdialenejšie regióny; poukazuje na význam školských jedální, aby sa deťom v najvzdialenejších regiónoch zabezpečila správna výživa a v mnohých prípadoch aj pravidelné stravovanie; preto znovu potvrdzuje význam programu EÚ na podporu konzumácie ovocia, zeleniny a mlieka v školách, ktorý by mal zohľadňovať zraniteľnosť týchto regiónov; vyzýva najmä na prispôsobenie národných stratégií na vykonávanie školského programu tak, aby lepšie reagovali na potreby najvzdialenejších regiónov;
51. zdôrazňuje, že starnutie obyvateľstva, zvyšovanie priemernej dĺžky života a pokles pôrodnosti vyvolávajú obavy aj v najvzdialenejších regiónoch, pretože vedú k úbytku pracovnej sily a spôsobujú značné ťažkosti systémom sociálneho zabezpečenia; je presvedčený o prínose medzigeneračných prepojení, ktoré by sa mohli posilniť vytvorením mentorských programov s cieľom posilniť výmenu poznatkov a individuálnu podporu mladých ľudí a uchádzačov o zamestnanie; konštatuje, že najvzdialenejšie regióny by boli vhodným územím pre rozvoj inovatívnych sociálnych politík, ako je „cesta tretej šance“ zameraná na sociálnu a trhovú integráciu pracujúcich ľudí všetkých vekových kategórií alebo starostlivosť o starších ľudí vzhľadom na starnutie obyvateľstva; naliehavo vyzýva vnútroštátne, regionálne a miestne orgány zodpovedné za vzdelávanie a celoživotné vzdelávanie, ako aj sociálnych partnerov, aby zaviedli právny rámec, ktorým sa podporia podniky, aby investovali do programov a opatrení zameraných na zaručenie profesionálnej integrácie a na podporu začlenenia zraniteľných skupín, ktoré môžu potrebovať ďalšie ciele opatrenia;
52. vyzýva Komisiu, aby sa pri vykonávaní stratégie EÚ v oblasti drog zamerala na prevenciu, opätovné začlenenie do spoločnosti a návrat do zamestnania; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti európskeho financovania terapeutických centier v najvzdialenejších regiónoch zameraných na starostlivosť o drogovovo závislých, ich rehabilitáciu a opätovné začleňovanie do trhu práce; upozorňuje na to, že v najvzdialenejších regiónoch sa zistili nové závislosti, najmä nárast užívania syntetických drog, ktoré predstavujú vážne riziko pre duševné zdravie mladých ľudí, čo si zasluhuje osobitnú pozornosť²⁸;

---

²⁸ *Relatório anual 2021 – a situação do país em matéria de drogas e toxicodependências*, 2022, p. 20,

53. zdôrazňuje význam dobre koordinovanej, humanitárnej, účinnej a bezpečnej migračnej politiky EÚ, ktorá zohľadňuje osobitnú situáciu najvzdialenejších regiónov, najmä tých, ktoré čelia závažným dôsledkom nepretržitého prívlu veľkého počtu migrantov; osobitne upozorňuje na potreby najvzdialenejších regiónov, ktoré čelia migrácii, vrátane osôb v zraniteľných situáciách, ako sú maloleté osoby bez sprievodu, ako je to v prípade Kanárskych ostrovov, ktoré majú osobitné potreby, pokiaľ ide o podporu ich sociálneho začlenenia;
54. trvá na tom, že je potrebné, aby EÚ poskytla primerané a prispôsobené finančné prostriedky na zvládnutie týchto osobitných výziev v oblasti migrácie, a navrhuje, aby sa mobilizovali zdroje z Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) s cieľom primerane podporiť úsilie členských štátov v oblasti migrácie; v tejto súvislosti vyzýva na prijatie opatrení zohľadňujúcich potreby jednotlivých území, aby sa najvzdialenejším regiónom uľahčil prístup k fondu AMIF; podporuje vytvorenie pilotných projektov na integráciu, začlenenie, odbornú prípravu a poskytovanie služieb v tých oblastiach najvzdialenejších regiónov, ktoré čelia prívlu vysokého počtu migrantov; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že príslušné programy členských štátov v rámci Nástroja finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku budú najvzdialenejším regiónom poskytovať primeranú podporu;
55. zdôrazňuje, že je dôležité pomáhať najvzdialenejším regiónom pri riadení neregulárnej migrácie na ich hraniciach; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvážili možnosť požiadať agentúry EÚ o operačnú podporu, a to aj na Mayotte a vo Francúzskej Guyane, s cieľom pomôcť miestnym orgánom, najmä na miestach s najväčším počtom neregulárnych príchodov migrantov;
56. vyzýva na vykonávanie smernice 2001/55/ES z 20. júla 2001 a nových opatrení zavedených nariadením CARE²⁹ s cieľom zabezpečiť skutočnú solidaritu pri reagovaní na migračné toky, najmä z oblastí postihnutých konfliktom;

Správa oceánov a potenciál modrého hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch

57. naliehavo vyzýva Komisiu, aby najvzdialenejšie regióny považovala za referenciu Európskej únie v oblasti správy oceánov, poznatkov o oceánoch, modrého hospodárstva a rybolovu;
58. pripomína, že rybárska flotila najvzdialenejších regiónov je stará a v určitých prípadoch je vo veľmi zlom stave a predstavuje nebezpečenstvo pre rybárov a životné prostredie; zdôrazňuje, že je potrebné pokračovať v investíciách do modernizácie rybárskej flotily vrátane tradičnej flotily drobného rybolovu s cieľom zlepšiť bezpečnosť a pracovné podmienky rybárov, prilákať do odvetvia rybolovu nových ľudí, najmä mladých, znížiť emisie CO₂ a zlepšiť podmienky skladovania a uchovávanía úlovkov; zdôrazňuje, že tieto opatrenia sú nevyhnutné na to, aby odvetvie rybolovu mohlo naďalej bezpečne a

---

https://www.sicad.pt/BK/Publicacoes/Lists/SICAD_PUBLICACOES/Attachments/178/RelatorioAnual_2021%20ASituacaoDoPaisEmMateriaDeDrogasEToxicodependencias.pdf.

²⁹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1303/2013 a nariadenie (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE) [COM/2022/0109].

spolahlivo poskytovať zdravé potraviny a aby tieto regióny mohli dosiahnuť potravinovú sebestačnosť s menším negatívnym vplyvom na životné prostredie;

59. vyjadruje poľutovanie nad tým, že fond ENRAF stále nepodporuje obnovu flotíl tým, že by hradil nákup nových plavidiel; pripomína, že fond ENRAF zahŕňa ustanovenia týkajúce sa akčných plánov členských štátov pre najvzdialenejšie regióny vrátane štrukturálnej podpory odvetvia rybolovu a akvakultúry; pripomína, že z fondu ENRAF možno poskytnúť podporu na nákup rybárskych plavidiel pre mladých rybárov;
60. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby užšie spolupracovali s cieľom urýchlene uvoľniť finančné prostriedky na obnovu rybárskych flotíl v najvzdialenejších regiónoch, a to pri zohľadnení rovnováhy medzi rybolovnou kapacitou a rybolovnými možnosťami v najvzdialenejších regiónoch, a aby podporovali zelenú a digitálnu transformáciu odvetví rybárstva v týchto regiónoch s pomocou rybolovných techník s nízkym vplyvom; vyzýva Komisiu, aby pri revízii svojich usmernení o štátnej pomoci pre odvetvie rybolovu a akvakultúry prehodnotila ekologické, ekonomické a technické ukazovatele, ktoré boli stanovené s cieľom dosiahnuť rovnováhu medzi kapacitou flotily a rybolovnými možnosťami, so zohľadnením špecifik najvzdialenejších regiónov a aby umožnila podporu remeselných zariadení na zhlukovanie rýb, ktoré kotvia v najvzdialenejších regiónoch; zdôrazňuje tiež potrebu urýchliť zber potrebných vedeckých údajov v najvzdialenejších regiónoch;
61. pripomína, že Komisia sa zaviazala vypracovať predbežnú správu o kapitole ENRAF o najvzdialenejších regiónoch a analyzovať potrebu autonómnej regulácie pre rybolov v najvzdialenejších regiónoch; vyzýva Komisiu, aby na obdobie po roku 2027 vytvorila osobitný finančný operačný program pre odvetvia rybolovu a akvakultúry v najvzdialenejších regiónoch, ktorý by fungoval podobne ako program POSEI; pripomína, že cieľom takéhoto systému by malo byť kompenzovať dodatočné náklady a štrukturálne ťažkosti, ktorým čelia rybári v najvzdialenejších regiónoch, a zároveň financovať štrukturálne investície na podporu rozvoja tohto odvetvia;
62. pripomína, že Európska únia sa stala vedúcou svetovou námornou mocnosťou najmä vďaka výhradným hospodárskym zónam v najvzdialenejších regiónoch; vyjadruje poľutovanie nad tým, že fond ENRAF sa v tejto súvislosti príliš málo zameriava na námorné záležitosti, a vyzýva na posilnenie tohto hľadiska;
63. obhajuje význam účinnej kompenzácie rybárov v najvzdialenejších regiónoch za ich úsilie o dosiahnutie cieľa Komisie chrániť 30 % morských oblastí EÚ do roku 2030; domnieva sa, že chránené morské oblasti by mali byť nástrojom na zosúladenie ochrany biotopov a ekosystémov so sociálno-ekonomickou životaschopnosťou odvetvia rybolovu;
64. poukazuje na to, že vymedzenie chránených morských oblastí umožnilo miestnym rybárom zvýšiť svoje príjmy, čo viedlo k zvýšeniu miestnej zamestnanosti v odvetví rybolovu a k nárastu rekreačných aktivít, čím vzrástli príležitosti na rast odvetví, ako je udržateľný cestovný ruch; zdôrazňuje, že ak sú tieto chránené oblasti riadne vytvorené a riadne konzultované s miestnymi orgánmi a zainteresovanými stranami, najmä s

rybármi, je ich vymedzenie základom pre ochranu a obnovu druhov, ako aj pre pobrežné odvetvia, ktoré sú od nich závislé³⁰;

65. pripomína, že najvzdialenejšie regióny sú obzvlášť zasiahnuté dôsledkami zmeny klímy, znečistenia morí a nezákonného rybolovu; zdôrazňuje úlohu, ktorú by mohli zohrávať najvzdialenejšie regióny v boji proti nezákonnému rybolovu a znečisťovaniu oceánov, pri ochrane morskej biodiverzity a prechode na udržateľné modré hospodárstvo;
66. víta návrh Komisie vyhlásiť výzvu na predkladanie návrhov stratégií v oblasti modrého hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch a znovu vyzýva Komisiu, aby túto výzvu čo najskôr vykonala; v tejto súvislosti zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú odvetvia rybolovu a akvakultúry v rámci udržateľného sociálno-ekonomického rozvoja najvzdialenejších regiónov; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali všetky potrebné opatrenia na riešenie príčin nezákonného, nenahláseného a neregulovaného (NNN) rybolovu, znečistenia a zmeny klímy v najvzdialenejších regiónoch, pretože prispievajú k závažnej strate morskej biodiverzity, a aby zodpovedajúcim spôsobom zreformovali svoje odvetvové politiky; žiada Komisiu, aby financovala udržateľné investície zamerané na riešenie problému masívneho šírenia morských rias Sargassum, ktoré postihuje najmä tieto regióny a má vážne environmentálne a sociálno-ekonomické dôsledky; ďalej vyzýva Komisiu, aby v autonómnej oblasti Madeira zriadila európske centrum na boj proti znečisťovaniu morí plastmi;
67. zdôrazňuje význam spoločného, inkluzívneho a medziodvetvového námorného priestorového plánovania v najvzdialenejších regiónoch, ktoré zohľadňuje sociálno-ekonomické a environmentálne otázky a otázky biodiverzity;

Poľnohospodárstvo ako jeden z pilierov rozvoja najvzdialenejších regiónov

68. domnieva sa, že program POSEI by sa mal zachovať ako trvalý program EÚ spojený so spoločnou poľnohospodárskou politikou (SPP) a mal by sa financovať zo zdrojov EÚ; pripomína, že rozpočtové prostriedky na program POSEI pre poľnohospodárstvo neboli od roku 2009 zvýšené ani aktualizované o infláciu, čo viedlo k chronickému nedostatočnému financovaniu, ktoré ešte zhoršuje skutočnosť, že v mnohých najvzdialenejších regiónoch sa počet obyvateľov neustále zvyšuje; vyjadruje tiež poľutovanie nad tým, že v reakcii na to, že Mayotte sa stal najvzdialenejším regiónom, nedošlo k žiadnemu zvýšeniu prostriedkov pridelených v rámci programu POSEI; domnieva sa, že k tomuto zvýšeniu by malo dôjsť čo najskôr, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že najvzdialenejšie regióny boli pri revíziách financovania poľnohospodárskej podpory znevýhodnené; preto sa zasadzuje za výrazné zvýšenie súčasných rozpočtových prostriedkov vyčlenených na program POSEI pre poľnohospodárstvo vrátane pomoci poskytovanej v rámci osobitného režimu zásobovania, a to v rámci preskúmania VFR v polovici trvania alebo v rámci VFR na obdobie po roku 2027, s cieľom lepšie podporovať miestnu výrobu v najvzdialenejších regiónoch vzhľadom na rastúce dodatočné náklady a konsolidovať a zvyšovať odolnosť dodávateľských reťazcov, ale aj podporovať úsilie o diverzifikáciu poľnohospodárstva vrátane miestnej

---

³⁰ [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2022\)733087](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2022)733087).

spotreby s cieľom pomôcť najvzdialenejším regiónom dosiahnuť väčšiu potravinovú sebestačnosť; domnieva sa, že toto zvýšenie by malo zohľadňovať všetky vyššie uvedené faktory; vyzýva Komisiu, aby udržiavala úzke prepojenie programu POSEI a opatrení na rozvoj vidieka vzhľadom na silnú vzájomnú závislosť medzi týmito dvoma druhmi podpory; domnieva sa, že je mimoriadne dôležité naďalej zlepšovať komplementárnosť, transparentnosť a súdržnosť medzi programom POSEI a inými fondmi EÚ;

69. žiada, aby sa program POSEI využíval na uznanie a propagáciu regionálnych plodín a výrobkov ako súčasť historického a kultúrneho dedičstva a identity najvzdialenejších regiónov;
70. tvrdí, že najvzdialenejšie regióny by mali naďalej navrhovať, vykonávať a riadiť vlastné opatrenia na rozvoj vidieka, čo si vyžaduje zachovanie regionalizovanej štruktúry, aby regióny mohli (najmä od roku 2028) naďalej rozvíjať vlastné opatrenia s regionálnym riadiacim orgánom, ako aj regionálnymi monitorovacími výbormi; žiada, aby sa vytvoril priamy komunikačný kanál medzi regionálnymi vládami a Komisiou, aby sa SPP vykonávala a presadzovala primerane, účinne a efektívne;
71. opätovne zdôrazňuje, že je potrebné obnoviť mieru spolufinancovania pre najvzdialenejšie regióny na 85 % v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), čo je nevyhnutné pre rodinné farmy a malých poľnohospodárov;
72. zasadzuje sa za zvýšenie finančného krytia na propagáciu výrobkov z najvzdialenejších regiónov a 90 % mieru spolufinancovania takýchto propagačných kampaní;
73. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny sú často vystavené nepriaznivým klimatickým javom, ktoré prispievajú k zmene krajiny, čo má za následok menšiu rozlohu poľnohospodárskych podnikov, čo tiež vedie k vyšším výrobným nákladom a bráni dosiahnutiu úspor z rozsahu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v záujme riešenia týchto výziev poskytla viazanú podporu miestnym výrobcam s cieľom posilniť celý hodnotový reťazec v takýchto ťažkých podmienkach, a to súčasne s rýchlou úpravou postupov financovania v prípade závažných nepriaznivých okolností;
74. zdôrazňuje význam integrovaného územného rozvoja v najvzdialenejších regiónoch, ako je komunitná koordinácia investícií a miestneho rozvoja a podpora iniciatív, ako sú „inteligentné dediny“, zameraných na podporu udržateľného poľnohospodárstva a udržateľnej výroby potravín;
75. víta záväzok Komisie zahrnúť v rámci jej oznámenia o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti³¹ analýzu najvzdialenejších regiónov do rozsahu pôsobnosti strediska EÚ pre monitorovanie vidieka; domnieva sa, že stredisko pre monitorovanie vidieka by mohlo byť cenným zdrojom na identifikáciu chýbajúcich údajov a zlepšenie štatistických databáz o najvzdialenejších regiónoch, ktoré by poskytli úplný obraz zachytávajúci potreby ich vidieckeho obyvateľstva;

---

³¹ Oznámenie Komisie z 10. júna 2021 s názvom Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040 [COM(2021)0345].

76. zdôrazňuje, že vykonávanie novej stratégie v oblasti biodiverzity v najvzdialenejších regiónoch musí byť koordinované s úsilím o posilnenie udržateľného rozvoja poľnohospodárskeho a lesníckeho odvetvia a musí zohľadňovať osobitné geografické a klimatické vlastnosti týchto regiónov; zdôrazňuje, že v týchto odľahlých regiónoch je poľnohospodárska činnosť základom miestneho hospodárstva a „zelené“ požiadavky Komisie môžu brániť konkurencieschopnosti poľnohospodárov; pripomína, že Komisia uviedla, že „pokrok v dosahovaní týchto cieľov sa bude neustále prehodnocovať a podľa potreby prispôbovať, aby sa zmiernili nežiaduce vplyvy na biodiverzitu, bezpečnosť potravín a konkurencieschopnosť poľnohospodárov“³²; žiada, aby sa poľnohospodárom poskytla väčšia podpora na rozvoj agroekologických postupov a postupov šetrných k biodiverzite, a to aj prostredníctvom vyššej miery financovania a spolufinancovania; vyzýva členské štáty, aby čo najlepšie využili finančné prostriedky dostupné v rámci programu LIFE;
77. zdôrazňuje, že v najvzdialenejších regiónoch sa nachádzajú ekosystémy s vysokou ekologickou hodnotou, čo by sa však nemalo vnímať ako hrozba pre vyvážený rozvoj výrobných činností v odvetví poľnohospodárstva;
78. poznamenáva, že v návrhu stratégie Z farmy na stôl sa požaduje, aby EÚ ešte viac obmedzila používanie prípravkov na ochranu rastlín; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že treba zohľadniť osobitosti tropického a subtropického podnebia v najvzdialenejších regiónoch; zdôrazňuje, že niektoré najvzdialenejšie regióny sa nachádzajú v tropickom, subtropickom a vlhkom rovníkovom prostredí, ktoré je obzvlášť priaznivé pre rozvoj chorôb, a preto sú v porovnaní s kontinentom a tretími krajinami vážne znevýhodnené, pokiaľ ide o splnenie ich potrieb v oblasti prípravkov na ochranu rastlín v boji proti škodcom; zdôrazňuje, že je preto potrebné podporiť výskum nových alternatívnych riešení prispôbených týmto územiám, a to za pomoci zvýšeného financovania, aby sa zabezpečila poľnohospodárska výroba a životaschopnosť poľnohospodárov v najvzdialenejších regiónoch; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam podpory agroekologických postupov a uplatňovania inovačných výrobných techník vrátane nových genómových techník; konštatuje, že v niektorých najvzdialenejších regiónoch je ťažké získať prístup k určitým poľnohospodárskym vstupom, najmä k tým, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu; trvá na tom, aby na trh EÚ nemali prístup výrobky, ktoré nespĺňajú normy EÚ a môžu ohroziť potravinovú a zdravotnú bezpečnosť a ochranu v celej EÚ, napríklad banány z tretích krajín, ktoré používajú veľké množstvo prípravkov na ochranu rastlín, ktoré nie sú v EÚ povolené;
79. vyzýva Európsku komisiu, aby prijala právne predpisy o nových genómových technikách (NGT) s cieľom čo najrýchlejšie reagovať na potrebu obmedziť používanie fytosanitárnych produktov a nájsť k nim alternatívy, a to s ohľadom na agroekologickú transformáciu;
80. poukazuje na to, že využívanie nových technológií, ako je úspešné rozšírenie vysokokapacitných digitálnych sietí a presné poľnohospodárstvo, môže uľahčiť transformáciu smerom k efektívnejšiemu, modernejšiemu a konkurencieschopnejšiemu poľnohospodárstvu, šetriť náklady, zlepšovať výkonnosť a minimalizovať vplyv na životné prostredie;

---

³²Oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátanie prírody do našich životov [COM(2020)0380]

81. zdôrazňuje potrebu podporovať rentabilné a k životnému prostrediu šetrné krátke dodávateľské reťazce a rozvoj odvetvia poľnohospodárstva, ktoré uprednostňuje tradičné výrobky s vysokou pridanou hodnotou, miestnu spotrebu a zelené riešenia;
82. opätovne potvrdzuje, že potravinová sebestačnosť najvzdialenejších regiónov je pre najvzdialenejšie regióny naďalej prioritou a že súbežne so stabilizáciou takzvaných tradičných odvetví sa musí posilniť a podporovať aj diverzifikácia výroby;
83. zdôrazňuje význam štruktúrovania miestnych odvetví s cieľom zabezpečiť potravinovú bezpečnosť v najvzdialenejších regiónoch, ktoré sú často izolované, a nabáda subjekty zapojené do týchto odvetví a tvorcov verejných politík, aby využívali všetky ustanovenia o spoločnej organizácii trhov vrátane tých, ktoré sú špecifické pre najvzdialenejšie regióny; víta prispôbenie niektorých ustanovení spoločnej organizácie trhov špecifickým potrebám najvzdialenejších regiónov a žiada Komisiu, aby v prípade potreby zabezpečila ďalšie úpravy v rámci ďalšej revízie spoločnej organizácie trhov; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť a vhodnosť rozšírenia ustanovení článku 22 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 2228/2013 o programoch POSEI³³ na všetky najvzdialenejšie regióny, pokiaľ ide o rozšírenie pravidiel a príspevkov medziodvetvových organizácií na hospodárske subjekty, ktoré nie sú členmi týchto organizácií, s cieľom zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť;
84. konštatuje, že mlieko a súvisiace predchádzajúce a nadväzujúce produkty predstavujú jeden zo základných pilierov hospodárstva autonómneho regiónu Azory; uznáva, že ich sociálno-ekonomický význam a počet priamych a nepriamych pracovných miest a služieb, ktoré poskytujú, sú nevyhnutné na zabezpečenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti;
85. domnieva sa, že výrobcovia v najvzdialenejších regiónoch, podobne ako desaťtisíce výrobcov mlieka v celej EÚ, boli v posledných rokoch nútení zanechať výrobu z dôvodu likvidačných cien vyplácaných výrobcom, ktoré nekompenzujú výrobné náklady; zastáva názor, že situácia, ktorá ovplyvňuje výrobu mlieka, je neoddeliteľná od liberalizácie trhu s mliekom a zrušenia výrobných kvót a že ju možno vyriešiť len prostredníctvom mechanizmov na reguláciu trhov;
86. pripomína spoločné vyhlásenie Parlamentu, Rady a Komisie pripojené k nariadeniu (EÚ) 2017/540³⁴ o stabilizačnom mechanizme pre banány, ktoré bolo revidované po pristúpení Ekvádoru k dohode o obchode medzi EÚ a Kolumbiou/Peru: „Komisia bude naďalej pravidelne vykonávať analýzy situácie na trhu a situácie producentov banánov v Únii po skončení platnosti stabilizačného mechanizmu. Ak sa zistí vážne zhoršenie situácie na trhu alebo situácie producentov banánov v Únii, Komisia v spolupráci s

---

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013 z 13. marca 2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 247/2006 (Ú. v. EÚ L 78, 20.3.2013, s. 23).

³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/540 z 15. marca 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 19/2013, ktorým sa vykonávajú bilaterálna ochranná doložka a stabilizačný mechanizmus v súvislosti s banánmi stanovené v Dohode o obchode medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Kolumbiou a Peru na strane druhej a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 20/2013, ktorým sa vykonáva bilaterálna ochranná doložka a stabilizačný mechanizmus v súvislosti s banánmi stanovené v Dohode, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Strednou Amerikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 1).

členskými štátmi a zainteresovanými stranami preskúma situáciu vzhľadom na význam sektora s banánmi pre najvzdialenejšie regióny a rozhodne, či je potrebné zvažovať primerané opatrenia. Komisia by mohla takisto zavolať pravidelné monitorovacie zasadnutia s členskými štátmi a zainteresovanými stranami“; pripomína Komisii jej záväzok zastaviť postupné znižovanie colných sadzieb prostredníctvom trvalého vyčlenenia zostatkovej colnej sadzby vo výške 75 EUR za tonu uplatniteľnej na tretie krajiny, s ktorými EÚ podpísala obchodné dohody;

87. zdôrazňuje, že hoci sa na priamy dovoz poľnohospodárskych výrobkov z tretích krajín do najvzdialenejších regiónov, ktoré sú nevyhnutné na ľudskú spotrebu, na výrobu iných výrobkov alebo ako poľnohospodárske vstupy, neuplatňujú žiadne clá, pri vykonávaní tohto „osobitného režimu zásobovania“ by sa mala zohľadňovať najmä potreba zabezpečiť, aby sa nedestabilizovala existujúca miestna výroba ani aby sa nebránilo jej rozvoju;
88. poukazuje na to, že nekonkurencieschopné ceny a nedostatočná hospodárska súťaž v dopravných odvetviach najvzdialenejších regiónov, najmä v nákladnej doprave, obmedzujú ich poľnohospodárske odvetvia;
89. zdôrazňuje nedostatok udržateľných riešení v oblasti prepravy poľnohospodárskych výrobkov medzi väčšinou ostrovov a pevninou a v oblasti vývozu poľnohospodárskych výrobkov z ostrovov a ich dovozu na ostrovy a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vo svojich plánoch rozvoja ostrovov podporili inovačné projekty ekologickejších prepravných spojení;
90. pripomína, že najvzdialenejšie regióny, ktoré tvoria malé a vzdialené ostrovy, majú súostrovny charakter a vyznačujú sa odľahlosťou, sú vo veľkej miere závislé od námornej dopravy; upozorňuje preto, že zmeny súčasných ustanovení týkajúcich sa prepravy zvierat majú na tieto regióny väčší vplyv, najmä vzhľadom na význam poľnohospodárstva pre ich hospodárstva a ich závislosť od neho; trvá na tom, že v súlade s článkom 349 ZFEÚ by sa v rámci nadchádzajúceho preskúmania európskych právnych predpisov o dobrých životných podmienkach zvierat mali zohľadniť osobitné charakteristiky a obmedzenia najvzdialenejších regiónov; poukazuje na to, že je potrebné neustále sa usilovať o to, aby sa znižovala potreba prepravy živých zvierat v súlade so závermi jeho vyšetrovacieho výboru pre ochranu zvierat počas prepravy a aby sa kládol dôraz na alternatívy k preprave živých zvierat;

Mobilita, doprava a cestovný ruch

91. podporuje vytvorenie osobitného finančného operačného programu pre dopravu a prepojenosť v najvzdialenejších regiónoch, tzv. programu POSEI pre dopravu, ktorý by bol podobný programu POSEI pre poľnohospodárstvo a dopĺňal by štrukturálne fondy, s cieľom kompenzovať dodatočné náklady vyplývajúce z odľahlosti a/alebo ostrovného charakteru vzhľadom na potrebu územnej kontinuity v najvzdialenejších regiónoch a štrukturálne problémy, ktorým čelia v oblasti dopravnej infraštruktúry, mobility a digitálnej prepojenosti; zdôrazňuje význam tohto programu pre tieto regióny, ako je Azorské súostrovie, ktoré trpí dvojitém ostrovným charakterom – odľahlosťou od pevniny a vzdialenosťou medzi jednotlivými ostrovmi –, čo výrazne zvyšuje náklady na

prepravu osôb a tovaru pri preprave medzi jednotlivými ostrovmi a medzi ostrovmi a pevninou a má zjavný vplyv na zvýšenie nákladov na výrobné vstupy;

92. pripomína, že stabilita odvetvia dopravy a primeraná infraštruktúra v najvzdialenejších regiónoch má zásadný význam pre ich kľúčové odvetvia, ako je cestovný ruch, poľnohospodárstvo a rybárstvo; pripomína tiež, že prístavy, letiská, námorné trasy a pravidelné letecké spojenia spájajú najvzdialenejšie regióny s európskym kontinentom, s krajinami, ktoré ich obklopujú, ako aj so zvyškom sveta; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že Komisia musí v plnej zväžiť význam dopravy a prepojenosti pre najvzdialenejšie regióny v zmysle článku 349 ZFEÚ; opakuje preto, že akékoľvek oslabenie odvetvia dopravy v najvzdialenejších regiónoch zvyšuje riziko izolácie, hospodárskeho spomalenia a zvýšenia životných nákladov; domnieva sa, že na odvetvia námornej a leteckej dopravy v najvzdialenejších regiónoch sa samotná logika hospodárskej súťaže nedá uplatniť;
93. zdôrazňuje ťažkosti, s ktorými sa stretávajú najvzdialenejšie regióny v súvislosti s možnosťami, ktoré ponúka Nástroj na prepájanie Európy (NPE); žiada Komisiu, aby v rámci strednodobého hodnotenia projektov, ktoré požiadali o financovanie z NPE v najvzdialenejších regiónoch, podala správu a aby preskúmala vhodnosť zriadenia osobitných rozpočtových prostriedkov pre najvzdialenejšie regióny v rámci NPE;
94. vyzýva Komisiu, aby v rámci programov EÚ, ktoré riadi, ako je NPE, vyhlásila výzvy na predkladanie návrhov týkajúcich sa osobitne najvzdialenejších regiónov a aby v týchto regiónoch uskutočnila ďalšie akcie, ako sú informačné dni a výstavy, s cieľom propagovať existujúce príležitosti pre najvzdialenejšie regióny.
95. víta návrh Komisie na revíziu nariadenia o transeurópskej dopravnej sieti (TEN-T)³⁵; zdôrazňuje výhody spojené s transeurópskou dopravnou sieťou (TEN-T), najmä pokiaľ ide o prepojenosť a prístup k financovaniu; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby tam, kde je to v záujme najvzdialenejších regiónov, podporovali v rámci tejto revízie začlenenie väčšej časti infraštruktúry najvzdialenejších regiónov do základnej alebo súhrnnej siete TEN-T, aby táto infraštruktúra spĺňala podmienky na získanie podpory z NPE s príslušnou maximálnou mierou spolufinancovania 70 % a aby sa stala súčasťou európskych dopravných koridorov, a aby najvzdialenejšie regióny využívali okrem iného podporu pre infraštruktúru na dodávku alternatívnych palív, rozširovanie a údržbu prístavov, mestskú mobilitu, leteckú dopravu a cestnú sieť;
96. vyjadruje poľutovanie nad tým, že mnohým ľuďom v týchto regiónoch chýbajú základné služby vrátane prístupu k verejnej doprave, čo má dominový efekt na prístup k iným službám, vzdelávaniu a hospodárskym príležitostiam; pripomína, že v najvzdialenejších regiónoch je potrebné pracovať na rozvoji efektívnych systémov verejnej dopravy, ktoré sú prispôbené miestnym podmienkam; zdôrazňuje potrebu diverzifikácie vnútorných druhov dopravy a ich infraštruktúry v najvzdialenejších regiónoch s cieľom podporiť udržateľnú mobilitu, ktorá chráni životné prostredie a zaručuje kvalitu ovzdušia; pripomína, že infraštruktúra pre cyklistickú dopravu alebo elektrické nabíjacie stanice by pomohla najvzdialenejším regiónom znížiť emisie

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

skleníkových plynov a znečistenie ovzdušia a podporila ich pri prechode na udržateľnosť; žiada Komisiu, aby v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi vypracovala pilotné projekty a prípravné akcie vychádzajúce z politik a iniciatív, ako sú plány udržateľnej mestskej mobility (pre mestskú mobilitu) a inteligentné vidiecke oblasti dopravy (pre vidiecku mobilitu), ktorých cieľom bude spojiť zainteresované strany a vytvoriť zmysluplné a konzistentné možnosti udržateľnej dopravy pre občanov aj návštevníkov;

97. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť osobitného zaobchádzania s najvzdialenejšími regiónmi, pokiaľ ide o štátnu pomoc pre letiskovú, prístavnú a cestnú infraštruktúru, ktorá má výlučne miestny dosah a nespôsobuje narušenie hospodárskej súťaže v rámci Spoločenstva;
98. zdôrazňuje kľúčovú úlohu udržateľného cestovného ruchu pre rozvoj najvzdialenejších regiónov, ktoré sú vo veľkej miere vystavené účinkom zmeny klímy, prírodným katastrofám a mimoriadnym zdravotným udalostiam; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vypracovala skutočnú európsku a udržateľnú politiku cestovného ruchu, najmä vytvorením jednotného označenia pre udržateľný cestovný ruch; zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny by mali zaviesť opatrenia zamerané na udržateľný cestovný ruch a zabezpečiť, aby čo najlepšie využívali svoj prírodný kapitál, zlepšili svoju ponuku cestovného ruchu a zároveň chránili svoje životné prostredie a biodiverzitu;
99. zdôrazňuje význam využívania finančných prostriedkov EÚ na rozvoj odolného a udržateľného cestovného ruchu s cieľom čeliť prípadnej budúcej kríze, pretože hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj týchto regiónov vo veľkej miere závisí od cestovného ruchu; vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby zabezpečili pohotovostné plány v dôležitých odvetviach najvzdialenejších regiónov, ako je cestovný ruch a doprava, s cieľom lepšie čeliť prípadným budúcim krízam, ako bola pandémia ochorenia COVID-19, ktorá odhalila niektoré slabé miesta týchto regiónov; vyzýva Komisiu, aby v nasledujúcom VFR vytvorila osobitný rozpočtový riadok pre cestovný ruch a aby v ročných rozpočtoch Únie vyčlenila finančné prostriedky na ekosystém cestovného ruchu;
100. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli ďalšie opatrenia na podporu oživenia odvetvia cestovného ruchu v najvzdialenejších regiónoch a na podporu jeho digitálnej a environmentálnej transformácie s osobitným dôrazom na malé a stredné podniky (MSP) a regióny, ktoré sú od cestovného ruchu najviac závislé; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využili existujúce fondy EÚ na vytvorenie pilotných projektov pre destinácie najvzdialenejších regiónov v odvetví cestovného ruchu vrátane projektov zameraných na rozvoj nových povolání spojených s modrým a zeleným cestovným ruchom; vyzýva preto Komisiu, aby rozvíjala iniciatívy v oblasti námorného a pobrežného cestovného ruchu, najmä rozvoj a rozširovanie siete námorných trás v rámci takýchto iniciatív; ďalej vyzýva Komisiu, aby nadviazala na plán transformácie cestovného ruchu a predložila súbor záväzných a konkrétnych opatrení a predbežných cieľov pre najvzdialenejšie regióny, a to aj v oblasti výskumu a inovácií, infraštruktúry, technologického rozvoja a zručností, s cieľom umožniť tomuto odvetviu v konečnom dôsledku dosiahnuť cieľ klimatickej neutrality;

101. žiada Komisiu, aby vytvorila Európsku agentúru pre cestovný ruch s anténami v každej z geografických oblastí najvzdialenejších regiónov, čím by sa využili skúsenosti a dynamika odvetvia v týchto regiónoch v prospech celej EÚ, v súlade so záverečným vyhlásením na 26. Konferencii predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie;
102. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny obohacujú kultúrne a jazykové dedičstvo Európskej únie; zdôrazňuje, že oblasť kultúry v najvzdialenejších regiónoch bola zasiahnutá nedávnou zdravotnou a hospodárskou krízou viac ako v kontinentálnych regiónoch; vyzýva Komisiu, aby naďalej posilňovala kultúrne bohatstvo najvzdialenejších regiónov a podporovala výmeny s odborníkmi v oblasti kultúry v najvzdialenejších regiónoch, a to najmä spustením nových pilotných projektov, ako je projekt Archipel.eu; požaduje ďalšie konkrétne nástroje prispôbené charakteristikám kultúrneho sektora v najvzdialenejších regiónoch na podporu a propagáciu umelcov, hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva a ochranu regionálnych jazykov v najvzdialenejších regiónoch;

Opatrenia v oblasti klímy, biodiverzity, energetickej nezávislosti a energie z obnoviteľných zdrojov

103. zdôrazňuje, že pokiaľ ide o biodiverzitu, na zachovanie prírodných zdrojov a prostriedkov obživy najvzdialenejších regiónov sú potrebné ciele regionálne politiky a opatrenia zamerané na ochranu ich ekosystémov a obnovu ich jedinečnej a mimoriadne bohatej biodiverzity; opakuje, že je potrebné pokračovať v opatreniach na ochranu a obnovu biodiverzity a zlepšovať ich; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že v nariadení o obnove prírody sa zohľadní osobitná situácia najvzdialenejších regiónov a že národné plány budú vypracované v spolupráci s orgánmi najvzdialenejších regiónov a navrhnuté s ohľadom na primeranú rovnováhu medzi hospodárskym, sociálnym a environmentálnym rozmerom; pripomína význam vypracovania miestnej stratégie odpadového hospodárstva, v ktorej sa zohľadní ekologická a energetická transformácia a ochrany biodiverzity a ktorá prispeje k posilneniu obehového hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch;
104. pripomína, že v právnych predpisoch treba zohľadniť špecifické vlastnosti najvzdialenejších regiónov, aby sa dosiahla spravodlivá rovnováha medzi environmentálnymi požiadavkami, potrebami v oblasti prístupnosti a vysokými sociálnymi a hospodárskymi nákladmi, ktoré znáša ich obyvateľstvo; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v balíku Fit for 55, ktorý navrhla Komisia, boli špecifiká najvzdialenejších regiónov zohľadnené len v obmedzenej miere; vyzýva preto Komisiu, aby lepšie zohľadnila ich špecifiká v budúcich klimaticko-energetických balíkoch;
105. zdôrazňuje, že členské štáty a Európsky parlament by mali naďalej zohrávať aktívnu a reaktívnu úlohu pri zabezpečovaní ochrany najvzdialenejších regiónov a zohľadňovaní ich osobitostí;
106. nalieha na Komisiu a členské štáty, aby v kontexte prebiehajúcich medziinštitucionálnych rokovaní podporili návrhy Európskeho parlamentu s cieľom lepšie zohľadniť špecifiká najvzdialenejších regiónov v textoch balíka Fit for 55; žiada, aby sa vykonalo hodnotenie vplyvu vykonávania tohto legislatívneho balíka na najvzdialenejšie regióny a aby sa následne prispôbil realite týchto regiónov; vyzýva

Komisiu a členské štáty, aby bezodkladne podporili najvzdialenejšie regióny pri prechode na uhlíkovú neutralitu, a to aj prostredníctvom nových vyčlenených rozpočtových prostriedkov; zdôrazňuje, že je dôležité zohľadniť zraniteľnú situáciu najvzdialenejších regiónov, konkrétne v Sociálnom fonde na ochranu klímy, Modernizačnom fonde, Inovačnom fonde, Fonde pre oceány a Investičnom fonde pre oblasť klímy, ale aj v nástrojoch financovania, ktoré môžu byť vytvorené, a zabezpečiť, aby občania, rodiny a podniky v týchto regiónoch mali prístup k týmto finančným prostriedkom a podpore pre malé projekty;

107. zdôrazňuje potrebu zabezpečiť územnú súdržnosť a zásadu územnej kontinuity, čo umožní sociálnu súdržnosť; zdôrazňuje, že environmentálne ciele a zámery EÚ musia vždy zohľadňovať odľahlosť, izolovanosť a/alebo ostrovný charakter najvzdialenejších regiónov, najmä pokiaľ ide o potreby týkajúce sa dopravy do a z jednotlivých najvzdialenejších regiónov; zdôrazňuje, že výnimka pre najvzdialenejšie regióny umožňujúca vylúčenie námornej dopravy zo systému ETS má zásadný význam; vyjadruje poľutovanie nad výsledkom medziinštitucionálnej dohody dosiahnutej pre najvzdialenejšie regióny v rámci revízie ETS v odvetví letectva, ktorá sa vzťahuje len na lety medzi najvzdialenejšími regiónmi a ich členskými štátmi dočasne do roku 2030; vyzýva preto Komisiu, aby pred skončením platnosti dohodnutej dočasnej výnimky predložila podrobnú analýzu vplyvu nevylúčenia letov z/do najvzdialenejších regiónov zo systému ETS; domnieva sa, že je mimoriadne dôležité vypracovať stratégiu EÚ týkajúcu sa mobility a dopravy v najvzdialenejších regiónoch, ktorá by zohľadňovala špecifiká jednotlivých najvzdialenejších regiónov;
108. trvá na tom, aby sa zvažili možnosti na zachytávanie uhlíka, ktoré ponúkajú najvzdialenejšie regióny; najmä modrý uhlík spojený s morskou a pobrežnou biodiverzitou alebo zelený uhlík pochádzajúci zo zachytávania uhlíka v lesoch;
109. zdôrazňuje zraniteľnosť najvzdialenejších regiónov voči účinkom zmeny klímy a geologických zmien, najmä voči extrémnym poveternostným a seizmickým javom; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ročný strop rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc nepostačuje na to, aby bolo možné reagovať na núdzové situácie, najmä v najvzdialenejších regiónoch, čo znižuje podporu EÚ výrazne pod možnú výšku pomoci, ktorá by bola potrebná; obhajuje preto stanovisko, že Fond solidarity EÚ by sa mal revidovať, aby mohol primerane, rýchlejšie, flexibilnejšie a pružnejšie reagovať aj na katastrofy menšieho rozsahu, a to aj v najvzdialenejších regiónoch, a aby zahŕňal náklady spojené s prevenciou, dodržiavaním predpisov, evakuáciou a narušením miestneho hospodárstva v prípade katastrof, ako sú záplavy, cyklóny, lesné požiare alebo rozsiahla seizmická alebo sopečná činnosť; ďalej vyzýva Komisiu, aby urobila maximum pre rýchle využitie finančných prostriedkov s cieľom vyrovnáť sa s následkami prírodných katastrof;
110. navrhuje, aby Komisia v rámci budúceho programového obdobia vypracovala štúdiu o možnom zriadení fondu EÚ na prispôsobenie sa zmene klímy bez toho, aby tým bola dotknutá štruktúra alebo financovanie politiky súdržnosti, s cieľom pomôcť európskym regiónom vrátane najvzdialenejších regiónov prispôsobiť infraštruktúru a vykonávať preventívne opatrenia na posilnenie odolnosti voči klimatickým šokom;

111. pripomína, že takmer všetky najvzdialenejšie regióny tvoria sopečné ostrovy alebo súostrovia; vyzýva v tejto súvislosti Komisiu, aby na základe Európskej siete monitorovacích stredísk a výskumných infraštruktúr pre vulkanológiu (EUROVOLC) vytvorila veľký európsky program zameraný na potenciál sopečných regiónov, ako aj európske výskumné centrum, ktoré by mohlo mať sídlo v jednom z najvzdialenejších regiónov;
112. opätovne zdôrazňuje potenciál najvzdialenejších regiónov pri rozvoji inovatívnych pilotných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, pričom treba zabezpečiť, aby mohli mať plný prospech z výsledných politík; ďalej opakuje, že je potrebná silnejšia podpora, ako sú koordinované investície; vyzýva Komisiu, aby nadviazala na potenciál najvzdialenejších regiónov a podporovala energiu z obnoviteľných zdrojov, a to aj vo Francúzskej Guyane, za podmienok, ktoré Parlament schválil v rámci svojho mandátu na medziinštitucionálne rokovania o revízii smernice o obnoviteľných zdrojoch energie (RED III); zdôrazňuje, že je potrebné podporovať tieto regióny pri prechode na bezuhlíkovú energetickú autonómiu, ktorá bude prispôbená miestnej realite; v tejto súvislosti zdôrazňuje obrovský potenciál najvzdialenejších regiónov, pokiaľ ide o energetickú autonómiu EÚ a dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality do roku 2050;
113. zdôrazňuje význam spolupráce pre rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov a víta dohodu o spolupráci v oblasti inovácií, rozvoja a energie z obnoviteľných zdrojov medzi Azorskými a Kanárskymi ostrovmi;
114. varuje pred zvýšeným rizikom energetickej chudoby v najvzdialenejších regiónoch v dôsledku vyšších životných nákladov a vyšších cien energie; opakuje, že najvzdialenejšie regióny čelia veľmi špecifickým obmedzeniam vyplývajúcim z ich izolovaných systémov výroby elektrickej energie bez možnosti prepojenia s inými regiónmi; zasadzuje sa preto za prijatie osobitných opatrení na predchádzanie tejto situácii a jej riešenie zabezpečením prístupu k základným energetickým službám; žiada, aby sa na najvzdialenejšie regióny uplatňoval Modernizačný fond s cieľom riešiť energetickú chudobu týchto mimoriadne zraniteľných regiónov;
115. vyzýva Komisiu, aby prostredníctvom programu Horizont 2020 a fondov EFRR iniciovala veľký program pre všetky najvzdialenejšie regióny a všetky európske ostrovy, ktorý bude zameraný na rozvoj zeleného vodíka;
116. zdôrazňuje význam plánov obnovy a odolnosti pri realizácii súboru investícií do výroby energie z obnoviteľných zdrojov, čím sa zníži environmentálna stopa a emisie skleníkových plynov;

Digitálna transformácia

117. vyzýva Komisiu, aby zaručila svoju podporu členským štátom s cieľom zabezpečiť rýchle využitie všetkých možností financovania digitálnej infraštruktúry a pripojiteľnosti; zdôrazňuje, že niektoré podmorské káble spájajúce najvzdialenejšie regióny je potrebné urýchlene vymeniť a že tieto operácie musia prispieť k stimulácii miestneho sektora digitálnej ekonomiky; vyzýva členské štáty, aby na tieto projekty využívali finančné prostriedky z NPE;

118. vyzýva Komisiu, aby podporovala rozšírenie optickej siete a modernizáciu celej mobilnej siete vo všetkých najvzdialenejších regiónoch, a to aj v najodľahlejších oblastiach;
119. vyzýva Komisiu, aby vytvorila pravidelné európske fórum o digitálnom a inkluzívnom vzdelávaní, do ktorého by sa zapojili orgány najvzdialenejších regiónov a ktoré by zabezpečilo podporu vzdelávania v digitálnej oblasti vo všetkých vekových skupinách, pričom by sa zameralo najmä na nedostatočne zastúpené skupiny v odvetví digitalizácie a umelej inteligencie; žiada, aby sa stanovili ciele a monitorovala účinnosť programov v oblasti digitálnych zručností s cieľom zabezpečiť efektívne využívanie finančných prostriedkov;

Najvzdialenejšie regióny v Európskej únii pre zdravie

120. poukazuje na krehkosť systémov zdravotnej starostlivosti najvzdialenejších regiónov, ktoré sa v niektorých prípadoch vyznačujú nedostatkom infraštruktúry a zdravotníckych pracovníkov; konštatuje, že táto krehkosť sa od pandémie COVID-19 ešte zhoršila;
121. žiada, aby sa zohľadňovala situácia najvzdialenejších regiónov a stav ich zdravotníckych systémov, najmä v rámci lepšej a účinnejšej koordinácie zdravotnej starostlivosti, o ktorú sa EÚ usiluje po pandémii;
122. vyzýva Komisiu, aby podporovala členské štáty a regionálne a miestne orgány pri navrhovaní a financovaní plánov na prilákanie a udržanie zdravotníckych pracovníkov, najmä mladých lekárov, s cieľom znížiť rozdiely v zdravotníckych službách;
123. poukazuje na to, že v EÚ stále existujú značné nerovnosti v oblasti zdravotníctva, najmä v najvzdialenejších regiónoch, a to aj v oblasti prevencie a boja proti rakovine; tvrdí, že práve zraniteľnosť tohto odvetvia v týchto regiónoch zvyšuje potrebu zamerať sa na prevenciu a včasné odhaľovanie; zdôrazňuje preto, že je potrebné venovať osobitnú pozornosť obyvateľom najvzdialenejších regiónov, aby sa im zabezpečil riadny prístup k službám prevencie a boja proti rakovine, a to podnecovaním a podporou vytvárania verejných politík v rámci európskeho plánu na boj proti rakovine;
124. opätovne zdôrazňuje význam programu EU4Health pri znižovaní nerovností v službách zdravotnej starostlivosti; zdôrazňuje, že národné kontaktné miesta by mali aktívne organizovať informačné stretnutia vo všetkých najvzdialenejších regiónoch s cieľom zvýšiť informovanosť o programe;
125. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia zatiaľ nezapojila orgány najvzdialenejších regiónov do vymedzenia ročných pracovných programov EU4Health, a očakáva, že Komisia tak bezodkladne urobí a zapojí najvzdialenejšie regióny do diskusií o politických iniciatívach osobitného záujmu, ako sú tie, ktoré súvisia s očkovaním, rakovinou, duševným zdravím, zmenou klímy a dlhodobou starostlivosťou;
126. žiada Komisiu, aby nabádala členské štáty a príslušné najvzdialenejšie regióny, aby podporili rozvoj systému zdravotnej starostlivosti a prístup k starostlivosti (vrátane podpory zdravia, preventívnej zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti) a rozvíjali a prijímali alebo zavádzali riešenia elektronického zdravotníctva s cieľom

pomôcť riešiť nedostatok zdravotníckych pracovníkov a digitalizáciu zdravotníckeho systému a zároveň aby investovali do digitálnych zručností, kompetencií a gramotnosti, a to najmä najzraniteľnejších skupín obyvateľstva a zdravotníckych pracovníkov; ďalej žiada Komisiu, aby nabádala členské štáty a príslušné najvzdialenejšie regióny, aby sa zapájali do akcií v rámci programu EU4Health (vrátane jednotných akcií), najmä v oblasti odstraňovania nerovností v oblasti zdravia, pripravenosti na krízy a reakcie na ne vrátane mimoriadnych udalostí súvisiacich so zmenou klímy, elektronického zdravotníctva, podpory zdravia a prevencie chorôb, prístupu k zdravotnej starostlivosti vrátane starostlivosti o duševné zdravie, dlhodobej starostlivosti a liečby tropických chorôb;

127. podporuje účasť najvzdialenejších regiónov na akciách v rámci programu Horizont Európa, ako aj spoluprácu s Úradom Komisie pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie s cieľom zabezpečiť poskytovanie kritických zdravotníckych potrieb a zaistenie potrebných zdravotníckych pracovníkov počas krízy a s Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb v oblasti pripravenosti a reakcie na ohrozenie zdravia vrátane ohrozenia v súvislosti s duševným zdravím a zmenou klímy;
128. navrhuje vytvorenie výskumného centra zameraného na tropické infekčné choroby a ochorenia, ktoré sa vyskytujú najmä v najvzdialenejších regiónoch, ako je cukrovka, obezita alebo niektoré druhy rakoviny;

Význam najvzdialenejších regiónov pre vesmírne preteky a európsky vedecký rozvoj

129. zdôrazňuje privilegovanú polohu niektorých najvzdialenejších regiónov a ich dostupnú infraštruktúru pre vesmírne činnosti, a to najmä s cieľom zaručiť Únii samostatný prístup do vesmíru; vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom konkrétnych záväzkov Komisie v tejto oblasti; vyzýva Komisiu, aby lepšie podporovala národné plány oživenia vesmírnych činností, ktoré sú hlavným zdrojom inovácií a európskej suverenity;
130. požaduje koordináciu medzi fondmi EÚ určenými na politiku EÚ v oblasti kozmického priestoru a fondmi na regionálny rozvoj, ktoré sa zameriavajú na zvyšovanie miestneho prispievania a miestnej návratnosti v oblasti vesmírnych ekosystémov, ktoré sa rozvíjajú v súvislosti s infraštruktúrami vo Francúzskej Guyane a na Azorských ostrovoch; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť ľuďom žijúcim v regiónoch, kde sa nachádzajú pozemné segmenty vesmírnej infraštruktúry, príležitosti na získavanie zručností a zvyšovanie ich úrovne a zlepšiť ich životné podmienky;
131. žiada, aby sa zlepšilo posudzovanie vplyvov na životné prostredie, pokiaľ ide o činnosti súvisiace s vesmírom, ktoré sa vykonávajú v najvzdialenejších regiónoch, a aby sa vypracovali vhodné opatrenia udržateľnosti, ktoré zabezpečia, aby sa v čo najväčšej miere zabránilo negatívnym vplyvom, a ak sa im nedá zabrániť, aby sa kompenzovali;
132. zdôrazňuje význam aktualizovaných a prispôbených stratégií inteligentnej špecializácie na podporu výskumu a inovácií v najvzdialenejších regiónoch;
133. víta väčšie prispôbenie pracovných programov programu Horizont Európa najvzdialenejším regiónom s cieľom podporiť miestne výskumné a inovačné komunity;

134. opätovne zdôrazňuje význam účasti inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a námorných výskumných centier, ako aj zapojenia námorných škôl v najvzdialenejších regiónoch a ich podnikateľskej štruktúry do európskych a medzinárodných výskumných sietí, a to vzhľadom na ich znalosti jedinečnej dynamiky a charakteristík týchto regiónov, s cieľom posilniť ich inovačné systémy a vytvoriť viac „modrých pracovných miest“;

Lepšie využívanie európskych fondov, partnerstiev a obchodných dohôd

135. uznáva význam Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a programu REACT-EU pre účinnú obnovu v najvzdialenejších regiónoch; poukazuje však na to, že je dôležité prehodnotiť lehoty na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s cieľom podporiť oživenie hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch, a to so zreteľom na súčasnú vojnu, infláciu a nedostatok pracovnej sily a surovín v základných odvetviach, čo sťažuje realizáciu štrukturálnych projektov pre tieto regióny; vyzýva preto Komisiu, aby predvídala budúce krízy v najvzdialenejších regiónoch tým, že bude podporovať nástroje, ktoré kompenzujú účinky kríz na obyvateľstvo týchto regiónov, a aby zabezpečila, že sa dosiahnu ciele národných plánov obnovy a odolnosti a že sa Parlamentu predloží podrobná správa s konečnými pridelenými prostriedkami;

136. zdôrazňuje kľúčovú úlohu politiky súdržnosti pri uvoľňovaní potenciálu najvzdialenejších regiónov, kompenzovaní vplyvu ich trvalých obmedzení a znižovaní hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi týmito regiónmi a zvyškom EÚ; zdôrazňuje, že treba lepšie zohľadniť osobitosti najvzdialenejších regiónov pri plánovaní Kohézneho fondu a zároveň zabezpečiť, aby mohli v plnej miere využívať ustanovenia umožňujúce väčšiu flexibilitu, konkrétne vyššiu mieru spolufinancovania a prístup k predbežnému financovaniu; zdôrazňuje, že členské štáty a najvzdialenejšie regióny sú zodpovedné za formovanie a vykonávanie svojich príslušných rozvojových stratégií a priorít a za plné využívanie možností financovania EÚ;

137. vyjadruje poľutovanie nad tým, že už aj tak malý počet programov, verejných politík a osobitných fondov pre najvzdialenejšie regióny sa vytráca v prospech začlenenia týchto ustanovení do horizontálnych európskych programov, čím sa oslabuje potreba individuálneho prístupu pre najvzdialenejšie regióny;

138. vyzýva Komisiu, aby podporila pokračovanie prác začatých v rámci hlavného projektu FORWARD, aby sa nezmarilo úsilie a výsledky, ktoré sa už dosiahli v deviatich najvzdialenejších regiónoch;

139. víta oznámenie Komisie o vytvorení portálu o všetkých dostupných fondoch, programoch a politických iniciatívach EÚ pre najvzdialenejšie regióny, pričom tak reaguje na žiadosť Parlamentu vyjadrenú v jeho uznesení zo 14. septembra 2021 o novom prístupe k námornej stratégii v oblasti Atlantického oceánu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby tento portál bezodkladne vytvorila a podľa potreby naďalej poskytovala podporu na zabezpečenie lepšej znalosti a využívania fondov členskými štátmi a regionálnymi orgánmi; vyzýva Komisiu, aby zvýšila informovanosť všetkých svojich generálnych riaditeľstiev o osobitostiach najvzdialenejších regiónov, znížila administratívnu záťaž a pomohla týmto regiónom v ich postupoch s cieľom uľahčiť ich prístup k európskym fondom a programom; vyzýva európske inštitúcie, aby zvýšili

svoju prítomnosť na mieste zriadením fyzických kancelárií v najvzdialenejších regiónoch; vyzýva najvzdialenejšie regióny, aby využívali všetky európske fondy a programy, ktoré sú im k dispozícii; navrhuje, aby bol vyhlásený Európsky rok najvzdialenejších regiónov;

140. vyzýva Komisiu a vnútroštátne a regionálne orgány, aby zachovali rovnováhu medzi nevyhnutnou kontrolou využívania európskych finančných prostriedkov a zjednodušením a zvýšením flexibility administratívnych pravidiel, ktoré sú potrebné na ich optimalizáciu, a to s cieľom podporiť miestne iniciatívy, najmä v najvzdialenejších regiónoch;
141. zdôrazňuje, že obchodná politika Európskej únie má v najvzdialenejších regiónoch veľký hospodársky vplyv; zdôrazňuje potrebu chrániť záujmy najvzdialenejších regiónov v rámci medzinárodných dohôd (dohody o voľnom obchode, dohody o hospodárskom partnerstve a oficiálna rozvojová pomoc), ktoré uzavrela Európska únia; vyjadruje svoje vážne znepokojenie nad dovozom výrobkov z tretích krajín, ktoré nespĺňajú sociálne a pracovné normy EÚ, normy EÚ v oblasti životného prostredia, bezpečnosti potravín, kvality a dobrých životných podmienok zvierat vrátane noriem pre výrobky s označením ekologického poľnohospodárstva; pripomína, že mnohé z týchto dovážaných výrobkov priamo konkurujú vývoznnej produkcii najvzdialenejších regiónov na celom trhu EÚ alebo dokonca miestnej produkcii na ich vlastnom regionálnom trhu;
142. vyzýva Komisiu, aby poskytla preferenčné zaobchádzanie výrobkom z najvzdialenejších regiónov na ich miestnych trhoch, ako aj na trhu EÚ, aby pri rokovaniach o voľnom obchode a dohodách o hospodárskom partnerstve plne chránila citlivé poľnohospodárske produkty, ako sú banány, paradajky, cukor a mlieko, a aby zabezpečila súlad dovozu z tretích krajín s normami EÚ; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaviedla postupy, ktoré zohľadnia citlivé produkty z najvzdialenejších regiónov, a aby v prípade potreby stanovila prechodné obdobia, primerané dovozné kvóty a colné sadzby, ochranné doložky a mechanizmy dohľadu a sankcií; okrem toho vyzýva Komisiu, aby pred uzavretím dohôd systematicky vykonávala posúdenia regionálneho vplyvu v týchto regiónoch v spolupráci s regionálnymi a miestnymi orgánmi a inými zainteresovanými stranami a aby do týchto dohôd zahrnula zrkadlové doložky a doložky o pozastavení; poukazuje na to, že súčasné obchodné dohody s krajinami mimo EÚ by sa mali zrevidovať tak, aby zahŕňali tieto doložky;
143. žiada, aby sa v rámci Komisie vytvorila pracovná skupina pre obchodné dohody, do ktorej by boli zapojení zástupcovia príslušných členských štátov a hospodárskych odvetví najvzdialenejších regiónov vrátane zástupcov poľnohospodárstva a ďalších príslušných zainteresovaných strán a ktorá by okrem iného analyzovala ťažkosti, ktorým tieto regióny čelia v dôsledku rastúcej vonkajšej konkurencie, a to aj zo strany výrobkov z krajín mimo EÚ označených ako ekologické; okrem toho vyzýva Komisiu, aby vypracovala správu o kumulatívnom účinku dohôd o voľnom obchode na poľnohospodárske odvetvie v najvzdialenejších regiónoch;
144. víta skutočnosť, že Komisia uznáva najvzdialenejšie regióny ako jedinečný prínos pre vonkajšie vzťahy EÚ;

145. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny predstavujú „visuté základne“ Európskej únie a prispievajú k vplyvu Únie medzi susednými krajinami v ich príslušných regionálnych úmoriach; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby spolupracovali s miestnymi a regionálnymi orgánmi najvzdialenejších regiónov pri realizácii rozvojových stratégií zahŕňajúcich posilnenie regionálnej integrácie a spolupráce; vyzýva Komisiu a miestne a regionálne orgány, aby podporovali synergie medzi akciami podporovanými Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa (NDICI) a fondmi Interreg určenými pre najvzdialenejšie regióny;
146. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili väčšiu súčinnosť a koordinované riadenie európskych fondov, najmä EFRR, Globálnej Európy a rozhodnutia Rady o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii³⁶, s cieľom dosiahnuť, najmä v prípade najvzdialenejších regiónov, väčšiu a účinnejšiu územnú spoluprácu a lepšie financovanie, najmä pre ich podniky a občanov;
147. zdôrazňuje význam výmenných programov študentov v rámci európskej susedskej politiky pri vzdelávaní mladých odborníkov zo zúčastnených krajín; v rovnakom duchu odporúča zaviesť výmenný program pre študentov z najvzdialenejších regiónov s krajinami a regiónmi susediacimi s týmito regiónmi;
148. pripomína, že je potrebné zlepšiť spoluprácu medzi najvzdialenejšími regiónmi a susednými krajinami alebo územiami vzhľadom na súčasnú realitu, a preto je potrebné prijať opatrenia týkajúce sa regulačných, administratívnych, rozpočtových a politických pravidiel a predpisov, ktorými sa táto spolupráca riadi;

o

o o

149. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

---

³⁶ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1764 z 5. októbra 2021 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii vrátane vzťahov medzi Európskou úniou na jednej strane a Grónskom a Dánskym kráľovstvom na strane druhej (rozhodnutie o pridružení zámoria vrátane Grónska) (Ú. v. EÚ L 355, 7.10.2021, s. 6).

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európska stratégia pre najvzdialenejšie regióny je jedným z najlepších príkladov rozsahu pôsobnosti článku 349 ZFEÚ a uznania osobitnej situácie najvzdialenejších regiónov. Cieľom analyzovanej obnovenej stratégie pre najvzdialenejšie regióny EÚ je posilniť partnerstvo medzi Európskou úniou, najvzdialenejšími regiónmi a ich členskými štátmi s cieľom na jednej strane zmierniť vplyv trvalých obmedzení, ktorým tieto regióny čelia, a na druhej strane využiť ich potenciál.

Táto stratégia by preto mala obsahovať akčný plán s konkrétnymi opatreniami, cieľmi a časovým harmonogramom, ktoré sa majú dosiahnuť v krátkodobom a strednodobom horizonte, ale mala by byť aj usmerňujúcim dokumentom pre európske orgány a tvorcov politik. Spravodajca sa domnieva, že tento dokument by sa mal zaoberať aj špecifickými otázkami najvzdialenejších regiónov, aby mohol ovplyvniť budúci viacročný finančný rámec a revízie hlavných európskych politik.

Spravodajca oceňuje, že Komisia jasne uviedla, že táto stratégia by mala „uprednostniť obyvateľov „ najvzdialenejších regiónov, ktorí sa v celosvetovom kontexte veľkej nestability musia vyrovnávať s dôsledkami viacerých kríz, ako je pandémia, ruská invázia na Ukrajinu, energetická kríza a teraz aj inflačná kríza. To zdôrazňuje potrebu urýchliť trojitú transformáciu, digitálnu, energetickú a environmentálnu, čo si tiež vyžaduje obrovské úsilie týchto regiónov. Naliehavou výzvou je pripraviť tieto regióny na spravodlivú transformáciu prostredníctvom konkrétnych opatrení, zapojením všetkých zainteresovaných strán, občianskej spoločnosti a venovaním osobitnej pozornosti MSP, ktoré sú základom ich hospodárstiev.

Spravodajca sa zasadzuje za to, aby táto správa bojovala proti snahe o univerzálny prístup. Rôzne regióny potrebujú rozdielne zaobchádzanie a prispôsobené riešenia vypracované v rámci viacúrovňového riadenia. V plnom súlade s článkom 349 musí preto táto stratégia zabezpečiť tieto diferencované opatrenia a ciele.

Spravodajca víta zámer Komisie preskúmať a investovať do potenciálu najvzdialenejších regiónov namiesto toho, aby im len kompenzovala ich obmedzenia. Vzhľadom na námorný rozmer, ktorý tieto regióny pre Európsku úniu predstavujú, keďže jej poskytujú najväčšiu výhradnú hospodársku zónu na svete, a vzhľadom na skutočnosť, že približne 80 % biodiverzity EÚ sa nachádza v týchto regiónoch, je spravodlivé, aby výhody týchto aktív pripadli na rozvoj najvzdialenejších regiónov. Okrem toho je dôležité naplno využiť potenciál ich kvalitných poľnohospodárskych výrobkov, ich privilegovanú polohu a vzťahy s inými regiónmi a tretími krajinami, ako aj prírodné podmienky a dostupné kapacity v týchto regiónoch na rozvoj vesmírnych činností a prínos k vedeckému pokroku.

Je však dôležité nezabúdať na posilnenie ľudských zdrojov najvzdialenejších regiónov, aby mohli pomôcť čo najlepšie využiť ich plný potenciál.

Spravodajca zdôrazňuje význam vzdelávania a odbornej prípravy v najvzdialenejších regiónoch, keďže ide o investíciu, ktorá týmto regiónom zaručí sľubnú budúcnosť. So znepokojením sa pozerá na súčasnú mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky,

nezamestnanosti mladých ľudí a počet mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, v týchto regiónoch. Kvalifikácia v niektorých prípadoch nezodpovedá súčasným potrebám trhu práce, zatiaľ čo v iných regiónoch chýba kvalifikovaná pracovná sila, ktorá by zodpovedala dopytu podnikov. Spravodajca trvá na tom, aby sa v najvzdialenejších regiónoch skutočne podporovalo vzdelávanie v oblasti IKT a STEM, keďže ide o odvetvia dôležité pre budúcnosť, ktoré by mali využiť výhody environmentálnej a digitálnej transformácie a dať ich do služieb svojho obyvateľstva.

Okrem toho sa spravodajca domnieva, že táto stratégia by mala predvídať budúce krízy a predchádzať im, pričom by mala zohľadňovať poznatky získané z nedávnych skúseností. Pandémia ochorenia COVID-19 odhalila zraniteľnosť systémov zdravotnej starostlivosti najvzdialenejších regiónov. V mnohých z týchto regiónov bola reakcia na núdzové situácie vzhľadom na ich ostrovný charakter závislá od poveternostných podmienok a dostupnosti leteckej dopravy. Okrem toho ich krehké hospodárstva neboli pripravené na to, aby zostali „pozastavené“ takmer dva roky. Kríza spôsobená pandémiou mala okamžitý vplyv aj na odvetvie cestovného ruchu, pričom sa znížili očakávania a ohrozili investície spoločností.

Primárny sektor, ako je poľnohospodárstvo a rybolov, od ktorého je stále závislých mnoho rodín v týchto regiónoch, tiež zaznamenal obmedzenie svojej činnosti, pričom jeho poslaním bolo zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva potravinami a potravinovú bezpečnosť. Hospodárstvu boli spôsobené bezprecedentné škody, ktoré sa, žiaľ, teraz ešte zhoršili v dôsledku vojny na Ukrajine. Najvzdialenejšie regióny zažívajú všeobecný nárast cien, pričom osobitné obavy vyvolávajú ceny energií a surovín. V dôsledku toho sa v týchto regiónoch očakáva pomalšie oživenie ako vo zvyšku EÚ.

Ostrovný stav najvzdialenejších regiónov, v niektorých prípadoch ich „dvojitý ostrovný charakter“, spolu s odľahlosťou s inými osobitosťami najvzdialenejších regiónov, vedie k obrovskej závislosti od leteckej a námornej dopravy, ktorá musí byť bezpečná, pravidelná a za dostupné ceny, aby sa zaručil voľný a spravodlivý pohyb osôb, služieb a tovaru v súlade so zásadou územnej súdržnosti. Najväčšou výzvou pre tieto regióny je v skutočnosti prepojenosť, ktorá má zvýšený vplyv a náklady vo všetkých ostatných odvetviach činnosti, čo sa ešte zhoršuje v čase krízy, a preto je podpora EÚ ešte dôležitejšia.

Spravodajca obhajuje názor, že rozvoju najvzdialenejších regiónov by mohlo veľmi prospieť vytvorenie špecifickejších európskych programov, podobných modelu POSEI pre poľnohospodárstvo, ktorý by sa mohol rozšíriť aj na ďalšie oblasti dôležité pre tieto regióny, ako je okrem iného doprava, energetika, a obnoviť POSEI pre rybolov, ako to bolo do roku 2014. Tieto programy by podľa neho mali vychádzať z osobitných predpisov, mali by byť prispôbené realite najvzdialenejších regiónov a mali by mať k dispozícii solídne rozpočty, ktoré by im zabezpečili väčšiu stabilitu, ako to podporuje článok 349.

Európska stratégia, ktorá by skutočne zodpovedala potrebám najvzdialenejších regiónov, je možná len za predpokladu trvalého dialógu s regionálnymi a miestnymi orgánmi, ako aj za predpokladu, že budú k dispozícii spoľahlivé a aktuálne údaje o všetkých sektoroch, založené na harmonizovaných kritériách, ktoré by boli rozpracované najvzdialenejšími regiónmi, čo by umožnilo komparatívne posúdenie vplyvu európskych politík, ktoré navrhujeme. Je tiež potrebné posilniť všetky komunikačné a informačné mechanizmy s príjemcami európskych programov a fondov v najvzdialenejších regiónoch, vrátane tých v najodľahlejších územiach, a zabezpečiť tak rovnosť príležitostí.

Cieľom tejto správy je doplniť prácu, ktorú Komisia vykonala v rámci svojej stratégie, ku ktorej jej blahoželá a vyzýva ju, aby svoje slová pretavila do praxe. Jej cieľom je tiež zmeniť niektoré aspekty a doplniť iné, ktoré chýbajú, aby sa dosiahol rámec stratégie, ktorý bude skutočne schopný chrániť najvzdialenejšie regióny a podporovať plné využitie ich potenciálu.

10.2.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZPOČET

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k posúdeniu nového oznámenia Komisie o najvzdialenejších regiónoch (2022/2147(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: José Manuel Fernandes

NÁVRHY

Výbor pre rozpočet vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta oznámenie Komisie o najvzdialenejších regiónoch (COM(2022)0198); žiada, aby sa táto stratégia zohľadnila v nadchádzajúcej revízii viacročného finančného rámca (VFR) v polovici trvania a vo VFR na obdobie po roku 2027; pripomína, že najvzdialenejšie regióny predstavujú pre Úniu veľké bohatstvo, ale čelia aj osobitným trvalým obmedzeniam, ako aj vážnym hospodárskym a sociálnym výzvam, ako je vyššia miera nezamestnanosti, nerovnosti, vylúčenia a chudoby, a HDP pod priemerom EÚ; konštatuje, že tieto výzvy spôsobujú spolu s dôsledkami súčasnej krízy pomalšie oživenie hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch v porovnaní s inými regiónmi EÚ;
2. vyzýva Komisiu, aby vo svojich legislatívnych návrhoch systematicky zohľadňovala ciele článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a aby v spolupráci s príslušnými členskými štátmi a najvzdialenejšími regiónmi predložila konkrétny harmonogram podporných opatrení načrtnutých v stratégii;
3. opakuje svoju výzvu vyhlásiť rok 2024 za Európsky rok ostrovov;
4. zdôrazňuje kľúčovú úlohu politiky súdržnosti pri uvoľňovaní potenciálu najvzdialenejších regiónov, kompenzovaní vplyvu ich trvalých obmedzení a pri znižovaní hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi najvzdialenejšími regiónmi a zvyškom EÚ; zdôrazňuje, že treba lepšie zohľadniť osobitosti najvzdialenejších regiónov pri plánovaní Kohézneho fondu a zároveň zabezpečiť, aby mohli v plnej miere využívať ustanovenia umožňujúce väčšiu flexibilitu, konkrétne vyššiu mieru spolufinancovania a prístup k predbežnému financovaniu; zdôrazňuje, že členské štáty a najvzdialenejšie regióny sú zodpovedné za formovanie a vykonávanie svojich príslušných rozvojových stratégií a priorit a za plné využívanie možností financovania EÚ;
5. zdôrazňuje, že treba v plnej miere zohľadniť osobitné podmienky najvzdialenejších regiónov pri plnení Zelenej dohody a využiť ich potenciál na vytvorenie ich strategickej autonómie diverzifikovaním dodávateľských reťazcov a na dosiahnutie sebestačnosti v oblasti obnoviteľných zdrojov energie poskytovaním primeranej podpory; zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa v balíku Fit for 55 a súvisiacich nástrojoch na podporu zelenej

transformácie, ako sú Sociálno-klimatický fond, modernizačný fond a inovačný fond, systematicky zohľadňovala zraniteľnosť najvzdialenejších regiónov; vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne orgány, aby koordinovali svoje úsilie a zabezpečili čo najlepšie využívanie dostupných finančných prostriedkov EÚ s cieľom dosiahnuť sebestačnosť v oblasti obnoviteľných zdrojov; opätovne zdôrazňuje potenciál najvzdialenejších regiónov pri rozvoji inovatívnych pilotných programov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;

6. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny sú osobitne zraniteľné voči účinkom zmeny klímy a straty biodiverzity, najmä extrémnym poveternostným javom; víta plán Komisie ďalej poskytovať podporu v oblasti prevencie rizík a odolnosti; zdôrazňuje však, že sú potrebné ďalšie investície EÚ do obnovy životného prostredia a biodiverzity;
7. vyjadruje poľutovanie nad tým, že ročný strop rezervy na solidaritu a núdzovú pomoc nie je dostatočný na reakciu na núdzové situácie, najmä v najvzdialenejších regiónoch, čo výrazne znižuje podporu EÚ pod potenciálnu výšku pomoci, ktorá by mohla byť potrebná, a zdôrazňuje, že treba prehodnotiť štruktúru mechanizmu Fondu solidarity EÚ, aby bol rýchlejší, flexibilnejší a pružnejší, a tým mohol lepšie reagovať na regionálne katastrofy v najvzdialenejších regiónoch;
8. zdôrazňuje, že vo viacerých najvzdialenejších regiónoch sa vyskytuje sopečná činnosť; vyzýva Komisiu, aby vytvorila európsky systém založený na Európskej sieti monitorovacích stredísk a výskumných infraštruktúr pre vulkanológiu (EUROVOLC) s cieľom maximalizovať potenciál sopečných regiónov a aby v jednom z najvzdialenejších regiónov zriadila európske výskumné centrum;
9. zdôrazňuje význam začlenenia podpory najvzdialenejších regiónov do programov a nástrojov EÚ, najmä do európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a programu Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU); zdôrazňuje, že treba predĺžiť lehoty na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s cieľom podporiť oživenie hospodárstva v najvzdialenejších regiónoch; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila splnenie cieľov národných plánov obnovy a odolnosti a predloženie podrobnej správy, v ktorej sa uvedú konečné pridelené prostriedky, Európskemu parlamentu;
10. víta, že Komisia kladie dôraz na riešenie hospodárskych, sociálnych a environmentálnych výziev, ako aj na vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv; zdôrazňuje potrebu konkrétnejšie cielených iniciatív určených najvzdialenejším regiónom, ktoré zohľadnia ich osobitné potreby, ako aj potrebu dodatočnej finančnej podpory, najmä na podporu znižovania chudoby, rovnosti, sociálneho začlenenia, zdravotnej starostlivosti, prístupu k vzdelávaniu, vode, internetu a bývaniu, a ochranu a obnovu jedinečnej biodiverzity najvzdialenejších regiónov s cieľom zachovať ich prírodné zdroje a prostriedky na živobytie; zdôrazňuje význam ďalších investícií do rastu a konkurencieschopnosti, dopravy, energetiky, výskumu, vzdelávania a odbornej prípravy, mobility mládeže a kultúrneho sektora; zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa pri revízii nariadení a usmernení o štátnej pomoci zohľadnili osobitosti najvzdialenejších regiónov, najmä zvýšením prahovej hodnoty de minimis; víta plán Komisie navrhnuť

lepšiu koordináciu a podporu na zlepšenie výskumnej kapacity najvzdialenejších regiónov; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam programu Horizont Európa;

11. zdôrazňuje úspech programu osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter (POSEI) a vyzýva Komisiu, aby tento nástroj uplatnila aj v iných odvetviach, ako je doprava, a vo VFR na obdobie po roku 2027 stanovila dodatočné rozpočtové prostriedky; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že začlenenie Mayotte do EÚ v roku 2014 ešte stále nevedlo k zvýšeniu finančných prostriedkov na program POSEI; opätovne zdôrazňuje, že je dôležité zvýšiť v budúcnosti rozpočtové prostriedky programu POSEI pre poľnohospodárstvo;
12. vyzýva Komisiu, aby najvzdialenejšie regióny považovala za jedinečný prínos pre vonkajšie vzťahy EÚ, ktorý EÚ umožní, aby sa stala skutočným globálnym aktérom, a presadzovanie záujmov a hodnôt Únie na celom svete v súlade so stratégiou Únie Global gateway; víta cieľ Komisie posilniť regionálnu spoluprácu najvzdialenejších regiónov so susednými krajinami a úzermi, a tak posilniť ich hospodársku odolnosť a potravinovú sebestačnosť, a vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s prijímateľmi uľahčila realizáciu projektov spoločne financovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), nástroja Globálna Európa a na základe rozhodnutia o pridružení zámoria¹ a zároveň tieto regióny zahrnula do vhodných konzultačných mechanizmov;
13. víta úmysel Komisie vytvoriť portál o všetkých dostupných fondoch, programoch a politických iniciatívach EÚ pre najvzdialenejšie regióny; žiada, aby bol tento portál okamžite vytvorený; zdôrazňuje, že je potrebné znížiť administratívnu záťaž a zjednodušiť prístup najvzdialenejších regiónov k finančným prostriedkom EÚ.

---

¹ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2021/1764 z 5. októbra 2021 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii vrátane vzťahov medzi Európskou úniou na jednej strane a Grónskom a Dánskym kráľovstvom na strane druhej (rozhodnutie o pridružení zámoria vrátane Grónska). Ú. v. EÚ L 355, 7.10.2021, s. 6.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	9.2.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 32 -: 0 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Rasmus Andresen, Pietro Bartolo, Olivier Chastel, Andor Deli, Pascal Durand, Eider Gardiazabal Rubial, Matteo Gazzini, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valentino Grant, Francisco Guerreiro, Valérie Hayer, Niclas Herbst, Hervé Juvin, Moritz Körner, Pierre Larrouturou, Camilla Laureti, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Dimitrios Papadimoulis, Bogdan Rzońca, Nils Ušakovs, Rainer Wieland
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Anna-Michelle Asimakopoulou, Jonás Fernández, Fabienne Keller, Petros Kokkalis, Eva Maria Poptcheva, Monika Vana
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ademov, Alexander Bernhuber, Alicia Homs Ginel, Ivan Štefanec

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

32	+
ECR	Bogdan Rzońca
NI	Andor Deli, Hervé Juvin
PPE	Asim Ademov, Anna-Michelle Asimakopoulou, Alexander Bernhuber, Niclas Herbst, Janusz Lewandowski, Siegfried Mureşan, Ivan Štefanec, Rainer Wieland
Renew	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Fabienne Keller, Moritz Körner, Eva Maria Poptcheva
S&D	Pietro Bartolo, Pascal Durand, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Alicia Homs Ginel, Pierre Larrourou, Camilla Laureti, Margarida Marques, Nils Ušakovs
The Left	Petros Kokkalis, Dimitrios Papadimoulis
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Alexandra Geese, Francisco Guerreiro, Monika Vana

0	-

2	0
ID	Matteo Gazzini, Valentino Grant

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

27.2.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI

pre Výbor pre regionálny rozvoj

Posúdenie nového oznámenia Komisie o najvzdialenejších regiónoch
(2022/2147(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Max Orville

NÁVRHY

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na článok 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorý priznáva najvzdialenejším regiónom EÚ ich štatút,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. októbra 2017 s názvom Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ [COM(2017) 0623],
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. mája 2022 s názvom Ľudia na prvom mieste, zabezpečenie udržateľného a inkluzívneho rastu a využívanie potenciálu najvzdialenejších regiónov EÚ [COM(2022) 0198],
- so zreteľom na závery Rady z 21. júna 2022 o oznámení Komisie s názvom Ľudia na prvom mieste, zabezpečenie udržateľného a inkluzívneho rastu a využívanie potenciálu najvzdialenejších regiónov EÚ,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. februára 2014 o optimalizácii rozvoja potenciálu najvzdialenejších regiónov vytváraním súčinnosti medzi štrukturálnymi fondmi a ostatnými programami Európskej únie¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2021 o posilnení partnerstva s najvzdialenejšími regiónmi Únie²,
- so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov z 2. februára 2021 k správe Komisie o vykonávaní oznámenia Komisie o silnejšom a obnovenom strategickom partnerstve s najvzdialenejšími regiónmi EÚ³,

---

¹Ú. v. EÚ C 285, 29.8.2017, s. 58.

²Ú. v. EÚ C 117, 11.3.2022, s. 18.

³Ú. v. EÚ C 37, 2.2.2021, s. 57.

- so zreteľom na záverečné vyhlásenie 27. Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie, ktorá sa konala v Európskom parlamente 15. a 16. novembra 2022,
  - so zreteľom na záverečné vyhlásenie 26. Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie, ktorá sa konala v Ponta Delgada v dňoch 17. až 20. novembra 2021,
  - so zreteľom na regionálnu politiku a politiku súdržnosti EÚ,
  - so zreteľom na štúdiu o vplyve pandémie ochorenia COVID-19 na najvzdialenejšie regióny, ktorú Komisia uverejnila 1. decembra 2022⁴,
  - so zreteľom na dokument o spoločnej pozícii troch členských štátov a deviatich najvzdialenejších regiónov z 19. januára 2022 v rámci aktualizácie strategického partnerstva Európskej komisie s najvzdialenejšími regiónmi a prijatia oznámenia pre tieto regióny⁵,
- A. keďže päť miliónov ľudí žije v deviatich najvzdialenejších regiónoch Európskej únie: Francúzska Guyana, Guadeloupe, Martinik, Mayotte, Réunion a Svätý Martin (Francúzsko), Azory a Madeira (Portugalsko) a Kanárske ostrovy (Španielsko); keďže súčasné demografické ukazovatele poukazujú na dramatický úbytok obyvateľstva vo väčšine najvzdialenejších regiónov⁶;
  - B. keďže EÚ je povinná reagovať na hospodárske, sociálne a environmentálne výzvy, ktorým čelia najvzdialenejšie regióny; keďže rozvoj týchto regiónov je okrem toho v podstate založený na rozhodnutiach a opatreniach samotných regiónov a ich členských štátov;
  - C. keďže zásady stanovené v Európskom pilieri sociálnych práv majú pre najvzdialenejšie regióny osobitný význam vrátane príspevku piliera k rovnosti príležitostí, sociálnej ochrane a začleneniu;
  - D. keďže najvzdialenejšie regióny ponúkajú EÚ veľké výhody; keďže mnohé najvzdialenejšie regióny majú mladé obyvateľstvo, rozsiahle námorné hospodárske zóny, jedinečnú biodiverzitu, bohaté obnoviteľné zdroje energie, polohu a podnebie vhodné pre vesmírne vedy a astrofyziku, dôležitú vesmírnu infraštruktúru a blízkosť k iným krajinám, pričom zároveň čelia štrukturálnym faktorom ako je odľahlosť,

⁴ *Štúdia o vplyve pandémie ochorenia COVID-19 na najvzdialenejšie regióny: záverečná správa*, Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2022.

⁵ <https://www.banquedesterritoires.fr/sites/default/files/2022-01/Document%20de%20position%20commune%20RUP-VF-19janvier2022.pdf>.

⁶ Guadeloupe, Martinik, Réunion, Svätý Martin, Azory, Madeira a Kanárske ostrovy (*Súdržnosť v Európe do roku 2050, ôsma správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti*, Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2022, s. 200, https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en).

ostrovny charakter, malá rozloha, náročné topografické a klimatické podmienky a hospodárska závislosť od niekoľkých produktov⁷;

- E. keďže jednou z najväčších sociálnych výziev, ktorým čelia najvzdialenejšie regióny EÚ, sú nerovnosti; keďže najvzdialenejšie regióny sú spoločne neúmerne postihnuté vysokou mierou chudoby, nezamestnanosti a predčasného ukončenia školskej dochádzky a ich hrubý domáci produkt je výrazne nižší ako priemer EÚ a členských štátov (60 % v najvzdialenejších regiónoch, ak sa priemer EÚ27 stanoví na 100 %)⁸; keďže v odvetviach, ktoré sú stredobodom hospodárstva najvzdialenejších regiónov, ako je rybolov a poľnohospodárstvo, existujú veľké problémy;
- F. keďže štrukturálne nerovnosti, ktorým čelia najvzdialenejšie regióny, sa riešia politikami, ktoré pozitívne diskriminujú tieto regióny, zabezpečujú investície, ktoré zvyšujú množstvo a kvalitu verejných služieb a zabezpečujú všeobecný prístup, ktorý stimuluje výrobu a miestne a regionálne trhy, technologickú infraštruktúru, inovácie a udržateľnosť, a ktoré zlepšujú prepojenie;
- G. keďže v roku 2021 bol podiel ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením 37,8 % na Kanárskych ostrovoch, 27,5 % na Azorských ostrovoch a 29,2 % na Madeire⁹, čo sú výrazne vyššie hodnoty, ako sú priemery EÚ a členských štátov;
- H. keďže problém drogovej závislosti prispieva k sociálnemu a hospodárskemu vylúčeniu, neúčasti na trhu práce v najvzdialenejších regiónoch a zároveň predstavuje riziko pre zdravie mladých ľudí a bezpečnosť obyvateľstva¹⁰;
- I. keďže prítomnosť dlhodobej nezamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch možno vysvetliť nesúladow medzi kvalifikáciou a očakávaniami trhu práce, príliš málo, ako aj nevhodnými pracovnými príležitosťami a možnosťami odbornej prípravy na týchto územiach; keďže je potrebné zabezpečiť, aby odborná príprava zodpovedala potrebám podnikov v najvzdialenejších regiónoch;
- J. keďže mladí ľudia z najvzdialenejších regiónov musia často cestovať a presúvať sa do iných regiónov, aby získali špecifické vzdelanie a odbornú prípravu; keďže nedostatok pracovných príležitostí v najvzdialenejších regiónoch viedol k masívnemu odlivu mladých ľudí, čo malo silný vplyv na demografiu a rozvoj týchto území¹¹; keďže mnohí z tých, ktorí sa odsťahovali, sa neskôr nevrátia;

---

⁷ Článok 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

⁸ Pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Prehľad najvzdialenejších regiónov – výhody, výzvy a príležitosti [SWD(2022)0133] z 3. mája 2022 ilustruje percentuálny podiel HDP PPS na obyvateľa v roku 2020 vo výške 60 % v najvzdialenejších regiónoch. Pozri:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/outermost-regions/rup-2022/comm-rup-2022-glance_en.pdf.

⁹ Eurostat 2021: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps11n/default/table?lang=en.

¹⁰ *Relatório anual 2021 – a situação do país em matéria de drogas e toxicodependências*, 2022, s. 20,

https://www.sicad.pt/BK/Publicacoes/Lists/SICAD_PUBLICACOES/Attachments/178/RelatorioAnual_2021_%20ASituacaoDoPaisEmMateriaDeDrogasEToxicoddependencias.pdf; *Drogues et addictions dans les outre-mer*, OFDT, 2020, s. 48, <http://www.ofdt.fr/BDD/publications/docs/epfxio2a6.pdf>.

¹¹ [COM\(2022\) 0198](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/COM(2022)0198), s. 2.

- K. keďže rozvoj digitálnych zručností v najvzdialenejších regiónoch je nevyhnutným predpokladom na dosiahnutie digitálnej transformácie, v rámci ktorej sa na nikoho nezabudne;
- L. keďže nedostatočná infraštruktúra a úroveň digitalizácie v najvzdialenejších regiónoch neumožňujú efektívne zaviesť dištančné vzdelávanie, prácu na diaľku alebo digitálne poskytovanie verejných služieb v oblasti zamestnanosti a sociálneho zabezpečenia;
- M. keďže miera nezamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch je vyššia ako v príslušných členských štátoch a ako priemer EÚ; keďže vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 situáciu ešte zhoršil; keďže zavedené opatrenia zmiernili a čiastočne obmedzili účinky krízy vrátane jej sociálneho dosahu; keďže vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 na zamestnanosť v najvzdialenejších regiónoch ešte nie je úplne známy;
- N. keďže nezamestnanosť mladých ľudí je v najvzdialenejších regiónoch na mimoriadne znepokojujúcej úrovni; keďže priemer EÚ bol v roku 2022 16,8 %, zatiaľ čo vo francúzskych a španielskych najvzdialenejších regiónoch to bolo 40 až 50 %¹²; keďže táto zhoršujúca sa sociálna situácia viedla v najvzdialenejších regiónoch k neistote a násiliu;
- O. keďže počet mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), je v najvzdialenejších regiónoch alarmujúci (22 % v porovnaní s 11 % v EÚ²⁷)¹³; keďže priemer EÚ pre NEET v roku 2020 bol 13,7 % a v tom istom roku bola miera NEET 23 % na Martiniku, 40 % vo Francúzskej Guyane, 23,2 % na Kanárskych ostrovoch a 16,7 % na Madeire¹⁴;
- P. keďže počet osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou v najvzdialenejších regiónoch je vyšší ako priemer EÚ¹⁵; keďže tento znepokojujúci jav má silný vplyv na sociálny rozvoj, hospodársky rast a rovnosť príležitostí na týchto územiach a vyvíja tlak na tieto regióny;
- Q. keďže prostriedky z Európskeho sociálneho fondu (ESF) na obdobie 2014 – 2020 neboli v najvzdialenejších regiónoch plne využité, zatiaľ čo toto programové obdobie sa blíži ku koncu;
- R. keďže mobilitu v rámci programu Erasmus+ na obdobie 2014 – 2020 využilo len 28 500 osôb z najvzdialenejších regiónov;
- S. keďže nedostatok verejnej dopravy v najvzdialenejších regiónoch má vplyv na prístup k službám, vzdelávaniu a pracovným príležitostiam;

COM(2022)0198, s. 8: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0198&from=EN>.

¹³ SWD(2022)0133, https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/outermost-regions/rup-2022/comm-rup-2022-glance_en.pdf.

¹⁴ *Štúdia o vplyve pandémie ochorenia COVID-19 na najvzdialenejšie regióny: záverečná správa*, s. 9. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2216604f-7420-11ec-9136-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-278731027>.

¹⁵ Eurostat 2021: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/edat_ifse_16/default/table?lang=en.

- T. keďže prístup k základným službám, ako je pitná voda, dôstojné bývanie, elektrina, vzdelávanie, zdravotná starostlivosť, verejná doprava a internet, nie je pre všetkých obyvateľov najvzdialenejších regiónoch realitou;
- U. keďže miera zamestnanosti žien v najvzdialenejších regiónoch je výrazne nižšia ako priemer EÚ a členských štátov (47 % v porovnaní so 62 % v EÚ27)¹⁶; keďže ženy v najvzdialenejších regiónoch často čelia nestabilnému a krátkodobému zamestnaniu; keďže nezamestnanosť žien je vyššia ako nezamestnanosť mužov vo všetkých najvzdialenejších regiónoch okrem Réunionu¹⁷;
1. víta prijatie nového oznámenia Komisie o najvzdialenejších regiónoch¹⁸, najmä aspekty týkajúce sa sociálnych otázok; domnieva sa, že toto oznámenie predstavuje príležitosť pre najvzdialenejšie regióny, najmä v otázkach zamestnanosti; trvá na tom, že je potrebné pravidelne monitorovať vykonávanie oznámenia Komisie; zdôrazňuje, že ukazovatele týkajúce sa sociálnej politiky, najmä pokiaľ ide o zníženie nezamestnanosti mladých ľudí, by mali byť neoddeliteľnou súčasťou tohto monitorovania; domnieva sa, že oznámenie by malo umožniť zlepšenie rovnosti príležitostí v najvzdialenejších regiónoch, najmä pre znevýhodnené skupiny;
  2. vyzýva Komisiu, aby posilnila štrukturálne a investičné fondy a iné zdroje financovania EÚ určené pre najvzdialenejšie regióny, ako aj vytvorila nové nástroje, a aby podporovala verejné politiky, ktoré podporujú zamestnanosť a inkluzívne sociálne riešenia so zameraním na rozvoj týchto regiónov a znižovanie nerovností;
  3. zdôrazňuje, že zohľadnenie osobitostí najvzdialenejších regiónov, ktoré sú uznané v článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, musí umožniť právne prispôbenie činnosti Únie s cieľom poskytnúť týmto územiám skutočné príležitosti v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, sociálneho pokroku a životných podmienok;
  4. zdôrazňuje, že vytváranie pracovných miest je naďalej nevyhnutné na zaručenie bezpečnosti, sociálnej súdržnosti, územnej životaschopnosti a prítlačlivosti najvzdialenejších regiónov; konštatuje, že štrukturálne obmedzenia najvzdialenejších regiónov, ako je geografická odľahlosť a izolácia, spôsobujú ich závislosť od obmedzeného počtu odvetví činnosti; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pomohli najvzdialenejším regiónom vypracovať plány na diverzifikáciu činnosti s cieľom zlepšiť ponuku pracovných síl na týchto územiach;
  5. zastáva názor, že podnikanie môže vytvoriť pracovné príležitosti v najvzdialenejších regiónoch; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali informačné kampane o možnostiach a podporných opatreniach na podporu začatia činnosti v najvzdialenejších regiónoch;

---

¹⁶ SWD(2022)0133 z mája 2022 ilustruje mieru zamestnanosti žien v najvzdialenejších regiónoch v porovnaní s priemerom Európy.

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/outermost-regions/rup-2022/comm-rup-2022-glance_en.pdf

¹⁷<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0198&from=EN>, s. 5.

¹⁸ COM(2022) 0198.

6. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa zaoberali hlavnými príčinami predčasného ukončenia školskej dochádzky v najvzdialenejších regiónoch a podporovali výmenu osvedčených postupov s cieľom poskytnúť konkrétne riešenia tohto problému;
7. poukazuje na to, že zlepšenie pracovných podmienok môže zatriktívniť pracovné miesta a bojovať proti nedostatku povolání v najvzdialenejších regiónoch; v tomto kontexte víta európsku stratégiu v oblasti starostlivosti, ktorá by mohla byť užitočným usmernením pre verejné politiky, ktoré by sa mali realizovať v najvzdialenejších regiónoch s cieľom zabezpečiť starostlivosť o starnúce obyvateľstvo;
8. zdôrazňuje, že v najvzdialenejších regiónoch je rozšírená neformálna ekonomika, čo sťažuje presnú analýzu údajov o zamestnanosti a účinné vykonávanie sociálnych politík; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby napríklad bojovali proti nedeklarovanej práci prostredníctvom motivačných systémov a nástrojov zjednodušeného vykazovania;
9. zdôrazňuje, že účinné vykonávanie Európskej záruky pre deti má zásadný význam pre boj proti chudobe detí v najvzdialenejších regiónoch a prelomenie začarovaného kruhu medzigeneračnej chudoby; vyzýva členské štáty, aby do svojich národných plánov vykonávania Európskej záruky pre deti a ich revízie zahrnuli osobitné opatrenia pre najvzdialenejšie regióny; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila plný potenciál tohto nástroja tým, že zabezpečí šírenie informácií v spolupráci s miestnymi zainteresovanými stranami;
10. zdôrazňuje význam posilnenia verejných služieb v najvzdialenejších regiónoch prostredníctvom posilnenej regionálnej spolupráce, hospodárskej diverzifikácie, investícií do výskumu a vývoja a digitalizácie, posilneného odborného vzdelávania a prípravy, možností zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácie a aktívnych politík trhu práce s cieľom riešiť dlhodobú nezamestnanosť, a najmä nezamestnanosť mladých ľudí (45,82 % v porovnaní so 16,8 % v EÚ27)¹⁹;
11. opätovne potvrdzuje, že potenciál mladých ľudí je v najvzdialenejších regiónoch veľkým prínosom, ktorý sa často nedostatočne využíva; pripomína, že je potrebné, aby najvzdialenejšie regióny posilnili postavenie mladých ľudí, a to najmä prostredníctvom formálneho a neformálneho vzdelávania, aby zlepšili zamestnateľnosť prostredníctvom rozvoja zručností a odbornej prípravy; zdôrazňuje význam programov na overovanie získaných skúseností v kontexte celoživotného vzdelávania;
12. vyzýva na väčšiu účasť mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov na dobrovoľníckej práci a projektoch miestnej solidarity, ktoré umožňujú Európsky zbor solidarity;
13. zdôrazňuje, že sociálna situácia mladých ľudí je hlavným problémom v najvzdialenejších regiónoch; v tejto súvislosti žiada, aby sa v najvzdialenejších regiónoch riadne zaviedla posilnená záruka pre mladých ľudí; domnieva sa, že na týchto územiach je potrebné zhodnotiť vykonávanie záruky vrátane posúdenia existujúcich prekážok pre mladých ľudí, najmä pokiaľ ide o vzdelávanie a zamestnanosť;

---

¹⁹ SWD(2022)0133 z mája 2022 ilustruje porovnanie miery zamestnanosti mladých ľudí v najvzdialenejších regiónoch vo vzťahu k priemernej úrovni EÚ27.

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/outermost-regions/rup-2022/comm-rup-2022-glance_en.pdf

14. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali zamestnanosť mladých ľudí v najvzdialenejších regiónoch, najmä tým, že v spolupráci s miestnymi zainteresovanými stranami vrátane súkromného sektora, univerzít, organizácií občianskej spoločnosti a miestnych orgánov verejnej správy vytvoria jednotné digitálne kontaktné miesta s cieľom pomôcť mladým uchádzačom o zamestnanie, ktorí si hľadajú zamestnanie alebo chcú založiť alebo prevziať podnik; zdôrazňuje, že je potrebné týmto spôsobom zabezpečiť atraktívnosť najvzdialenejších regiónov, ponúknuť pracovné vyhliadky v rôznych odvetviach hospodárstva, aby sa zabránilo odchodu ľudí, najmä mladých, z týchto území a ich vyľudňovaniu;
15. zdôrazňuje, že je potrebné vypracovať stratégie na udržanie mladých ľudí v najvzdialenejších regiónoch a na boj proti úniku mozgov; v tejto súvislosti víta oznámenie Komisie s názvom Využitie talentov v regiónoch Európy²⁰ a zdôrazňuje jeho osobitný význam pre najvzdialenejšie regióny;
16. zdôrazňuje potrebu zlepšiť podmienky pracovníkov v poľnohospodárskej výrobe a ich rodín; domnieva sa, že je potrebné chrániť poľnohospodárske výrobky z najvzdialenejších regiónov, chrániť a podporovať ich vysokú kvalitu, ako aj uľahčovať ich uvádzanie na trh;
17. zdôrazňuje, že treba zabezpečiť rodovú rovnosť, ako aj posilnenie sociálneho, hospodárskeho a politického postavenia žien v najvzdialenejších regiónoch podporou prístupu ku kvalitným pracovným miestam vrátane rovnakej odmeny a spravodlivého odmeňovania; zdôrazňuje význam cenovo dostupnej starostlivosti o deti, ako aj boja proti diskriminácii, rodovo motivovanému násiliu a sexuálnemu obťažovaniu, najmä na pracovisku; ďalej zdôrazňuje potrebu podporovať účasť žien na trhu práce s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti;
18. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby urobili všetko pre zabezpečenie prístupu k základným službám v najvzdialenejších regiónoch; zdôrazňuje, že prístup k týmto službám je kľúčovým faktorom v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu; zdôrazňuje, že účinné verejné politiky musia ponúkať riešenia pre najzraniteľnejšie skupiny s cieľom posilniť sociálnu súdržnosť;
19. vyzýva Komisiu, aby sa pri vykonávaní stratégie EÚ v oblasti drog zamerala na prevenciu, opätovné začlenenie do spoločnosti a návrat do zamestnania; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti európskeho financovania terapeutických centier v najvzdialenejších regiónoch zameraných na starostlivosť o drogovu závislých, ich rehabilitáciu a opätovné začleňovanie do trhu práce; varuje pred novými závislosťami zistenými v najvzdialenejších regiónoch, najmä pred nárastom užívania syntetických drog, ktoré predstavuje vážne riziko pre duševné zdravie mladých ľudí, ktoré si zaslúžia osobitnú pozornosť²¹;
20. zdôrazňuje, že stimuly na podporu zamestnanosti sú užitočné na zlepšenie integrácie a udržania znevýhodnených skupín na trhu práce v najvzdialenejších regiónoch;

---

²⁰ COM(2023) 0032, 17. januára 2023.

²¹ *Relatório anual 2021 – a situação do país em matéria de drogas e toxicodependências*, 2022, s. 20, https://www.sicad.pt/BK/Publicacoes/Lists/SICAD_PUBLICACOES/Attachments/178/RelatorioAnual_2021_%20ASituacaoDoPaisEmMateriaDeDrogasEToxicoddependencias.pdf.

domnieva sa, že takéto stimuly na podporu zamestnanosti by mali zohľadňovať dlhodobé potreby a udržateľnosť;

21. zdôrazňuje, že opatrenia na podporu hospodárstva a trhu práce v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19, napríklad uvoľnenie režimu štátnej pomoci, Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU) a balíky Investičnej iniciatívy v reakcii na koronavírus (CRII) a CRII+, zabránili ďalšiemu znižovaniu počtu pracovných miest; zdôrazňuje, že je potrebné dôkladne zhodnotiť vnútroštátne politiky a podporné programy, ktoré boli v najvzdialenejších regiónoch zavedené na zmiernenie účinkov pandémie ochorenia COVID-19 na zamestnanosť, aby sa určili účinné nástroje, ktoré sa budú naďalej a v budúcnosti používať;
22. vyzýva Komisiu, aby podporovala členské štáty pri hodnotení, obnove a prispôsobovaní existujúcich osobitných hospodárskych zón s cieľom podporiť hospodársku a sociálnu obnovu, vytváranie pracovných miest a rozvoj zručností v najvzdialenejších regiónoch, najmä pre najzraniteľnejšie a najsľubnejšie odvetvia, a zároveň zabezpečiť dôstojné pracovné podmienky a platné pravidlá v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; ďalej vyzýva Komisiu, aby posúdila, či by ostatné najvzdialenejšie regióny mohli mať prospech z osobitných hospodárskych zón, ako aj zo súvisiaceho hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a fiškálneho vplyvu, a aby v prípade potreby uľahčila ich vytváranie; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť miestne trhy, výrobu miestnych výrobkov, udržateľnosť hospodárskych činností vrátane cestovného ruchu a schopnosť podporiť hospodárske inovácie, napríklad pokiaľ ide o energiu z obnoviteľných zdrojov;
23. zdôrazňuje význam ESF+ v najvzdialenejších regiónoch v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu; vyzýva Komisiu, členské štáty a najvzdialenejšie regióny, aby zlepšili prístup k ESF+ v najvzdialenejších regiónoch tým, že spustia informačné kampane, podporia výmenu osvedčených postupov, zvýšia spolufinancovanie EÚ, poskytnú podporné služby pre vedúcich projektov a odbornú prípravu riadiacich orgánov s cieľom posilniť ich ľudské a administratívne kapacity a poskytnú im viac finančných prostriedkov EÚ na uľahčenie predbežného financovania; vyzýva Komisiu, aby znížila administratívnu záťaž pre žiadateľov;
24. zdôrazňuje, že politiky EÚ musia byť doplnené primeraným financovaním založeným na individuálnom prístupe k jednotlivým územiám, aby sa zabezpečilo, že ľudia budú môcť využívať rovnaké príležitosti a najvzdialenejšie regióny budú môcť v plnej miere využívať výhody iniciatív EÚ; vyzýva najmä Komisiu a členské štáty, aby dosiahli pokrok vo vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv, a to aj v oblasti kvalitnej zamestnanosti, vzdelávania, zručností, sociálneho začlenenia a rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti; v tejto súvislosti víta vytvorenie dodatočných prostriedkov pre najvzdialenejšie regióny vo výške 370 miliónov EUR v rámci ESF+ na roky 2021 – 2027;
25. zdôrazňuje, že vzdelávanie a odborná príprava, ako aj integrácia na trh práce sú dôležitým nástrojom boja proti chudobe a nerovnostiam; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali opatrenia zamerané na znevýhodnené skupiny a skupiny s nízkou kvalifikáciou v najvzdialenejších regiónoch, najmä na NEET, s dôrazom na vzdelávanie a odbornú prípravu, ktoré umožnia ďalší rozvoj zručností; vyzýva členské štáty, ako aj príslušné regionálne a miestne orgány, aby zabezpečili

diverzifikáciu ponuky vzdelávania a odbornej prípravy v súlade s potrebami regiónov a ich obyvateľov a zároveň zabezpečili rovnaké príležitosti posilnením opatrení na boj proti nezamestnanosti, chudobe a sociálnemu vylúčeniu v najvzdialenejších regiónoch, a to aj posilnením verejných služieb zamestnanosti, podporou celoživotného vzdelávania a ďalšími opatreniami zameranými na profesijný rozvoj;

26. konštatuje, že v najvzdialenejších regiónoch existuje nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami; v tejto súvislosti víta rozhodnutie Komisie vyhlásiť rok 2023 za Európsky rok zručností; vyzýva Komisiu, aby vypracovala osobitné opatrenia v prospech najvzdialenejších regiónov, ako je určenie potrieb zručností v najvzdialenejších regiónoch v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte;
27. víta vytvorenie iniciatívy Aim, Learn, Master, Achieve – vytýčiť si cieľ, naučiť sa, zvládnuť, dosiahnuť (ALMA) na aktívne začlenenie znevýhodnených mladých ľudí; zdôrazňuje, že táto iniciatíva má osobitný význam v najvzdialenejších regiónoch, kde je veľa NEET; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že súčasťou tejto iniciatívy budú primerané finančné zdroje, ktoré zaistia čo najväčší počet príjemcov; domnieva sa, že by sa mali prijať pozitívne opatrenia na zabezpečenie účasti mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov;
28. zdôrazňuje potrebu investícií do digitálnych zručností, infraštruktúry, pripojenia a digitálneho vybavenia s cieľom zabezpečiť inkluzívnu digitálnu transformáciu v najvzdialenejších regiónoch; domnieva sa, že digitalizácia je jedným zo spôsobov, ako môžu najvzdialenejšie regióny prekonať geografickú bariéru a zlepšiť prístup k vzdelávaniu, odbornej príprave a digitálnym verejným službám; zdôrazňuje potenciál najvzdialenejších regiónov stať sa atraktívnou destináciou pre medzinárodných pracovníkov na diaľku;
29. konštatuje, že moria a oceány obklopujúce najvzdialenejšie regióny predstavujú príležitosť na rozvoj odvetví, ktoré poskytujú modré pracovné miesta a prispievajú k atraktívnosti území; pripomína starnutie rybárskych flotíl v najvzdialenejších regiónoch; zdôrazňuje úlohu kľúčových hospodárskych odvetví pri zachovaní zamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch, najmä v poľnohospodárstve, rybárstve, cestovnom ruchu a lesnom hospodárstve; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu prilákať mladých ľudí do týchto, ako aj iných odvetví, ktoré majú potenciál stať sa hnacou silou hospodárstva v týchto regiónoch;
30. ďalej zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby najmä program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovny charakter (POSEI) naďalej podporoval financovanie a rozvoj miestneho hospodárstva, čím sa umožní zachovanie pracovných miest na týchto územiach; vyzýva Komisiu, aby uznala osobitosti najvzdialenejších regiónov a podporila iniciatívy na vytvorenie lepších podmienok pre pracovníkov v odvetviach poľnohospodárstva a rybárstva a na zabezpečenie lepšej generačnej výmeny;
31. vyzýva Komisiu, aby si vymieňala najlepšie postupy s cieľom zvýšiť prítťažlivosť týchto odvetví, pretože prispievajú k potravinovej bezpečnosti v týchto regiónoch; zdôrazňuje, že pomoc na inštaláciu v týchto sektoroch je relevantná pre dosiahnutie tohto cieľa; vyzýva Komisiu, aby poskytla silnú podporu pre najvzdialenejšie regióny s cieľom podporiť nový udržateľný hospodársky model a rozvoj sociálneho hospodárstva

prostredníctvom cielených iniciatív na podporu pracovných miest a nových tzv. zelených povolání;

32. zdôrazňuje, že hospodárstvo najvzdialenejších regiónov je do značnej miery závislé od odvetví cestovného ruchu a dopravy, ktoré boli vážne postihnuté pandémiou ochorenia COVID-19; vyzýva preto členské štáty, ako aj príslušné regionálne a miestne orgány, aby spolupracovali s cieľom čo najlepšie zabezpečiť sociálno-ekonomickú obnovu najvzdialenejších regiónov a zohľadnili pritom výzvy, ako je rast cien v dôsledku inflácie a narušenie dodávateľských reťazcov;
33. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny sú obzvlášť citlivé na hospodárske krízy, ako je napríklad kríza vyplývajúca zo súčasného prudkého nárastu inflácie; vyzýva Komisiu, aby podporovala nástroje, ktoré zmierňujú dôsledky kríz na obyvateľstvo najvzdialenejších regiónov, a to aj prostredníctvom kontroly cien potravín a energetických produktov, čím by sa bojovalo proti vzniku nových ohnisk chudoby a vylúčenia;
34. opätovne zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa v každom ročnom cykle európskeho semestra zohľadňovali osobitosti najvzdialenejších regiónov a aby sa tieto osobitosti premietli do odporúčaní pre jednotlivé krajiny pre Portugalsko, Španielsko a Francúzsko;
35. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny sú obzvlášť citlivé na účinky extrémnych výkyvov počasia vyplývajúcich zo zmeny klímy, čo má vplyv najmä na miestne obyvateľstvo, ako aj výrobu; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila rýchlejšie mechanizmy reakcie, a to aj prostredníctvom Fondu solidarity;
36. poukazuje na rozdiely, ktoré existujú dokonca aj medzi jednotlivými najvzdialenejšími regiónmi, z ktorých niektoré ešte nedokázali zabezpečiť svojim obyvateľom prístup k základným hygienickým zariadeniam a pitnej vode; okrem toho poukazuje na to, že mnohí z najizolovanejších obyvateľov týchto regiónov nemajú dobré pokrytie širokopásmovým internetom alebo dokonca prístup k širokopásmovému internetu;
37. vyzýva Komisiu, aby v najvzdialenejších regiónoch zintenzívnila svoju komunikáciu o existujúcich programoch EÚ v oblasti zamestnanosti a odborného vzdelávania, ako aj svoju prítomnosť v teréne prostredníctvom zriadenia fyzických kancelárií;
38. zdôrazňuje nedostatok pracovných síl v základných odvetviach pre najvzdialenejšie regióny a nárast cien materiálov, čo sťažuje realizáciu štrukturálnych projektov pre tieto regióny;
39. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali partnerstvá univerzít s cieľom podporiť mobilitu študentov do najvzdialenejších regiónov a z nich, ako aj výmeny v rámci najvzdialenejších regiónov;
40. víta skutočnosť, že v programe Erasmus+ na roky 2021 – 2027 sa uvádza, že sa musia zohľadniť obmedzenia spojené s odľahlosťou najvzdialenejších regiónov; upozorňuje však, že poskytnutá finančná pomoc často nestačí na podporu mobility; žiada, aby sa študentom z najvzdialenejších regiónov pri realizácii programu Erasmus+ poskytla

maximálna výška pomoci, ktorá by sa v prípade potreby zvýšila na pokrytie skutočných cestovných nákladov;

41. vyzýva Komisiu, aby v rámci programu Erasmus+ rozvíjala partnerstvá s tretími krajinami susediacimi s najvzdialenejšími regiónmi s cieľom ďalej podporovať univerzitné výmeny a obchodné výmeny v geografickej oblasti najvzdialenejších regiónov;
42. vyzýva Komisiu, aby v rámci programu Erasmus+ zvažila vytvorenie výmeny mladých ľudí v rámci odbornej prípravy, aby podniky v najvzdialenejších regiónoch a na európskom kontinente mohli v tom istom období osoby vyslať aj prijať;
43. podporuje presadzovanie opatrení na podporu aktívneho starnutia v týchto regiónoch, ako je napríklad rozšírenie rozsahu činností programu Erasmus+ v oblasti športu o iniciatívy na podporu fyzickej aktivity starších ľudí a medzigeneračných športových aktivít; okrem toho v rámci prístupu celoživotného vzdelávania podporuje podnety na vytvorenie európskej siete univerzít tretieho veku v najvzdialenejších regiónoch s osobitnými vzdelávacími nástrojmi a prístupom k informáciám, výmenou najlepších postupov a výmenou študentov;
44. opakuje, že je potrebné prijať opatrenia na podporu etablovania zdravotníckych pracovníkov s cieľom znížiť rozdiely v zdravotníckych službách;
45. poukazuje na to, že v EÚ stále existujú značné nerovnosti v oblasti zdravotníctva, najmä v najvzdialenejších regiónoch, a to aj v oblasti prevencie a boja proti rakovine; zdôrazňuje, že je potrebné identifikovať obyvateľov týchto regiónov a venovať im osobitnú pozornosť, aby sa im zabezpečil riadny prístup k službám prevencie a boja proti rakovine, a to podnecovaním a podporou vytvárania verejných politík v rámci európskeho plánu na boj proti rakovine;
46. zdôrazňuje, že je potrebné prijať opatrenia na propagáciu a podporu stavu učiteľov, najmä v odboroch vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM), ktoré sú dôležité na sprevádzanie dvojakej transformácie, zabezpečenie gramotnosti v týchto oblastiach a vzbudenie záujmu mladých ľudí o ne;
47. zdôrazňuje význam školských jedální, aby sa deťom v najvzdialenejších regiónoch zabezpečila správna výživa a v mnohých prípadoch aj pravidelné stravovanie; potvrdzuje preto význam programu EÚ na podporu konzumácie ovocia a zeleniny v školách, ktorý by mal zohľadňovať zraniteľnosť týchto regiónov; vyzýva najmä na prispôbenie národných plánov tak, aby lepšie reagovali na tieto potreby;
48. poukazuje na riziko energetickej chudoby rodín v najvzdialenejších regiónoch v dôsledku vyšších životných nákladov a vyšších cien energie; vyzýva preto Komisiu, aby túto situáciu zohľadnila vo všetkých mimoriadnych nástrojoch a opatreniach, ktoré môže vytvoriť na zabezpečenie prístupu k základným energetickým službám;
49. konštatuje, že niektoré najvzdialenejšie regióny čelia masívnemu odlivu mladých absolventov na kontinent z dôvodu odľahlosti, nedostatočnej infraštruktúry a nedostatku príležitostí na miestnom trhu práce; vyzýva najvzdialenejšie regióny, aby vypracovali

osobitné stratégie zamerané na prilákanie mladých ľudí z najvzdialenejších regiónov, aby sa vrátili na tieto územia;

50. zdôrazňuje, že starnutie obyvateľstva, zvyšovanie priemernej dĺžky života a pokles pôrodnosti napriek počtu mladých ľudí vyvolávajú obavy aj v najvzdialenejších regiónoch, a to nielen preto, že vedú k úbytku pracovnej sily a značnému tlaku na systémy sociálneho zabezpečenia, ale aj preto, že je potrebné prijať opatrenia, ktoré by našim spoluobčanom zabezpečili autonómiu a dôstojný koniec života;
51. zdôrazňuje význam Európskej siete služieb zamestnanosti (EURES) a upozorňuje najmä na prioritné potreby trhu práce v rámci činností siete EURES s cieľom pomôcť nezamestnaným vrátiť sa do zamestnania a uľahčiť voľný pohyb pracovníkov do najvzdialenejších regiónov;
52. poukazuje na to, že v najvzdialenejších regiónoch je stále značná potreba sociálneho bývania, ktorého infraštruktúra by mala spĺňať aj súbor požiadaviek udržateľnosti v súlade s cieľmi na dosiahnutie klimatickej neutrality; zastáva názor, že takéto požiadavky by nemali narušiť boj proti nerovnostiam ani sociálnu spravodlivosť v týchto regiónoch, a preto je povinnosťou členských štátov a regionálnych orgánov EÚ podporovať vytváranie a poskytovanie potrebných nástrojov;
53. vyjadruje poľutovanie nad poklesom silnej medzigeneračnej solidarity v najvzdialenejších regiónoch; domnieva sa, že toto medzigeneračné prepojenie by sa mohlo posilniť vytvorením mentorských programov s cieľom posilniť výmenu poznatkov a individuálnu podporu mladých ľudí a uchádzačov o zamestnanie;
54. zdôrazňuje, že pravidelná, bezpečná a dostupná mobilita pre ľudí v najvzdialenejších regiónoch je tiež opatrením sociálnej súdržnosti, ktoré poskytuje prístup k novým možnostiam zamestnania, vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj zdravotnej starostlivosti; preto pripomína potrebu európskej a vnútroštátnej dopravnej politiky, ktorá by umožnila splniť tento cieľ, a najmä osobitného programu pre dopravu v týchto regiónoch;
55. konštatuje, že najvzdialenejšie regióny by boli vhodným územím pre rozvoj inovatívnych sociálnych politík, ako je „cesta tretej šance“ zameraná na sociálnu a trhovú integráciu pracujúcich ľudí všetkých vekových kategórií alebo starostlivosť o starších ľudí vzhľadom na starnutie obyvateľstva;
56. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú zohráva sociálne hospodárstvo v najvzdialenejších regiónoch ako partner regionálnych a miestnych orgánov v boji proti obmedzeniam spojeným s odľahlosťou, chudobou a sociálnym vylúčením a pri vytváraní pracovných miest a rozvoji iniciatív v týchto regiónoch; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účasť najvzdialenejších regiónov v Európskej sieti regiónov za sociálne hospodárstvo;
57. podporuje vytvorenie pilotného projektu zjednodušeného programu EÚ s priamym prístupom zameraného na súkromné zariadenia sociálnej pomoci v najvzdialenejších regiónoch, s možnosťami nenávratných finančných prostriedkov pre projekty malého rozsahu, podporou odbornej prípravy technického a pomocného personálu v rôznych oblastiach intervencie, spolufinancovaním rozsiahlych projektov zahŕňajúcich cezhraničné partnerstvá a podporou iniciatív na výmenu najlepších postupov;

58. vyzýva Komisiu, aby v plnej miere využívala nástroje európskeho semestra a odporúčania pre jednotlivé krajiny na analýzu a poradenstvo v oblasti verejných politík v najvzdialenejších regiónoch s cieľom dosiahnuť vzostupnú sociálnu konvergenciu;
59. vyzýva Komisiu, aby zorganizovala sociálny samit v najvzdialenejších regiónoch s cieľom prediskutovať a realizovať ciele z Porta a Európsky pilier sociálnych práv na týchto územiach; zdôrazňuje význam zapojenia zainteresovaných strán z najvzdialenejších regiónov, aby sa zabezpečila zodpovednosť za sociálne politiky a ich riadne vykonávanie.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	6.2.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 35 -: 0 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Milan Brglez, Leila Chaibi, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Radan Kanev, Stelios Kypourouopoulos, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Nikolaj Villumsen, Marianne Vind
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Carmen Avram, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Véronique Trillet-Lenoir, Kim Van Sparrentak
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Franc Bogovič, Vlad Gheorghe

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

35	+
ID	Dominique Bilde
PPE	Franc Bogovič, Jarosław Duda, Loucas Furlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Dennis Radtke
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Irena Joveva, Max Orville, Dragoș Pîslaru, Samira Rafaela, Véronique Trillet-Lenoir
S&D	João Albuquerque, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Milan Brglez, Ilan De Basso, Estrella Durá Ferrandis, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli, Marianne Vind
The Left	Leila Chaibi, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri, Kim Van Sparrentak

0	-

2	0
ECR	Elżbieta Rafalska
ID	Guido Reil

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

31.1.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE DOPRAVU A CESTOVNÝ RUCH

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k posúdeniu nového oznámenia Európskej komisie o najvzdialenejších regiónoch (2022/2147(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Beata Mazurek

NÁVRHY

Výbor pre dopravu a cestovný ruch vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže najvzdialenejšie regióny sú neoddeliteľnou súčasťou EÚ a predstavujú príležitosti aj výzvy súvisiace s ich vysokou hodnotou z hľadiska biodiverzity, s vplyvmi zmeny klímy a obmedzeniami v oblasti mobility, dostupnosti a prepojenosti; keďže tieto regióny by mali mať prístup k finančným nástrojom a programom EÚ na podporu mobility, dopravy a cestovného ruchu;
- B. keďže najvzdialenejšie regióny sú vo veľkej miere závislé od dopravy, najmä leteckých a námorných spojení ako svojich jediných väzieb s kontinentom, a čelia dodatočným nákladom súvisiacim s dovozom a vývozom tovaru a služieb, ich regionálnym hospodárskym rozvojom a prepravou cestujúcich; keďže v prípade súostroví dvojitý ostrovný charakter tieto výzvy zhoršuje;
- C. keďže najvzdialenejšie regióny sa vyznačujú svojou odľahlosťou a ostrovným charakterom, v dôsledku čoho sú ešte zraniteľnejšie; keďže sú obzvlášť závislé od činností založených na modrom hospodárstve, ako je námorná doprava, lodná doprava a cestovný ruch; keďže prístavy sú dôležitými uzlami pre prepravu tovaru a cestujúcich;
- D. keďže zníženie emisií v odvetví námornej a leteckej dopravy je potrebné na dosiahnutie cieľov stanovených v Európskej zelenej dohode a európskom právnom predpise v oblasti klímy⁵⁹; keďže najvzdialenejším regiónom by sa mal poskytnúť dostatočný čas na prispôbenie sa takejto transformácii;
- E. keďže cestovný ruch tvorí významný podiel hospodárstiev najvzdialenejších regiónov; keďže toto odvetvie výrazne zasiahla kríza spôsobená ochorením COVID-19 a rastúce

---

⁵⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimateckej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

ceny energie, palív a potravín v dôsledku nezákonnej invázie Ruska na Ukrajinu; keďže musí reagovať aj na zelenú a digitálnu transformáciu;

- F. keďže odvetvie modrého hospodárstva zohráva kľúčovú úlohu v hospodárskom raste a prosperite najvzdialenejších regiónov; keďže pobrežný a námorný cestovný ruch predstavuje 60 % zamestnanosti v modrej ekonomike a potrebuje vysokokvalifikovaných a zručných odborníkov;
  - G. keďže v stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 sa uznáva, že najvzdialenejšie regióny majú mimoriadne vysokú hodnotu z hľadiska biodiverzity, a potvrdzuje sa, že Komisia by uvítala začlenenie najvzdialenejších regiónov do sústavy chránených oblastí EÚ Natura 2000, čo sa zatiaľ nestalo;
  - H. keďže najvzdialenejšie regióny sú obzvlášť ohrozené dôsledkami zmeny klímy napriek tomu, že významne k jej príčinám neprispievali;
  - I. keďže v záujme spojenia hospodárskeho rozvoja s ochranou zraniteľných ekosystémov by najvzdialenejšie regióny mali využiť svoj veľký potenciál na rozvoj kľúčových odvetví, ako je ekoturizmus a iné pododvetvia cestovného ruchu, udržateľná mobilita, obehové hospodárstvo a energia z obnoviteľných zdrojov, ktoré vyplývajú z ich prirodzenej polohy;
1. opakuje, že treba zabezpečiť územnú súdržnosť všetkých najvzdialenejších regiónov prostredníctvom námornej a leteckej dopravy; keďže doprava by nemala byť ovplyvnená neúmerne vysokými nákladmi, či už ide o cestujúcich alebo tovar;
  2. víta návrh Komisie zrevidovať nariadenie o transeurópskej dopravnej sieti (TEN-T)⁶⁰, v ktorom sa vymedzujú potreby najvzdialenejších regiónov v oblasti prepojenosti a ktoré zdôrazňuje súdržnosť a prístupnosť ako ciele a priority, aby sa tieto regióny mohli stať oprávnenými na podporu z Nástroja na prepájanie Európy (NPE); vyzýva členské štáty a Komisiu, aby na tento účel do siete TEN-T podľa potreby zahrnuli vhodnú infraštruktúru pre tieto regióny s cieľom získať prístup k NPE s príslušnou maximálnou mierou spolufinancovania vo výške 70 % a k európskym dopravným koridorom s cieľom poskytnúť podporu okrem iného pre infraštruktúru dodávok alternatívnych palív v prístavoch, ich rozšírenie a údržbu, mestskú mobilitu, leteckú dopravu a cestnú sieť;
  3. poukazuje na to, že v predbežnej medziinštitucionálnej dohode o revízii pravidiel systému EÚ na obchodovanie s emisiami uplatniteľných na leteckú dopravu sa dospelo k záveru, že lety medzi letiskom nachádzajúcim sa v najvzdialenejšom regióne členského štátu a letiskom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte vrátane iného letiska v najvzdialenejšom regióne toho istého členského štátu by mali byť vyňaté zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami do roku 2030; domnieva sa, že podobne aj námorné plavby medzi prístavom nachádzajúcim sa v najvzdialenejšom regióne členského štátu a prístavom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte vrátane iného prístavu v najvzdialenejšom regióne toho istého členského štátu, ako aj činnosti lodí

---

⁶⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

počas pobytu v týchto prístavoch by mali byť vyňaté zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami do roku 2030; poukazuje na to, že výnimky stanovené v pozícii Parlamentu z 19. októbra 2022 k iniciatíve FuelEU Maritime⁶¹ by sa mali dodržiavať a zároveň by sa mala urýchliť zelená transformácia, pričom by sa mali zohľadniť osobitné charakteristiky najvzdialenejších regiónov;

4. vyzýva Komisiu, aby pri revízii všetkých príslušných právnych aktov zohľadnila osobitosti regiónov tým, že predloží posúdenia všetkých predpokladaných vplyvov na najvzdialenejšie regióny vrátane potrebných informácií o hospodárskych, sociálnych a environmentálnych dôsledkoch, a to v súlade s programom Komisie zameraným na lepšiu tvorbu právnych predpisov;
5. zdôrazňuje, že balík Fit for 55 a jeho legislatívne návrhy nesprevádzalo posúdenie vplyvu špecifickej pre najvzdialenejšie regióny, a zdôrazňuje, že vzhľadom na ich osobitosti a potreby potrebujú najvzdialenejšie regióny dodatočnú podporu na zaručenie spravodlivej zelenej transformácie, najmä v rámci politik balíka Fit for 55;
6. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť osobitného zaobchádzania s najvzdialenejšími regiónmi, pokiaľ ide o štátnu pomoc v oblasti dopravy, čím by sa nenarušila hospodárska súťaž na úrovni EÚ;
7. nabáda Komisiu, aby uľahčila zavádzanie nástrojov EÚ zameraných na prepojenosť a mobilitu; v tejto súvislosti považuje za dôležité predložiť konkrétne výzvy na predkladanie projektov v najvzdialenejších regiónoch v rámci programov EÚ riadených Komisiou, ako aj zorganizovať informačné dni o možnostiach, ktoré majú najvzdialenejšie regióny k dispozícii; vyzýva členské štáty, aby využili tieto možnosti financovania, napríklad výzvy na predkladanie projektov na nahradenie podmorských káblov, s cieľom zabezpečiť, aby mali najvzdialenejšie regióny do roku 2050 vysokú úroveň prepojenosti;
8. vyzýva Komisiu, aby vytvorila program osobitných alternatív pre odľahlý a ostrovný charakter najvzdialenejších regiónov (POSEI) v oblasti dopravy s cieľom kompenzovať kumulatívne znevýhodnenia a nedostatky, s ktorými najvzdialenejšie regióny zápasia, vrátane odľahlosti, nízkej prepojenosti a mobility, závislosti od leteckej a námornej dopravy a ťažkého terénu; požaduje výrazné zvýšenie rozpočtových položiek súvisiacich so súdržnosťou, najmä tých, ktoré môžu prispieť k verejným investíciám do udržateľných a digitalizovaných možností mobility a dopravnej infraštruktúry;
9. zdôrazňuje, že v usmerneniach pre TEN-T sa za prioritu uznáva zabezpečenie a zlepšenie prístupnosti a prepojenosti všetkých regiónov Únie, pričom osobitná pozornosť sa venuje najvzdialenejším regiónom a iným regiónom, ktoré majú demografické problémy a problémy v oblasti prístupnosti, ako sú ostrovné a vzdialené regióny; pripomína, že v nástroji NPE na roky 2021 – 2027 sa stanovuje maximálna miera spolufinancovania vo výške 70 % pre projekty nachádzajúce sa v najvzdialenejších regiónoch v odvetviach dopravy, digitálnych technológií a energetiky;

---

⁶¹ Pozícia Európskeho parlamentu z 19. októbra 2022 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o využívaní palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových palív v námornej doprave a o zmene smernice 2009/16/ES [Prijeté texty, P9_TA(2022)0367].

10. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali rozvoj udržateľnej mobility v najvzdialenejších regiónoch podporou udržateľných alternatív k fosílnym palivám a modernizácie a znižovania emisií, znečistenia ovzdušia a hluku z prístavnej a letiskovej infraštruktúry, a to aj zvyšovaním investícií;
11. vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne orgány, aby podporovali a zabezpečili diverzifikáciu druhov dopravy, a to aj tým, že podporia vytvorenie potrebnej infraštruktúry, napríklad chodníkov pre cyklistov a chodcov, s prihliadnutím na osobitosti najvzdialenejších regiónov, ako je ich orografia;
12. vyjadruje poľutovanie nad tým, že mnohým ľuďom v týchto regiónoch chýbajú základné služby vrátane prístupu k verejnej doprave, čo má dominový efekt na prístup k iným službám, vzdelávaniu a hospodárskym príležitostiam; vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi prijala ďalšie opatrenia na zlepšenie takéhoto prístupu, a to aj zavedením inovačných systémov mobility; vyzýva na vypracovanie pilotných projektov a prípravných akcií vychádzajúcich z politik a iniciatív, ako sú plány udržateľnej mestskej mobility (pre mestskú mobilitu) a inteligentné vidiecke oblasti dopravy (pre vidiecku mobilitu), ktorých cieľom bude spojiť zainteresované strany a vytvoriť zmysluplné a konzistentné možnosti udržateľnej dopravy pre občanov aj návštevníkov;
13. pripomína, že je potrebné, aby všetky členské štáty mali modernú, bezpečnú a udržateľnú dopravnú infraštruktúru s cieľom uľahčiť cestovanie v rámci EÚ, zlepšiť prístupnosť najvzdialenejších regiónov, okrajových a odľahlých oblastí a ostrovov pre udržateľné formy vnútroeurópskeho a medzinárodného cestovného ruchu a posilniť územnú súdržnosť;
14. vyzýva Komisiu, aby vytvorila platformu technickej podpory pre najvzdialenejšie regióny s cieľom uľahčiť prístup k finančným prostriedkom EÚ v oblasti dopravy a cestovného ruchu pre veľké projekty a organizovať semináre, propagačné kampane a informačné dni o začatí výziev na financovanie alebo predkladanie projektov pre tieto regióny;
15. vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť vytvorenia osobitej značky kvality cestovného ruchu, ktorá by odrážala udržateľný, digitalizovaný cestovný ruch a gastronomickú rozmanitosť;
16. vyzýva Komisiu, aby pri formulovaní a posudzovaní vplyvu právnych predpisov v oblasti cestovného ruchu v súlade s článkom 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zohľadnila osobitné charakteristiky a ďalšie obmedzenia najvzdialenejších regiónov, keďže hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj týchto regiónov vo veľkej miere závisí od cestovného ruchu; pripomína, že treba zaručiť riadne financovanie na zabezpečenie dostupnosti najvzdialenejších regiónov a zaručiť financovanie z prostriedkov EÚ na podporu obnovy a rozvoja udržateľného a digitalizovaného odvetvia cestovného ruchu vrátane vytvárania kvalitných pracovných miest pre toto odvetvie tým, že sa posilní celoživotné vzdelávanie a poskytnú sa komplexné príručky obsahujúce všetky dostupné informácie o možnostiach financovania EÚ;
17. uznáva, že udržateľné formy cestovného ruchu, najmä ekoturizmus, majú významný potenciál z hľadiska ďalšieho rozvoja najvzdialenejších regiónov, keďže sú spojené

s mnohými rôznymi environmentálnymi, hospodárskymi a spoločenskými odvetviami a prínosmi, ktoré môžu mať značný multiplikačný účinok na iné odvetvia;

18. domnieva sa, že najvzdialenejšie regióny sa môžu stať priekopníkmi v oblasti udržateľnosti zameraním sa na udržateľný cestovný ruch vrátane malých podnikov v miestnom vlastníctve, ktorý zdôrazňuje to, čo robí destináciu jedinečnou, poskytuje pracovné miesta miestnym obyvateľom, rešpektuje miestny spôsob života a existuje v súlade s miestnymi tradíciami a prírodnými ekosystémami; naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala rozvoj týchto nových obchodných modelov;
19. žiada Komisiu, aby v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci vytvorila rozpočtový riadok týkajúci sa cestovného ruchu, sprístupnila finančné prostriedky na cestovný ruch v ročných rozpočtoch Únie a zriadila európsku agentúru pre cestovný ruch;
20. vyzýva Komisiu, aby navrhla spoločnú politiku EÚ v oblasti cestovného ruchu, ktorá by mala zabezpečiť odolnosť tohto odvetvia okrem iného proti vplyvom budúcich pandémieí alebo akémukoľvek druhu udalostí, ktoré ohrozujú činnosti v oblasti cestovného ruchu, ako je zmena klímy, a mala by zohľadňovať osobitný prípad najvzdialenejších regiónov; vyzýva preto Komisiu, aby z udržateľného cestovného ruchu urobila hlavný cieľ svojej stratégie v oblasti cestovného ruchu, a nie len jeden z jej pilierov, a žiada, aby sa naň nadviazalo v súvisiacich finančných programoch a politikách EÚ;
21. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili odvetvie cestovného ruchu v najvzdialenejších regiónoch s cieľom podporiť oživenie tohto odvetvia a digitálnu a environmentálnu transformáciu s osobitným zameraním na mikropodniky, malé a stredné podniky v tomto odvetví, a to aj využitím existujúcich finančných prostriedkov EÚ a vytvorením pilotných projektov pre najvzdialenejšie destinácie;
22. vyzýva Komisiu, aby rozvíjala iniciatívy v oblasti námorného a pobrežného cestovného ruchu, najmä rozvoj a rozširovanie siete námorných trás v rámci takýchto iniciatív;
23. vyzýva členské štáty, aby uvoľnili potenciál najvzdialenejších regiónov riadnou distribúciou štrukturálnych a investičných fondov investíciami, vhodnými reformami a predkladaním návrhov na príslušné financovanie z prostriedkov EÚ, za ktoré sú zodpovedné členské štáty, a nie regióny, a podporou zelenej a digitálnej transformácie; zároveň zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny môžu byť dôležitými aktérmi pri týchto transformáciách a majú potenciál stať sa centrami ekologických a digitálnych projektov, ktoré by mohli pomôcť rozvíjať hospodársky model, ktorý si cení udržateľnosť a inovácie;
24. zdôrazňuje, že treba vypracovať pohotovostné plány pre odvetvia dopravy a cestovného ruchu v najvzdialenejších regiónoch s cieľom zabezpečiť ich odolnosť, najmä pokiaľ ide o infraštruktúru a verejné služby, a zohľadniť vplyv pandémie ochorenia COVID-19 a následné získané skúsenosti, aby sa zabránilo akýmkoľvek budúcim narušeniam základných služieb pre cestujúcich a tovar, najmä v prípade sanitárnych kríz, extrémnych výkyvov počasia alebo konfliktov, ako je nezákonná invázia Ruska na Ukrajinu;

25. zdôrazňuje, že potenciál najvzdialenejších regiónov možno rozvinúť len spoluprácou rôznych zainteresovaných strán vrátane európskych, celoštátnych, regionálnych a miestnych orgánov, hospodárskych a sociálnych aktérov, občianskej spoločnosti, akademickej obce a mimovládnych organizácií; v tejto súvislosti zdôrazňuje pozitívny prínos Konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov pri určovaní priorit a výziev, ktorým tieto regióny čelia, a pri stimulovaní ďalších opatrení; poukazuje na to, že spolupráca medzi najvzdialenejšími regiónmi je nevyhnutná aj na zabezpečenie holistického prístupu, ktorý zodpovedá ich osobitným potrebám a zahŕňa výmenu najlepších postupov.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	31.1.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 39 - : 0 0 : 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Erik Bergkvist, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Bogusław Liberadzki, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Dominique Riquet, Vera Tax, Achille Variati, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Lucia Vuolo, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Sara Cerdas, Ignazio Corrao, Clare Daly, Nicola Danti, Markus Ferber, Maria Grapini, Colm Markey, Beata Mazurek, Ljudmila Novak, Jörgen Warborn

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

39	+
ECR	Beata Mazurek, Roberts Zile, Kosma Zlotowski
ID	Philippe Olivier
PPE	Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Jens Gieseke, Elzbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Colm Markey, Ljudmila Novak, Henna Virkkunen, Lucia Vuolo, Jörgen Warborn
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Nicola Danti, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Erik Bergkvist, Sara Cerdas, Ismail Ertug, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Bogusław Liberadzki, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura
Verts/ALE	Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz

0	-

1	0
ECR	Peter Lundgren

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

1.2.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k posúdeniu nového oznámenia Európskej komisie o najvzdialenejších regiónoch (2022/2147(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Gabriel Mato

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže poľnohospodárstvo je kľúčovým odvetvím hospodárstva, zamestnanosti a územnej a sociálnej súdržnosti najvzdialenejších regiónov;
- B. keďže poľnohospodárske podniky v najvzdialenejších regiónoch čelia ťažkostiam vyplývajúcim z ich odľahlej polohy, obmedzenej rozmanitosti výroby v dôsledku miestnych a klimatických podmienok a historického vývoja, z vysokej závislosti od miestnych trhov, klimatickej krízy, zhoršovania životného prostredia, straty biodiverzity a nedostatku energie a často čelia nedostatku sladkej a čistej vody;
- C. keďže najvzdialenejšie regióny obsahujú 80 % európskej biodiverzity, sú domovom mnohých endemických druhov EÚ a zahŕňajú veľmi vzácne primárne ekosystémy; keďže najvzdialenejšie regióny patria aj k ekologicky najzraniteľnejším územiám Únie, keďže sú vďaka svojej malej rozlohe, izolácii a vysokej úrovni endemickej biodiverzity obzvlášť vystavené antropogénnej dynamike a dynamike spôsobenej zmenou klímy, ktorá ohrozuje prírodné ekosystémy v celosvetovom meradle a spoločnosť, ktoré sú od nich závislé;
- D. keďže najvzdialenejšie regióny sú veľmi citlivé na zmenu klímy a extrémne poveternostné javy, ako sú hurikány, a túto situáciu zhoršuje skutočnosť, že sa nachádzajú ďalej od kontinentov, v rozsiahlych oceánskych panvách;
- E. keďže je dôležité pripomenúť zásady stanovené v Európskom pilieri sociálnych práv vrátane jeho zamerania na odstraňovanie nerovností, podporu rodovej rovnosti a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti;
- 1. víta záväzok EÚ naďalej výrazne podporovať poľnohospodárstvo a rybolov v najvzdialenejších regiónoch; v tejto súvislosti víta skutočnosť, že v novej revidovanej stratégii pre najvzdialenejšie regióny sa uznáva odvetvie poľnohospodárstva ako kľúčové pre vytváranie pracovných miest a hospodársky rast v týchto regiónoch; okrem toho víta intenzívnejšiu spoluprácu medzi Komisiou a členskými štátmi, ktorá im umožní prispôsobiť a modernizovať činnosti financované z programu osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter (POSEI); zdôrazňuje, že závery správy

Komisie z roku 2016 o vykonávaní programu POSEI⁶², v ktorých sa zdôrazňuje schopnosť programu riešiť osobitné poľnohospodárske výzvy najvzdialenejších regiónov, ako sú vymedzené v článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), sú naďalej veľmi dôležité; pripomína, že v záveroch správy Komisie z roku 2021 o vykonávaní programu POSEI sa zdôraznila jeho pozitívna celková výkonnosť a jeho účinnosť pri posilňovaní miestnej poľnohospodárskej a potravinárskej výroby a zmierňovaní rizika ukončenia poľnohospodárskych činností, čo by malo výrazný nepriaznivý vplyv na zamestnanosť a sociálny a územný rozmer najvzdialenejších regiónov;

2. domnieva sa, že program POSEI by sa mal zachovať ako trvalý program EÚ spojený so spoločnou poľnohospodárskou politikou (SPP) a financovaný zo zdrojov EÚ vzhľadom na trvalé obmedzenia, ktorým najvzdialenejšie regióny čelia; okrem toho sa domnieva, že program POSEI by sa mal posilniť, aby sa podporila udržateľná miestna výroba, znížila závislosť najvzdialenejších regiónov od dodávok poľnohospodárskych a agropotravinových výrobkov, zabezpečila potravinová bezpečnosť a schopnosť výrobcov z týchto regiónov získať prístup na trhy, či už miestne alebo v rámci širšej EÚ, aby sa im pomohlo dosiahnuť ambície novej Zelenej dohody a vyrovnáť sa s rastúcou konkurenciou z tretích krajín a prudko rastúcimi cenami energie; v tejto súvislosti vyzýva na zvýšenie rozpočtu programu POSEI, ktoré je nevyhnutné na uspokojenie rastúcich potrieb a zabezpečenie udržateľného rozvoja miestnej výroby v týchto regiónoch, ktoré majú značné dodatočné výrobné náklady; pripomína, že súčasné pridelené prostriedky boli vypočítané v roku 2006 a že odvtedy došlo k významným zmenám v hospodárskych a obchodných podmienkach; okrem toho žiada, aby boli do programu zahrnuté úpravy zamerané na zlepšenie pomoci pre poľnohospodárstvo a chov hospodárskych zvierat v najvzdialenejších regiónoch;
3. považuje za potrebné nielen zaručiť špecifický charakter odľahlosti vo všetkých politikách EÚ, ale aj vytvoriť program podpory EÚ pre tieto regióny s príslušnými finančnými zdrojmi a so zahrnutím všetkých existujúcich opatrení, aby sa zabezpečila väčšia súdržnosť a účinnosť opatrení v prospech najvzdialenejších regiónov a upevnenie ich postavenia;
4. víta skutočnosť, že v nových strategických plánoch SPP sa zohľadňuje špecifická situácia najvzdialenejších regiónov, a považuje za potrebné podporovať modernizáciu vrátane digitalizácie poľnohospodárstva, diverzifikácie poľnohospodárskej výroby a väčšej podpory najzraniteľnejších odvetví s cieľom dosiahnuť väčšiu potravinovú nezávislosť;
5. vyzýva Komisiu, aby zachovala úzky súlad medzi programom POSEI a programom rozvoja vidieka vzhľadom na vysokú úroveň vzájomnej závislosti týchto dvoch druhov podpory;
6. domnieva sa, že v súlade s článkom 349 ZFEÚ, pokiaľ ide o prístup najvzdialenejších regiónov k štrukturálnym fondom, by sa mala zvýšiť miera spolufinancovania EÚ pre tieto regióny a že prostriedky vyčlenené pre tieto regióny by nemali byť podmienené ich hrubým domácim produktom v porovnaní s priemerom EÚ;

---

⁶² Správa Komisie z 12. júla 2021 o vykonávaní systému osobitných opatrení v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie (POSEI) (COM(2021)0765).

7. žiada, aby sa program POSEI využíval na uznanie a propagáciu regionálnych plodín a výrobkov ako súčasti historického a kultúrneho dedičstva a identity najvzdialenejších regiónov;
8. domnieva sa, že rodinné poľnohospodárstvo zohráva nezastupiteľnú úlohu pri udržiavaní a ochrane vidieka a pri diverzifikácii plodín a má osobitný význam pri zvyšovaní tradičnej agropotravinárskej výroby, dodávaní čerstvých potravín na miestne a regionálne trhy, diverzifikácii poľnohospodárstva, ochrane biodiverzity a životného prostredia, znižovaní používania prípravkov na ochranu rastlín, zvyšovaní vlastnej spotreby a znižovaní externej potravinovej závislosti; uznáva, že najvzdialenejšie regióny čelia obmedzeniam v oblasti sociálneho a hospodárskeho rozvoja z dôvodu ich odľahlosti, izolovanosti, malých trhov, geografickej rozptýlenosti a malej rozlohy;
9. domnieva sa, že najvzdialenejšie regióny by mali naďalej navrhovať, vykonávať a riadiť svoje vlastné opatrenia na rozvoj vidieka;
10. pripomína, že následky prírodných katastrof, pandémie COVID-19, prebiehajúcej vojny na Ukrajine a inflácie majú obzvlášť škodlivý vplyv na najvzdialenejšie regióny z dôvodu ich izolovanej polohy a ťažkostí s prístupom k základným dodávkam, ako sú palivo alebo voda, z pevninských území; naliehavo vyzýva Komisiu, aby poskytla primeranú dodatočnú finančnú podporu, väčšiu flexibilitu a rýchlejšie vyplácanie finančných prostriedkov určených pre poľnohospodárov postihnutých výnimočnými a nepredvídanými okolnosťami, ako sú prírodné katastrofy vrátane silných tropických búrok alebo sopečných erupcií, zdravotné krízy alebo vojna;
11. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny sú často vystavené nepriaznivým klimatickým javom, ktoré prispievajú k zmene krajiny, čo má za následok menšiu rozlohu poľnohospodárskych podnikov, čo tiež vedie k vyšším výrobným nákladom a bráni dosiahnutiu úspor z rozsahu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v záujme riešenia týchto výziev poskytla viazanú podporu miestnym výrobcom s cieľom posilniť celý hodnotový reťazec v takýchto ťažkých podmienkach, a to súčasne s rýchlou úpravou postupov financovania v prípade závažných nepriaznivých okolností;
12. domnieva sa, že odvetvie poľnohospodárstva zohráva kľúčovú úlohu v štrukturalizácii najvzdialenejších regiónov, poskytuje pracovné miesta a pomáha zabezpečiť potravinovú bezpečnosť, čo sa v súčasnom kontexte javí ako nevyhnutná priorita, keďže miera nezamestnanosti v týchto regiónoch patrí medzi najvyššie v EÚ a dosahuje až 50 % produktívneho obyvateľstva;
13. domnieva sa, že vyššiu mieru čerpania finančných prostriedkov z programu POSEI možno dosiahnuť zlepšením miestnych poradenských systémov prostredníctvom prispôbených školení a výmeny najlepších postupov;
14. vyzýva na prijatie naliehavých opatrení, ktoré by pomohli riešiť pretrvávajúci charakter nezamestnanosti, chudoby a nerovností v týchto regiónoch;
15. považuje za mimoriadne dôležité pre hospodársku a sociálnu súdržnosť najvzdialenejších regiónov zabezpečiť verejné služby, a to aj v oblasti leteckej a námornej dopravy, energetiky a komunikácií;

16. považuje za mimoriadne dôležité pre rozvoj týchto regiónov zabezpečiť, aby ľudia mali prístup k informačným a komunikačným prostriedkom, ktoré ponúkajú nové technológie, najmä širokopásmové pripojenie;
17. zdôrazňuje, že vykonávanie novej stratégie v oblasti biodiverzity v najvzdialenejších regiónoch musí byť koordinované s úsilím o posilnenie udržateľného rozvoja poľnohospodárskeho a lesníckeho odvetvia a musí zohľadňovať osobitné geografické a klimatické vlastnosti týchto regiónov; zdôrazňuje, že v týchto odľahlých regiónoch je poľnohospodárska činnosť základom miestneho hospodárstva a „zelené“ požiadavky Komisie môžu brániť konkurencieschopnosti poľnohospodárov; pripomína, že Komisia uviedla, že „pokrok v dosahovaní týchto cieľov sa bude neustále prehodnocovať a podľa potreby prispôsobovať, aby sa zmiernili nežiaduce vplyvy na biodiverzitu, bezpečnosť potravín a konkurencieschopnosť poľnohospodárov“⁶³; žiada, aby sa poľnohospodárom poskytla väčšia podpora na rozvoj agroekologických postupov a postupov šetrných k biodiverzite, a to aj prostredníctvom vyššej miery financovania a spolufinancovania; vyzýva členské štáty, aby čo najlepšie využili finančné prostriedky dostupné v rámci programu LIFE;
18. zdôrazňuje ťažkú hospodársku situáciu niektorých najvzdialenejších regiónov, najmä v dôsledku nedostatku pracovných príležitostí, nižších plátov a vyšších cien, najmä potravín; poukazuje najmä na vysokú mieru nezamestnanosti medzi mladými ľuďmi v najvzdialenejších regiónoch, ktorá je o 10 % až 20 % vyššia ako priemer EÚ; vyzýva členské štáty, aby uľahčili prístup mladých poľnohospodárov k pôde; zdôrazňuje, že stratégia Z farmy na stôl, ktorej cieľom je rozvoj udržateľného, regionalizovaného potravinárskeho a poľnohospodárskeho odvetvia šetrného ku klíme, by mohla byť pre tieto regióny šancou;
19. zdôrazňuje, že v najvzdialenejších regiónoch sa nachádzajú ekosystémy s vysokou ekologickou hodnotou, čo by sa však nemalo vnímať ako hrozba pre vyvážený rozvoj výrobnéj činnosti v odvetví poľnohospodárstva;
20. zdôrazňuje dôležitú úlohu, ktorú môže zohrať úspešné rozšírenie vysokokapacitných digitálnych sietí v najvzdialenejších regiónoch ako nástroj na uľahčenie modernizácie a transformácie poľnohospodárskych podnikov smerom k udržateľnejšiemu poľnohospodárstvu;
21. poukazuje na to, že využívanie nových technológií a presného poľnohospodárstva môže uľahčiť transformáciu smerom k efektívnejšiemu a konkurencieschopnejšiemu poľnohospodárstvu, šetriť náklady, zlepšovať výkonnosť a minimalizovať vplyv na životné prostredie;
22. poznamenáva, že v návrhu stratégie Z farmy na stôl sa požaduje, aby EÚ ešte viac obmedzila používanie prípravkov na ochranu rastlín; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že treba zohľadniť osobitosti tropického a subtropického podnebia v najvzdialenejších regiónoch; zdôrazňuje, že niektoré najvzdialenejšie regióny sa nachádzajú v tropickom, subtropickom a vlhkom rovníkovom prostredí, ktoré je obzvlášť priaznivé pre rozvoj chorôb, a preto sú v porovnaní s kontinentom a tretími krajinami vážne znevýhodnené,

---

⁶³ Oznámenie Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030: Prinavrátanie prírody do našich životov (COM(2020)0380).

pokiaľ ide o splnenie ich potrieb v oblasti prípravkov na ochranu rastlín v boji proti škodcom; zdôrazňuje, že je preto potrebné podporiť výskum nových alternatívnych riešení prispôbených týmto územiám, a to za pomoci zvýšeného financovania, aby sa zabezpečila poľnohospodárska výroba a životaschopnosť poľnohospodárov v najvzdialenejších regiónoch; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam podpory agroekologických postupov a uplatňovania inovačných výrobných techník vrátane nových genomických techník; konštatuje, že v niektorých najvzdialenejších regiónoch je ťažké získať prístup k určitým poľnohospodárskym vstupom, najmä k tým, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu; trvá na tom, aby na trh EÚ nemali prístup výrobky, ktoré nespĺňajú normy EÚ a môžu ohroziť potravinovú a zdravotnú bezpečnosť a ochranu v celej EÚ, napríklad banány z tretích krajín, ktoré používajú veľké množstvo prípravkov na ochranu rastlín, ktoré nie sú v EÚ povolené;

23. vyzýva Komisiu, aby v posúdeniach vplyvu pripravovaných legislatívnych návrhov vrátane návrhov týkajúcich sa stratégie Z farmy na stôl a stratégie v oblasti biodiverzity vytvorila samostatnú kapitolu venovanú najvzdialenejším regiónom a zohľadnila pritom osobitosti, potreby a trvalé obmedzenia každého najvzdialenejšieho regiónu; domnieva sa, že výsledok týchto posúdení by sa mal zohľadniť s cieľom prispôbiť v prípade potreby legislatívne iniciatívy prírodným a hospodárskym ťažkostiam týchto regiónov a silnej konkurencii tretích krajín, ktorej čelia; podobne a v súvislosti s rastúcou požiadavkou na zavedenie overovania vplyvov na vidiecke oblasti do právnych predpisov EÚ požaduje štúdie vplyvu na najvzdialenejšie regióny pri navrhovaní politik EÚ, najmä tých, ktoré sa týkajú obchodovania s emisnými kvótami, poľnohospodárskych fondov a súdržnosti;
24. víta záväzok Komisie zahrnúť v rámci jej oznámenia o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti⁶⁴ analýzu najvzdialenejších regiónov do rozsahu pôsobnosti strediska EÚ pre monitorovanie vidieka; domnieva sa, že stredisko pre monitorovanie vidieka by mohlo byť cenným zdrojom na identifikáciu chýbajúcich údajov a zlepšenie štatistických databáz o najvzdialenejších regiónoch, ktoré by poskytli úplný obraz zachytávajúci potreby ich vidieckeho obyvateľstva;
25. domnieva sa, že politika súdržnosti by mala byť prínosnejšia pre ženy žijúce v najvzdialenejších regiónoch, najmä v agropotravinárskom odvetví, a mala by podporovať rodovú rovnosť a účinné vykonávanie stratégie Únie v oblasti rodovej rovnosti v najvzdialenejších regiónoch;
26. zdôrazňuje význam štruktúrovania miestnych odvetví s cieľom zabezpečiť potravinovú bezpečnosť v najvzdialenejších regiónoch, ktoré sú často izolované, a nabáda subjekty zapojené do týchto odvetví a tvorcov verejných politik, aby využívali všetky ustanovenia o spoločnej organizácii trhov vrátane tých, ktoré sú špecifické pre najvzdialenejšie regióny; víta prispôbenie niektorých ustanovení spoločnej organizácie trhov špecifickým potrebám najvzdialenejších regiónov a žiada Komisiu, aby v prípade potreby zabezpečila ďalšie úpravy v rámci ďalšej revízie spoločnej organizácie trhov; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť a vhodnosť rozšírenia

---

⁶⁴ Oznámenie Komisie z 10. júna 2021 s názvom Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040 (COM(2021)0345).

ustanovení článku 22 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 2228/2013 o programoch POSEI⁶⁵ na všetky najvzdialenejšie regióny, pokiaľ ide o rozšírenie pravidiel a príspevkov medziodvetvových organizácií na hospodárske subjekty, ktoré nie sú členmi týchto organizácií, s cieľom zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť;

27. žiada o obnovenie programu POSEI pre oblasť rybníctva a vytvorenie programu POSEI pre oblasť dopravy vrátane poskytnutia finančných prostriedkov EÚ potrebných na posilnenie výrobných, spracovateľských a odbytových štruktúr v týchto regiónoch, aby sa vyrovnali nevýhody odľahlosti;
28. vyzýva Komisiu, aby úzko spolupracovala s členskými štátmi s cieľom určiť najúčinnnejšie opatrenia na konsolidáciu a zvýšenie odolnosti dodávateľských reťazcov v najvzdialenejších regiónoch;
29. opätovne zdôrazňuje, že je dôležité zachovať v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) mieru spolufinancovania na úrovni 85 % pre najvzdialenejšie regióny, najmä s cieľom obnoviť, zachovať a posilniť biodiverzitu v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve a podporovať rozvoj vidieckych oblastí;
30. vyzýva Komisiu, aby zvýšila rozpočtové prostriedky pridelené na podporu poľnohospodárskych výrobkov pestovaných výlučne v najvzdialenejších regiónoch EÚ;
31. považuje za veľmi dôležité, aby sa vytvoril dopravný systém POSEI pre regióny, ako je Azorské súostrovie, ktoré vzhľadom na svoju fyzickú štruktúru trpí dvojitým ostrovným charakterom – odľahlosťou od pevniny a vzdialenosťou medzi jednotlivými ostrovmi –, čo výrazne zvyšuje náklady na prepravu osôb a tovaru pri preprave medzi ostrovmi a medzi ostrovmi a pevninou, čo má zjavný vplyv na zvýšenie nákladov na výrobné vstupy;
32. vyzýva Komisiu, aby v procese vhodnej pripravenosti na krízu a krízového riadenia v rámci nástroja núdzovej pomoci pre jednotný trh venovala osobitnú pozornosť najvzdialenejším regiónom;
33. zdôrazňuje, že je dôležité zachovať 85 % podiel spolufinancovania z EPFRV pre najvzdialenejšie regióny, aby sa dosiahol rozvoj ich vidieckych oblastí a ich poľnohospodárstva a chovu hospodárskych zvierat;
34. vyzýva Komisiu, aby venovala maximálnu pozornosť nepriaznivým vplyvom liberalizácie trhu EÚ a uzatvárania ďalších obchodných dohôd medzi EÚ a partnerskými krajinami, ktoré vyrábajú rovnaké poľnohospodárske výrobky na vývoz ako najvzdialenejšie regióny, ale za odlišných sociálnych a environmentálnych podmienok, ktoré narúšajú hospodársku súťaž; trvá na tom, aby Komisia prijala účinné opatrenia na zabezpečenie toho, aby obchodné dohody neohrozovali opatrenia na podporu najvzdialenejších regiónov, najmä v rámci programu POSEI; vyzýva Komisiu, aby poskytla preferenčné zaobchádzanie výrobkom z najvzdialenejších regiónov na miestnych trhoch týchto regiónov, ako aj na trhu EÚ a aby pri týchto rokovaniach plne

---

⁶⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013 z 13. marca 2013 o osobitných opatreniach v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 247/2006 (Ú. v. EÚ L 78, 20.3.2013, s. 23).

chránila citlivé poľnohospodárske produkty, ako sú banány, paradajky, cukor a mlieko; ďalej vyzýva Komisiu, aby v prípade potreby stanovila prechodné obdobia, primerané dovozné kvóty a colné sadzby, ochranné doložky a mechanizmy dohľadu a sankcií; okrem toho vyzýva Komisiu, aby vypracovala správu o kumulatívnom účinku týchto dohôd v poľnohospodárskom odvetví najvzdialenejších regiónov; vyzýva na vytvorenie pracovnej skupiny pre obchodné dohody v rámci Komisie, ktorá bude zahŕňať zástupcov hospodárskych odvetví najvzdialenejších regiónov a ďalšie príslušné zainteresované strany;

35. vyjadruje svoje vážne znepokojenie nad dovozom výrobkov z tretích krajín, ktoré nespĺňajú sociálne a pracovné normy EÚ, normy EÚ v oblasti životného prostredia, bezpečnosti potravín, kvality a dobrých životných podmienok zvierat vrátane noriem pre výrobky s označením ekologického poľnohospodárstva, z ktorých mnohé priamo konkurujú výrobkom z najvzdialenejších regiónov; vyzýva preto Komisiu, aby zabezpečila súlad tohto dovozu s normami EÚ a revíziu obchodných dohôd s tretími krajinami s cieľom zahrnúť do nich zrkadlové doložky;
36. pripomína, že najvzdialenejšie regióny sú viac vystavené problémom vyplývajúcim z nárastu cien z dôvodu svojej geografickej polohy; zdôrazňuje, že tieto regióny sú absolútne závislé od námornej a leteckej dopravy, pokiaľ ide o prísun surovín, a že k tomuto spôsobu dopravy neexistuje žiadna alternatíva;
37. konštatuje, že mlieko a súvisiace produkty výrobného/distribučného reťazca predstavujú jeden zo základných pilierov hospodárstva autonómneho regiónu Azory; uznáva, že ich sociálno-ekonomický význam a počet priamych a nepriamych pracovných miest a služieb, ktoré poskytujú, sú nevyhnutné na zabezpečenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti;
38. domnieva sa, že výrobcovia v najvzdialenejších regiónoch, podobne ako desaťtisíce výrobcov mlieka v celej EÚ, boli v posledných rokoch nútení zanechať výrobu z dôvodu poklesu predajných cien vyplácaných výrobcom, ktoré nekompenzujú výrobné náklady; zastáva názor, že situácia, ktorá ovplyvňuje výrobu mlieka, je neoddeliteľná od liberalizácie trhu s mliekom a zrušenia výrobných kvót a že ju možno vyriešiť len prostredníctvom mechanizmov na reguláciu trhov;
39. podporuje vytvorenie pracovnej skupiny, ktorá by združovala Komisiu, príslušné členské štáty, poslancov Parlamentu a zástupcov poľnohospodárstva s cieľom analyzovať ťažkosti, ktorým tieto regióny čelia v dôsledku rastúcej vonkajšej konkurencie, a to aj výrobkov z tretích krajín s označením ekologického poľnohospodárstva;
40. poukazuje na význam námornej prepravy zvierat pre hospodárstva najvzdialenejších regiónov, keďže malé a vzdialené ostrovy sú závislé od poľnohospodárstva;
41. zdôrazňuje význam integrovaného územného rozvoja v najvzdialenejších regiónoch, ako je komunitná koordinácia investícií a miestneho rozvoja a podpora iniciatív, ako sú „inteligentné dediny“ na podporu udržateľného poľnohospodárstva a udržateľnej výroby potravín;

42. domnieva sa, že nová stratégia pre najvzdialenejšie regióny sa musí zamerať na zlepšenie kvality života obyvateľov, boj proti chudobe a rozvoj príležitostí pre mladých ľudí;
43. zdôrazňuje význam najvzdialenejších regiónov vzhľadom na ich špecifické geografické vlastnosti, ktoré znamenajú, že môžu využívať programy POSEI financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu;
44. zdôrazňuje význam vypracovania politík, ktoré lepšie odrážajú realitu a záujmy týchto území, najmä pri rokovaniach o obchodných a rybárskych dohodách;
45. pripomína spoločné vyhlásenie Parlamentu, Rady a Komisie pripojené k nariadeniu (EÚ) 2017/540⁶⁶ o stabilizačnom mechanizme pre banány, ktoré bolo revidované po prístupí Ekvádoru k dohode o obchode medzi EÚ a Kolumbiou/Peru: „Komisia bude naďalej pravidelne vykonávať analýzy situácie na trhu a situácie producentov banánov v Únii po skončení platnosti stabilizačného mechanizmu. Ak sa zistí vážne zhoršenie situácie na trhu alebo situácie producentov banánov v Únii, Komisia v spolupráci s členskými štátmi a zainteresovanými stranami preskúma situáciu vzhľadom na význam sektora s banánmi pre najvzdialenejšie regióny a rozhodne, či je potrebné zvažovať primerané opatrenia. Komisia by mohla takisto zvoliť pravidelné monitorovacie zasadnutia s členskými štátmi a zainteresovanými stranami“; pripomína Komisii jej záväzok zastaviť postupné znižovanie colných sadzieb prostredníctvom trvalého vyčlenenia zostatkovej colnej sadzby vo výške 75 EUR za tonu uplatniteľnej na tretie krajiny, s ktorými EÚ podpísala obchodné dohody;
46. upozorňuje, že každá zmena súčasných ustanovení týkajúcich sa prepravy zvierat má silnejší vplyv na regióny, ako sú najvzdialenejšie regióny, a to najmä z dôvodu ich odľahlosti, súostrovného a ostrovného charakteru a malej rozlohy, čo spôsobuje najmä ich silnú závislosť od námornej dopravy; trvá na tom, že v súlade s článkom 349 ZFEÚ sa v rámci nadchádzajúceho preskúmania európskych predpisov o dobrých životných podmienkach zvierat musia zohľadniť osobitné charakteristiky a obmedzenia najvzdialenejších regiónov, a to napriek neustálemu úsiliu, ktoré je potrebné vyvíjať na zníženie potreby prepravy živých zvierat;
47. zdôrazňuje, že hoci sa na priamy dovoz poľnohospodárskych výrobkov z tretích krajín do najvzdialenejších regiónov, ktoré sú nevyhnutné na ľudskú spotrebu, na výrobu iných výrobkov alebo ako poľnohospodárske vstupy, neuplatňujú žiadne clá, pri vykonávaní tohto „osobitného režimu zásobovania“ by sa mala zohľadňovať najmä potreba zabezpečiť, aby sa nedestabilizovala existujúca miestna výroba ani aby sa nebránilo jej rozvoju;
48. považuje za nevyhnutné podporiť opatrenia na podporu agropotravinových výrobkov z najvzdialenejších regiónov v rámci EÚ aj mimo nej vzhľadom na ich zásadný prínos pre

---

⁶⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/540 z 15. marca 2017, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 19/2013, ktorým sa vykonávajú bilaterálna ochranná doložka a stabilizačný mechanizmus v súvislosti s banánmi stanovené v Dohode o obchode medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Kolumbiou a Peru na strane druhej a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 20/2013, ktorým sa vykonáva bilaterálna ochranná doložka a stabilizačný mechanizmus v súvislosti s banánmi stanovené v Dohode, ktorou sa zakladá pridruženie medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Strednou Amerikou na strane druhej (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 1).

životaschopnosť ich vidieckych oblastí a pre miestne hospodárstva; v tejto súvislosti žiada, aby sa pravidlá EÚ pre podporu lepšie prispôbili osobitostiam týchto regiónov.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	31.1.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 36 -: 0 0: 10
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ademov, Franc Bogovič, Marie Dauchy, Jan Huitema, Tilly Metz, Alin Mituța, Tom Vandenkendelaere
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Pietro Bartolo, Estrella Durá Ferrandis, Manu Pineda, Antonio Maria Rinaldi, Sándor Rónai, Nacho Sánchez Amor

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

36	+
ECR	Mazaly Aguilar, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Marie Dauchy, Paola Ghidoni, Gilles Lebreton, Antonio Maria Rinaldi
PPE	Asim Ademov, Álvaro Amaro, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Tom Vandenkendelaere, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Jan Huitema, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Estrella Durá Ferrandis, Maria Noichl, Juozas Olekas, Sándor Rónai, Nacho Sánchez Amor

0	-

10	0
ID	Ivan David
NI	Dino Giarrusso
The Left	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Manu Pineda
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : hlasovali za.

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

INFORMÁCIE O PRIJATÍ GESTORSKÝM VÝBOROM

Dátum prijatia	22.3.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 39 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Tom Berendsen, Erik Bergkvist, Stéphane Bijoux, Franc Bogovič, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Elżbieta Kruk, Nora Mebarek, Martina Michels, Giuseppe Milazzo, Alin Mituţa, Andželika Anna Możdzanowska, Denis Nesci, Niklas Nienaß, Younous Omarjee, Tsvetelina Penkova, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Monika Vana
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Mauri Pekkarinen, Peter Pollák, Bergur Løkke Rasmussen, Bronis Ropé
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Chiara Gemma, France Jamet

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

39	+
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Kruk, Giuseppe Milazzo, Andżelika Anna Możdżanowska, Denis Nesci
ID	France Jamet, André Rougé
PPE	Álvaro Amaro, Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Tom Berendsen, Franc Bogovič, Daniel Buda, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Peter Pollák
Renew	Stéphane Bijoux, Alin Mituța, Mauri Pekkarinen, Bergur Løkke Rasmussen, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Erik Bergkvist, Isabel Carvalhais, Corina Crețu, Matthias Ecke, Nora Mebarek, Tsvetelina Penkova, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienäb, Bronis Ropė, Monika Vana

0	-

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania